

U S T A W A

z dnia

o dystrybucji ubezpieczeń^{1), 2)}

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa zasady wykonywania działalności w zakresie dystrybucji ubezpieczeń osobowych i majątkowych oraz dystrybucji reasekuracji.

Art. 2. Ilekroć w ustawie jest mowa o państwach członkowskich Unii Europejskiej, należy przez to rozumieć także państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym.

Art. 3. 1. Przepisów ustawy nie stosuje się do przedsiębiorców wykonujących działalność w zakresie dystrybucji ubezpieczeń, jeżeli spełnione są łącznie następujące warunki:

- 1) umowa ubezpieczenia lub umowa gwarancji ubezpieczeniowej, których zawarcia lub wykonania dotyczą czynności dystrybucji ubezpieczeń, są zawierane jako uzupełnienie dostarczanych przez dostawcę towarów lub świadczonych usług i pokrywają następujące ryzyka:
  - a) zniszczenia, utraty lub uszkodzenia tych towarów lub nieskorzystania ze świadczonej przez niego usługi, lub

---

¹⁾ Niniejsza ustawa wdraża:

- 1) dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/97 z dnia 20 stycznia 2016 r. w sprawie dystrybucji ubezpieczeń (wersja przekształcona) (Dz. Urz. UE L 26 z 02.02.2016, str. 19);
- 2) w zakresie swojej regulacji dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz zmieniającą dyrektywę 2002/92/WE i dyrektywę 2011/61/UE (Dz. Urz. UE L 173 z 12.06.2014, str. 349, Dz. Urz. UE L 257 z 28.08.2014, str. 1, Dz. Urz. UE L 175 z 30.06.2016, str. 8, Dz. Urz. UE L 188 z 13.07.2016, str. 28, Dz. Urz. UE L 273 z 08.10.2016, str. 35 oraz Dz. Urz. UE L 64 z 10.03.2017, str. 116).

²⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 22 maja 2003 r. o nadzorze ubezpieczeniowym i emerytalnym, ustawę z dnia 22 maja 2003 r. o pośrednictwie ubezpieczeniowym, ustawę z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, ustawę z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym, ustawę z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej, ustawę z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych, ustawę z dnia 5 sierpnia 2015 r. o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym oraz ustawę z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.

- b) uszkodzenia lub utraty bagażu oraz inne ryzyka związane z usługami w zakresie podróży dostarczonymi przez tego dostawcę;
- 2) wysokość składki należnej z tytułu umowy ubezpieczenia lub umowy gwarancji ubezpieczeniowej nie przekracza kwoty stanowiącej równowartość 600 euro, obliczanej proporcjonalnie w wymiarze rocznym.

2. Przepisów ustawy nie stosuje się również do przedsiębiorców wykonujących działalność w zakresie dystrybucji ubezpieczeń, w przypadku gdy umowa ubezpieczenia lub umowa gwarancji ubezpieczeniowej, których zawarcia lub wykonania dotyczą czynności dystrybucji ubezpieczeń, są zawierane jako uzupełnienie usług świadczonych przez dostawcę, oraz spełnione są łącznie następujące warunki:

- 1) umowa ubezpieczenia lub umowa gwarancji ubezpieczeniowej pokrywa ryzyko nieskorzystania z usług świadczonych przez dostawcę lub ryzyka, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit. b;
- 2) czas trwania danej usługi nie przekracza trzech miesięcy;
- 3) wysokość składki należnej z tytułu umowy ubezpieczenia lub umowy gwarancji ubezpieczeniowej w odniesieniu do jednego ubezpieczonego nie przekracza kwoty stanowiącej równowartość 200 euro.

3. W przypadku wykonywania działalności w zakresie dystrybucji ubezpieczeń przez przedsiębiorcę, o którym mowa w ust. 1 lub 2, zakład ubezpieczeń zapewnia:

- 1) udostępnienie klientowi, przed zawarciem umowy ubezpieczenia, informacji o firmie, pod którą wykonuje działalność ubezpieczeniową, adresie siedziby oraz o możliwości złożenia reklamacji i wniesienia skargi;
- 2) stosowanie obowiązków i wymogów, o których mowa w art. 8, art. 9 ust. 3 i art. 12;
- 3) przekazanie klientowi, przed zawarciem umowy ubezpieczenia lub umowy gwarancji ubezpieczeniowej, dokumentu, o którym mowa w art. 9 ust. 4.

4. Zakład ubezpieczeń udziela przedsiębiorcom, o których mowa w ust. 1 i 2, w formie pisemnej pod rygorem nieważności, pełnomocnictwa do zawierania w jego imieniu umów ubezpieczenia lub umów gwarancji ubezpieczeniowych.

5. Zakład ubezpieczeń prowadzi ewidencję przedsiębiorców, o których mowa w ust. 1 i 2, posiadających pełnomocnictwo do zawierania w jego imieniu umów ubezpieczenia lub umów gwarancji ubezpieczeniowych, zawierającą co najmniej dane identyfikujące przedsiębiorców oraz zakres udzielonego pełnomocnictwa.

6. Zakład ubezpieczeń przechowuje przez okres 10 lat od dnia rozwiązania umowy agencyjnej dokumenty dotyczące jego współpracy z przedsiębiorcami, o których mowa w ust. 1 i 2, w szczególności umowę agencyjną, pełnomocnictwo, o którym mowa w ust. 4, oraz dokumenty dotyczące wynagrodzenia.

7. Równowartość wyrażonych w euro kwot, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 3, oblicza się w złotych według średniego kursu euro ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski w tabeli kursów nr 1 każdego roku.

Art. 4. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające – przedsiębiorca wykonujący działalność agencyjną na podstawie umowy agencyjnej zawartej z zakładem ubezpieczeń, wpisany do rejestru agentów, niebędący instytucją kredytową w rozumieniu art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 15 kwietnia 2005 r. o nadzorze uzupełniającym nad instytucjami kredytowymi, zakładami ubezpieczeń, zakładami reasekuracji i firmami inwestycyjnymi wchodzącymi w skład konglomeratu finansowego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1252) ani firmą inwestycyjną w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (Dz. Urz. UE L 176 z 27.06.2013, str. 1, z późn. zm.³⁾), który za wynagrodzeniem prowadzi dystrybucję ubezpieczeń jako działalność uboczną, jeżeli spełnione są łącznie następujące warunki:
  - a) podstawową działalnością przedsiębiorcy nie jest działalność w zakresie dystrybucji ubezpieczeń,
  - b) przedsiębiorca dystrybuje wyłącznie ubezpieczenia uzupełniające dostarczane towary lub świadczone usługi,
  - c) dystrybucja ubezpieczeń nie odnosi się do umowy ubezpieczenia na życie lub umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, chyba że taka umowa jest uzupełnieniem dostarczanych towarów lub świadczonych usług w ramach podstawowej działalności przedsiębiorcy;

---

³⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 208 z 02.08.2013, str. 68, Dz. Urz. UE L 321 z 30.11.2013, str. 6, Dz. Urz. UE L 165 z 04.06.2014, str. 31, Dz. Urz. UE L 11 z 17.01.2015, str. 37, Dz. Urz. UE L 143 z 09.06.2015, str. 7, Dz. Urz. UE L 328 z 12.12.2015, str. 108, Dz. Urz. UE L 151 z 08.06.2016, str. 4, Dz. Urz. UE L 171 z 29.06.2016, str. 153, Dz. Urz. UE L 336 z 10.12.2016, str. 36, Dz. Urz. UE L 20 z 25.01.2017, str. 4 oraz Dz. Urz. UE L 144 z 07.06.2017, str. 14.

- 2) agent ubezpieczeniowy – przedsiębiorca, inny niż agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające, wykonujący działalność agencyjną na podstawie umowy agencyjnej zawartej z zakładem ubezpieczeń i wpisany do rejestru agentów;
- 3) bliskie powiązania – bliskie powiązania w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1170, 1089 i ...), zwanej dalej „ustawą o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej”;
- 4) broker reasekuracyjny – osoba fizyczna albo osoba prawna, posiadająca wydane przez organ nadzoru zezwolenie na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie reasekuracji, wpisana do rejestru brokerów;
- 5) broker ubezpieczeniowy – osoba fizyczna albo osoba prawna, posiadająca wydane przez organ nadzoru zezwolenie na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń, wpisana do rejestru brokerów;
- 6) duże ryzyka – duże ryzyka w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 6 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej;
- 7) dystrybutor reasekuracji – zakład reasekuracji, zakład ubezpieczeń lub broker reasekuracyjny;
- 8) dystrybutor ubezpieczeń – zakład ubezpieczeń, agent ubezpieczeniowy, agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające lub broker ubezpieczeniowy;
- 9) EIOPA – Europejski Urząd Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych, ustanowiony na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1094/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Urzędu Nadzoru (Europejskiego Urzędu Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych), zmiany decyzji nr 716/2009/WE i uchylenia decyzji Komisji 2009/79/WE (Dz. Urz. UE L 331 z 15.12.2010, str. 48, z późn. zm.⁴⁾), zwanego dalej „rozporządzeniem 1094/2010”;
- 10) klient – w przypadku:
  - a) umów ubezpieczenia – poszukujący ochrony ubezpieczeniowej, ubezpieczający lub ubezpieczony,

---

⁴⁾ Zmiana wymienionego rozporządzenia została ogłoszona w Dz. Urz. UE L 153 z 22.05.2014, str. 1.

- b) umów gwarancji ubezpieczeniowych – poszukujący gwarancji ubezpieczeniowej, zleceniodawca gwarancji ubezpieczeniowej lub beneficjent gwarancji ubezpieczeniowej;
- 11) oddział – każda forma stałej obecności na terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej pośrednika ubezpieczeniowego mającego siedzibę lub miejsce zamieszkania w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, w tym oddział w rozumieniu ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1829, z późn. zm.⁵⁾);
- 12) organ nadzoru – Komisja Nadzoru Finansowego;
- 13) pośrednictwo ubezpieczeniowe – prowadzenie dystrybucji ubezpieczeń lub dystrybucji reasekuracji przez pośredników ubezpieczeniowych;
- 14) pośrednik ubezpieczeniowy – agent ubezpieczeniowy, agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające, broker ubezpieczeniowy oraz broker reasekuracyjny, którzy prowadzą dystrybucję ubezpieczeń albo dystrybucję reasekuracji za wynagrodzeniem;
- 15) przyjmujące państwo członkowskie Unii Europejskiej – inne niż Rzeczpospolita Polska państwo członkowskie Unii Europejskiej, na terytorium którego pośrednik ubezpieczeniowy wpisany do rejestru pośredników ubezpieczeniowych wykonuje działalność przez oddział lub w inny sposób niż przez oddział, w ramach swobody świadczenia usług;
- 16) rejestr agentów – rejestr agentów ubezpieczeniowych i agentów oferujących ubezpieczenia uzupełniające;
- 17) rejestr brokerów – rejestr brokerów ubezpieczeniowych i brokerów reasekuracyjnych;
- 18) trwały nośnik – trwały nośnik w rozumieniu art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 30 maja 2014 r. o prawach konsumenta (Dz. U. z 2017 r. poz. 683);
- 19) właściwy organ państwa członkowskiego Unii Europejskiej – organ właściwy w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie członkowskim Unii Europejskiej do sprawowania nadzoru nad dystrybucją ubezpieczeń lub organ prowadzący w tym państwie odpowiedni rejestr pośredników;
- 20) wskaźnik kosztów dystrybucji – wyrażony procentowo z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku iloraz przyjętych przy tworzeniu produktu kosztów akwizycji, o których mowa w przepisach dotyczących rachunkowości zakładów ubezpieczeń, dla danej

---

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 1948, 1997 i 2255 oraz z 2017 r. poz. 460, 819 i ...

umowy ubezpieczenia oraz sumy należnych składek ubezpieczeniowych z tytułu danej umowy ubezpieczenia w rekomendowanym minimalnym okresie trwania umowy;

- 21) wskaźnik kosztów prowizji – wyrażony procentowo z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku iloraz przyjętych przy tworzeniu produktu kosztów prowizji agenta ubezpieczeniowego albo brokera ubezpieczeniowego, albo osoby wykonującej czynności dystrybucyjne zakładu ubezpieczeń z tytułu danej umowy ubezpieczenia oraz sumy należnych składek ubezpieczeniowych z tytułu danej umowy ubezpieczenia w rekomendowanym minimalnym okresie trwania umowy;
- 22) wynagrodzenie – prowizja, honorarium, opłata lub inna płatność, w tym korzyść ekonomiczna jakiegokolwiek rodzaju lub inna korzyść lub zachęta finansowa lub niefinansowa, oferowane lub przekazywane w związku z działalnością w zakresie dystrybucji ubezpieczeń;
- 23) zasady dobra ogólnego – podstawowe normy prawne dotyczące wykonywania dystrybucji ubezpieczeń lub dystrybucji reasekuracji na terytorium danego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, przeznaczone dla podmiotów mających siedzibę lub miejsce zamieszkania w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, zainteresowanych wykonywaniem dystrybucji ubezpieczeń lub dystrybucji reasekuracji przez oddział lub w inny sposób niż przez oddział, w ramach swobody świadczenia usług, na terytorium tego państwa członkowskiego Unii Europejskiej.

Art. 5. 1. Dystrybucja ubezpieczeń oznacza działalność wykonywaną wyłącznie przez dystrybutora ubezpieczeń polegającą na:

- 1) doradzaniu, proponowaniu lub wykonywaniu innych czynności przygotowawczych zmierzających do zawierania umów ubezpieczenia lub umów gwarancji ubezpieczeniowych;
- 2) zawieraniu umów ubezpieczenia lub umów gwarancji ubezpieczeniowych w imieniu zakładu ubezpieczeń, w imieniu lub na rzecz klienta albo bezpośrednio przez zakład ubezpieczeń;
- 3) udzielaniu pomocy w administrowaniu i wykonywaniu umów ubezpieczenia lub umów gwarancji ubezpieczeniowych, także w sprawach o odszkodowanie lub świadczenie.

2. Dystrybucja ubezpieczeń polega również na udzielaniu informacji dotyczących jednej lub większej liczby umów ubezpieczenia lub umów gwarancji ubezpieczeniowych na podstawie kryteriów wybranych przez klienta za pośrednictwem stron internetowych lub innych mediów oraz opracowywaniu rankingu produktów ubezpieczeniowych obejmującego

porównanie cen i produktów lub składki z tytułu umowy ubezpieczenia lub umowy gwarancji ubezpieczeniowej, w przypadku gdy klient jest w stanie pośrednio lub bezpośrednio zawrzeć umowę ubezpieczenia lub umowę gwarancji ubezpieczeniowej za pośrednictwem stron internetowych lub innych mediów.

3. Agent ubezpieczeniowy oraz agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające, w ramach prowadzonej działalności agencyjnej, wykonują czynności w zakresie dystrybucji ubezpieczeń w imieniu lub na rzecz zakładu ubezpieczeń, zwane dalej „czynnościami agencyjnymi”.

4. Broker ubezpieczeniowy, w ramach prowadzonej działalności brokerskiej, wykonuje czynności w zakresie dystrybucji ubezpieczeń w imieniu lub na rzecz klienta, zwane dalej „czynnościami brokerskimi w zakresie ubezpieczeń”.

5. Zakład ubezpieczeń może wykonywać bezpośrednio czynności w zakresie dystrybucji ubezpieczeń przez uprawnionego przez ten zakład ubezpieczeń pracownika, zwane dalej „czynnościami dystrybucyjnymi zakładu ubezpieczeń”.

6. Dystrybucja ubezpieczeń polega również na organizowaniu i nadzorowaniu czynności agencyjnych u agenta ubezpieczeniowego lub agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające oraz czynności brokerskich w zakresie ubezpieczeń u brokera ubezpieczeniowego.

7. Dystrybucję ubezpieczeń w zakresie grupy 3 działu I ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej może wykonywać wyłącznie agent ubezpieczeniowy, broker ubezpieczeniowy lub zakład ubezpieczeń.

Art. 6. 1. Dystrybucja reasekuracji oznacza działalność wykonywaną wyłącznie przez dystrybutora reasekuracji polegającą na:

- 1) doradzaniu, proponowaniu lub wykonywaniu innych czynności przygotowawczych zmierzających do zawierania umów reasekuracji;
- 2) zawieraniu umów reasekuracji w imieniu zakładu ubezpieczeń lub zakładu reasekuracji albo bezpośrednio przez zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji;
- 3) udzielaniu pomocy w administrowaniu i wykonywaniu umów reasekuracji.

2. Broker reasekuracyjny, w ramach prowadzonej działalności brokerskiej, wykonuje czynności w zakresie dystrybucji reasekuracji w imieniu lub na rzecz zakładu ubezpieczeń albo zakładu reasekuracji, zwane dalej „czynnościami brokerskimi w zakresie reasekuracji”.

3. Zakład ubezpieczeń i zakład reasekuracji mogą wykonywać bezpośrednio czynności w zakresie dystrybucji reasekuracji przez uprawnionego przez ten zakład ubezpieczeń lub

zakład reasekuracji pracownika, zwane dalej „czynnościami dystrybucyjnymi zakładu reasekuracji”.

4. Dystrybucja reasekuracji polega również na organizowaniu i nadzorowaniu czynności brokerskich w zakresie reasekuracji u brokera reasekuracyjnego.

Art. 7. Za dystrybucję ubezpieczeń lub za dystrybucję reasekuracji nie uznaje się:

- 1) okazjonalnego dostarczania klientowi informacji w związku z prowadzoną przez przedsiębiorcę działalnością gospodarczą inną niż działalność w zakresie dystrybucji ubezpieczeń lub dystrybucji reasekuracji, w przypadku gdy:
  - a) przedsiębiorca nie podejmuje jakichkolwiek dodatkowych działań mających pomóc w zawarciu lub wykonywaniu umowy ubezpieczenia lub umowy gwarancji ubezpieczeniowej lub
  - b) celem tej działalności nie jest pomoc w zawarciu lub wykonywaniu umowy reasekuracji;
- 2) obsługi roszczeń kierowanych do zakładu ubezpieczeń lub zakładu reasekuracji, wyceny szkód i sporządzania ekspertyz związanych z tymi szkodami;
- 3) przekazywania agentom ubezpieczeniowym, brokerom ubezpieczeniowym, brokerom reasekuracyjnym, zakładom ubezpieczeń lub zakładom reasekuracji danych i informacji na temat potencjalnych klientów, jeżeli przedsiębiorca nie podejmuje jakichkolwiek dodatkowych działań mających pomóc w zawarciu umowy ubezpieczenia, umowy gwarancji ubezpieczeniowej lub umowy reasekuracji;
- 4) przekazywania potencjalnym klientom informacji na temat umów ubezpieczenia, umów gwarancji ubezpieczeniowych lub umów reasekuracji, agenta ubezpieczeniowego, brokera ubezpieczeniowego, brokera reasekuracyjnego, zakładu ubezpieczeń lub zakładu reasekuracji, jeżeli przedsiębiorca nie podejmuje jakichkolwiek dodatkowych działań mających pomóc w zawarciu umowy ubezpieczenia, umowy gwarancji ubezpieczeniowej lub umowy reasekuracji.

Art. 8. 1. Dystrybutor ubezpieczeń, wykonując dystrybucję ubezpieczeń, postępuje uczciwie, rzetelnie i profesjonalnie, zgodnie z najlepiej pojętym interesem klientów.

2. Sposób wynagradzania dystrybutora ubezpieczeń oraz osób, przy pomocy których wykonywane są czynności agencyjne lub czynności brokerskie w zakresie ubezpieczeń, oraz osób, przez które wykonywane są czynności dystrybucyjne zakładu ubezpieczeń, nie może być sprzeczny z obowiązkiem działania zgodnie z najlepiej pojętym interesem klientów,

w szczególności dystrybutor ubezpieczeń nie może dokonywać ustaleń dotyczących wynagrodzeń, celów sprzedaży lub innych kwestii, które mogłyby stanowić zachętę do proponowania klientowi określonej umowy ubezpieczenia lub umowy gwarancji ubezpieczeniowej, w sytuacji gdy dystrybutor ubezpieczeń mógłby zaproponować inną umowę, która lepiej odpowiadałaby potrzebom klienta.

3. Wszystkie informacje, w tym informacje o charakterze reklamowym i marketingowym, kierowane przez dystrybutora ubezpieczeń do klienta są:

- 1) jasne, rzetelne i niewprowadzające w błąd;
- 2) sporządzone w języku urzędowym państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w którym umowa ubezpieczenia lub umowa gwarancji ubezpieczeniowej jest zawierana, lub w innym języku, na który wyrażą zgodę strony umowy.

4. Informacje o charakterze reklamowym lub marketingowym są wyraźnie oznaczone.

Art. 9. 1. Przed zawarciem umowy ubezpieczenia lub umowy gwarancji ubezpieczeniowej dystrybutor ubezpieczeń określa, na podstawie uzyskanych od klienta informacji, wymagania i potrzeby tego klienta oraz podaje mu w zrozumiałej formie obiektywne informacje o umowie ubezpieczenia lub umowie gwarancji ubezpieczeniowej, w celu umożliwienia mu podjęcia świadomej decyzji.

2. Informacje o umowie ubezpieczenia lub umowie gwarancji ubezpieczeniowej, o których mowa w ust. 1, uwzględniają złożoność tej umowy oraz rodzaj klienta.

3. Proponowana umowa ubezpieczenia lub umowa gwarancji ubezpieczeniowej powinna być zgodna z wymaganiami i potrzebami klienta w zakresie ochrony ubezpieczeniowej lub ochrony gwarancyjnej.

4. Informacje o proponowanej umowie ubezpieczenia lub o umowie gwarancji ubezpieczeniowej, których przedmiotem są ryzyka wymienione w dziale II załącznika do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, są przekazywane w postaci ustandaryzowanego dokumentu zawierającego informacje o tej umowie, sporządzanego przez zakład ubezpieczeń, brokera ubezpieczeniowego lub agenta ubezpieczeniowego, którzy tworzą produkt ubezpieczeniowy.

5. Dokument, o którym mowa w ust. 4:

- 1) jest krótkim i odrębnym dokumentem;
- 2) posiada przejrzysty układ i strukturę ułatwiające jego czytanie, a wielkość użytej czcionki zapewnia jego czytelność;

- 3) w przypadku wydrukowania lub skopiowania go w wersji czarno-białej jest nie mniej zrozumiały od jego oryginału sporządzonego w kolorze – jeżeli oryginał tego dokumentu został sporządzony w kolorze;
- 4) sporządza się w języku urzędowym państwa członkowskiego, w którym umowa ubezpieczenia lub umowa gwarancji ubezpieczeniowej jest proponowana, lub w innym języku, na który wyrażą zgodę klient i zakład ubezpieczeń;
- 5) jest dokładny i nie wprowadza w błąd;
- 6) zawiera na górze pierwszej strony oznaczenie: „Dokument zawierający informacje o umowie ubezpieczenia” lub „Dokument zawierający informacje o umowie gwarancji ubezpieczeniowej”;
- 7) zawiera stwierdzenie, że pełne informacje podawane przed zawarciem umowy i informacje dotyczące umowy podane są w innych dokumentach.

6. Dokument, o którym mowa w ust. 4, zawiera:

- 1) informacje o grupie i rodzaju ubezpieczenia;
- 2) krótki opis ochrony ubezpieczeniowej lub ochrony gwarancyjnej, obejmujący główne rodzaje ubezpieczanego ryzyka, sumę ubezpieczenia lub sumę gwarancyjną, a w uzasadnionych przypadkach zakres terytorialny oraz krótki opis ryzyka nieobjętego ubezpieczeniem;
- 3) sposób opłacania składek i okresy płatności;
- 4) główne wyłączenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń uprawniające do odmowy wypłaty odszkodowania i innych świadczeń;
- 5) obowiązki na początku umowy ubezpieczenia lub umowy gwarancji ubezpieczeniowej;
- 6) obowiązki w czasie trwania umowy ubezpieczenia lub umowy gwarancji ubezpieczeniowej;
- 7) obowiązki w przypadku zgłoszenia roszczenia;
- 8) okres trwania umowy ubezpieczenia lub umowy gwarancji ubezpieczeniowej, w tym dzień rozpoczęcia i zakończenia trwania umowy ubezpieczenia lub umowy gwarancji ubezpieczeniowej;
- 9) sposób rozwiązywania umowy.

Art. 10. 1. Dystrybutor ubezpieczeń przekazuje klientowi informacje:

- 1) o umowie ubezpieczenia lub umowie gwarancji ubezpieczeniowej, o których mowa w art. 9 ust. 1 i 4,

- 2) o których mowa w art. 24 ust. 1 pkt 2–6 i ust. 2–4 albo w art. 25, albo w art. 34 ust. 1 pkt 1, 2 i 5–8 oraz ust. 2, a także dotyczące umów ubezpieczenia, o których mowa w grupie 3 działu I załącznika do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej

– w postaci papierowej, nieodpłatnie i w języku, o którym mowa w art. 8 ust. 3; informacje te są jasne, rzetelne i nie wprowadzają w błąd.

2. Informacje, o których mowa w art. 34 ust. 1 pkt 4, broker ubezpieczeniowy przekazuje klientowi w formie pisemnej, nieodpłatnie oraz w języku, o którym mowa w art. 8 ust. 3. Informacje te są jasne, rzetelne i nie wprowadzają w błąd.

3. Informacje, o których mowa w ust. 1 i 2, mogą być przekazane za pomocą innego trwałego nośnika:

- 1) na żądanie klienta, pod warunkiem że dystrybutor ubezpieczeń zapewnił mu wybór między informacjami w postaci papierowej a informacjami na innym trwałym nośniku, a w przypadku informacji, o których mowa w ust. 2 – pod warunkiem że dystrybutor ubezpieczeń zapewnił mu wybór między przedstawieniem ich w formie pisemnej a przedstawieniem ich na innym trwałym nośniku, oraz
- 2) w przypadku innego trwałego nośnika wymagającego dostępu do Internetu – jeżeli klient posiada regularny dostęp do Internetu.

4. Informacje, o których mowa w ust. 1 i 2, mogą być przekazane za pośrednictwem strony internetowej, jeżeli:

- 1) są skierowane bezpośrednio do klienta lub
- 2) zostały spełnione następujące warunki:
  - a) klient wyraził zgodę na przekazanie tych informacji za pośrednictwem strony internetowej,
  - b) klient posiada regularny dostęp do Internetu,
  - c) klient został powiadomiony drogą elektroniczną o adresie strony internetowej oraz miejscu na tej stronie, gdzie zostały udostępnione te informacje,
  - d) dystrybutor zapewni dostępność tych informacji na stronie internetowej w okresie, w którym klient może, w normalnych okolicznościach, mieć potrzebę zapoznania się z nimi.

5. W przypadku przekazania informacji, o których mowa w ust. 1 i 2, w sposób, o którym mowa w ust. 3 lub 4, dystrybutor ubezpieczeń, na żądanie klienta, przekazuje mu je

nieodpłatnie, w postaci papierowej, a w przypadku informacji, o których mowa w ust. 2 – przekazuje je nieodpłatnie, w formie pisemnej.

6. Za dowód posiadania przez klienta regularnego dostępu do Internetu uznaje się w szczególności podanie przez niego, na potrzeby danej transakcji, adresu poczty elektronicznej.

7. W przypadku dystrybucji ubezpieczeń za pomocą środków porozumiewania się na odległość, do przekazywania informacji, o których mowa w ust. 1 i 2, stosuje się przepisy ustawy z dnia 30 maja 2014 r. o prawach konsumenta o umowach dotyczących usług finansowych zawieranych na odległość.

Art. 11. W przypadku umowy ubezpieczenia lub umowy gwarancji ubezpieczeniowej obejmującej duże ryzyko dystrybutor ubezpieczeń nie ma obowiązku przekazania klientowi informacji, o których mowa w art. 10 ust. 1, oraz porady i wyjaśnienia, o których mowa w art. 10 ust. 2.

Art. 12. 1. W przypadku gdy umowa ubezpieczenia lub umowa gwarancji ubezpieczeniowej proponowana jest w pakiecie wraz z towarem lub usługą uzupełniającą, które nie są ubezpieczeniem lub gwarancją ubezpieczeniową, dystrybutor ubezpieczeń informuje klienta, czy istnieje możliwość odrębnego zawarcia poszczególnych umów, a jeżeli możliwość taka istnieje, przekazuje odpowiedni opis poszczególnych umów składających się na pakiet, a także osobne zestawienie kosztów i opłat dla każdej umowy.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, jeżeli ryzyko lub zakres ubezpieczenia lub gwarancji proponowanych w pakiecie różnią się od ryzyka lub zakresu związanych z poszczególnymi umowami oddzielnie, dystrybutor ubezpieczeń przekazuje odpowiedni opis poszczególnych umów składających się na pakiet i wskazuje, w jaki sposób ich wzajemne związki wpływają na ryzyko lub zakres ubezpieczenia lub gwarancji.

3. W przypadku gdy umowa ubezpieczenia lub umowa gwarancji ubezpieczeniowej proponowana jest w pakiecie jako uzupełnienie towaru lub usługi, które nie są ubezpieczeniem lub gwarancją ubezpieczeniową, dystrybutor ubezpieczeń proponuje klientowi możliwość odrębnego zawarcia umowy dotyczącej zakupu tego towaru lub świadczenia usługi.

4. Przepisu ust. 3 nie stosuje się, w przypadku gdy umowa ubezpieczenia lub umowa gwarancji ubezpieczeniowej jest uzupełnieniem:

- 1) usług, o których mowa w art. 69 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2016 r. poz. 1636, z późn. zm.⁶⁾);
- 2) umowy o kredyt hipoteczny, o której mowa w art. 3 ustawy z dnia 23 marca 2017 r. o kredycie hipotecznym oraz nadzorze nad pośrednikami kredytu hipotecznego i agentami (Dz. U. poz. 819);
- 3) rachunku płatniczego w rozumieniu art. 2 pkt 25 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1572 i 1997 oraz z 2017 r. poz. 1089).

5. W przypadku gdy w pakiecie, o którym mowa w ust. 1 i 3, proponowana jest umowa ubezpieczenia, o której mowa w dziale I w grupie 3 załącznika do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, pakiet w całości powinien być odpowiedni do potrzeb klienta.

Art. 13. 1. Zakład ubezpieczeń, broker ubezpieczeniowy oraz agent ubezpieczeniowy, którzy tworzą produkt ubezpieczeniowy, stosują odpowiedni proces zatwierdzania produktu ubezpieczeniowego oraz istotnych zmian dokonywanych w dystrybuowanym produkcie ubezpieczeniowym przed wprowadzeniem go do obrotu, a także dokonują przeglądu tego procesu.

2. Proces zatwierdzania produktu ubezpieczeniowego jest proporcjonalny i odpowiedni do charakteru tego produktu.

3. W procesie zatwierdzania produktu ubezpieczeniowego zakład ubezpieczeń, broker ubezpieczeniowy oraz agent ubezpieczeniowy, którzy tworzą produkt ubezpieczeniowy:

- 1) określają rynek docelowy produktu;
- 2) zapewniają ocenę ryzyka dla określonego rynku docelowego;
- 3) zapewniają adekwatność zamierzonej strategii dystrybucji do określonego rynku docelowego;
- 4) podejmują działania zapewniające dystrybucję produktu na określonym rynku docelowym.

4. Zakład ubezpieczeń, broker ubezpieczeniowy oraz agent ubezpieczeniowy, którzy tworzą produkt ubezpieczeniowy, dokonują regularnego przeglądu funkcjonowania produktu ubezpieczeniowego, uwzględniając istotne zdarzenia mające wpływ na ryzyko dla

---

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 1948 i 1997 oraz z 2017 r. poz. 724, 768, 791, 1089 i ....

określonego rynku docelowego, mając na celu co najmniej ocenę, czy produkt nadal odpowiada potrzebom określonego rynku docelowego oraz czy zamierzona strategia dystrybucji jest nadal odpowiednia.

5. Zakład ubezpieczeń, broker ubezpieczeniowy oraz agent ubezpieczeniowy, którzy tworzą produkt ubezpieczeniowy, udostępniają dystrybutorom ubezpieczeń prowadzącym dystrybucję danego produktu odpowiednie informacje o tym produkcie oraz o procesie jego zatwierdzania, w tym informacje na temat określonego rynku docelowego tego produktu.

6. Dystrybutor ubezpieczeń dysponuje odpowiednimi rozwiązaniami zapewniającymi uzyskanie od twórcy produktu ubezpieczeniowego informacji, o których mowa w ust. 5.

7. Dystrybutor ubezpieczeń posiada wiedzę o produkcie ubezpieczeniowym oraz określonym rynku docelowym tego produktu.

8. Przepisów ust. 1–7 nie stosuje się w przypadku produktu ubezpieczeniowego obejmującego duże ryzyka.

Art. 14. 1. Osoby wykonujące czynności agencyjne, osoby wykonujące czynności brokerskie w zakresie ubezpieczeń, osoby wykonujące czynności brokerskie w zakresie reasekuracji, osoby wykonujące czynności dystrybucyjne zakładu ubezpieczeń oraz osoby wykonujące czynności dystrybucyjne zakładu reasekuracji są obowiązane doskonalić umiejętności zawodowe, w tym przez odbywanie co najmniej 15 godzin szkolenia zawodowego rocznie z wybranych tematów określonych w załączniku do ustawy.

2. Obowiązek odbycia szkolenia zawodowego powstaje z pierwszym dniem roku kalendarzowego następującego po roku, w którym osoba wykonująca czynności agencyjne, osoba wykonująca czynności brokerskie w zakresie ubezpieczeń lub osoba wykonująca czynności brokerskie w zakresie reasekuracji została wpisana do rejestru pośredników ubezpieczeniowych, a w przypadku osoby wykonującej czynności dystrybucyjne zakładu ubezpieczeń lub osoby wykonującej czynności dystrybucyjne zakładu reasekuracji – z pierwszym dniem roku kalendarzowego następującego po roku, w którym osoba taka faktycznie rozpoczęła wykonywanie takich czynności. Pierwsze szkolenie zawodowe w wymiarze, o którym mowa w ust. 1, odbywa się nie później jednak niż w ciągu 18 miesięcy od dnia:

- 1) wpisu do rejestru pośredników ubezpieczeniowych osoby wykonującej czynności agencyjne, osoby wykonującej czynności brokerskie w zakresie ubezpieczeń lub osoby wykonującej czynności brokerskie w zakresie reasekuracji;

2) rozpoczęcia wykonywania czynności dystrybucyjnych zakładu ubezpieczeń lub czynności dystrybucyjnych zakładu reasekuracji przez osoby wykonujące takie czynności.

3. Wymiar szkolenia zawodowego nie może przekraczać 8 godzin dziennie.

4. Szkolenie zawodowe uwzględnia charakter proponowanych umów ubezpieczenia, umów gwarancji ubezpieczeniowych lub umów reasekuracji, rodzaj dystrybutora ubezpieczeń lub dystrybutora reasekuracji oraz zakres wykonywanych czynności.

5. Zakład ubezpieczeń, zakład reasekuracji, agent ubezpieczeniowy, broker ubezpieczeniowy lub broker reasekuracyjny zapewniają przeprowadzenie szkolenia, o którym mowa w ust. 1, jego odpowiedni poziom oraz przeprowadzenie go przez osoby posiadające wykształcenie lub doświadczenie zawodowe odpowiednie do jego zakresu tematycznego.

6. Szkolenie zawodowe jest prowadzone w formie zapewniającej efektywne przekazanie treści, w szczególności w formie wykładów, seminarium lub e-learningu.

7. W przypadku szkoleń prowadzonych w formie e-learningu wymagane jest zaliczenie testu obejmującego zakres tematyczny szkolenia. Test może odbyć się w formie elektronicznej.

8. Po odbyciu szkolenia zawodowego podmiot przeprowadzający szkolenie wystawia dokument poświadczający jego odbycie, zawierający:

- 1) datę i miejsce wystawienia dokumentu;
- 2) datę i miejsce przeprowadzenia szkolenia;
- 3) imię i nazwisko oraz datę urodzenia uczestnika szkolenia;
- 4) zakres tematyczny szkolenia i jego wymiar godzinowy;
- 5) dane podmiotu organizującego szkolenie, obejmujące jego imię i nazwisko lub firmę, oraz jego adres;
- 6) imiona i nazwiska osób odpowiedzialnych za przeprowadzenie lub przygotowanie szkolenia, ich wykształcenie i doświadczenie zawodowe;
- 7) imię i nazwisko oraz podpis osoby wystawiającej dokument.

9. W przypadku szkoleń prowadzonych w formie e-learningu dokument poświadczający odbycie szkolenia zawiera:

- 1) datę wystawienia dokumentu;
- 2) imię i nazwisko oraz datę urodzenia uczestnika szkolenia;
- 3) zakres tematyczny szkolenia i jego wymiar godzinowy;

- 4) dane podmiotu organizującego szkolenie, obejmujące jego imię i nazwisko lub firmę, oraz jego adres;
- 5) imiona i nazwiska osób odpowiedzialnych za przygotowanie szkolenia, ich wykształcenie i doświadczenie zawodowe;
- 6) imię i nazwisko oraz podpis elektroniczny osoby wystawiającej dokument.

10. Obowiązek odbycia szkolenia zawodowego obejmuje również:

- 1) agentów ubezpieczeniowych będących osobami fizycznymi, brokerów ubezpieczeniowych będących osobami fizycznymi oraz brokerów reasekuracyjnych będących osobami fizycznymi;
- 2) w przypadku agentów ubezpieczeniowych będących spółkami nieposiadającymi osobowości prawnej – osoby, o których mowa w art. 21 ust. 3 pkt 2;
- 3) w przypadku agentów ubezpieczeniowych będących osobami prawnymi – członków zarządu, o których mowa w art. 21 ust. 3 pkt 3;
- 4) w przypadku brokerów ubezpieczeniowych będących osobami prawnymi oraz brokerów reasekuracyjnych będących osobami prawnymi – członków zarządu spełniających warunki, o których mowa w art. 36 ust. 4 pkt 1 lit. e i f albo ust. 8 lub 9.

11. Do osób, o których mowa w ust. 10, przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio.

12. Przepisów ust. 1–10 nie stosuje się do osób wykonujących czynności agencyjne u agentów oferujących ubezpieczenia uzupełniające oraz do agentów oferujących ubezpieczenia uzupełniające.

Art. 15. Pośrednictwo ubezpieczeniowe jest działalnością gospodarczą w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej.

Art. 16. Sumy pieniężne przekazane z tytułu umowy ubezpieczenia lub umowy gwarancji ubezpieczeniowej przez:

- 1) ubezpieczającego lub ubezpieczonego z umowy ubezpieczenia albo zleceniodawcę z umowy gwarancji ubezpieczeniowej pośrednikowi ubezpieczeniowemu uznaje się za wpłacone zakładowi ubezpieczeń;
- 2) zakład ubezpieczeń pośrednikowi ubezpieczeniowemu nie uznaje się za przekazane ubezpieczającemu, ubezpieczonemu, uposażonemu lub uprawnionemu z umowy ubezpieczenia albo zleceniodawcy lub beneficjentowi z umowy gwarancji ubezpieczeniowej, do czasu ich faktycznego otrzymania przez te podmioty.

Art. 17. 1. Agent ubezpieczeniowy, broker ubezpieczeniowy lub zakład ubezpieczeń wykonujący dystrybucję ubezpieczeń, o których mowa w grupie 3 działu I załącznika do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, posiadają rozwiązania organizacyjne służące zapobieganiu konfliktom interesów, tak aby nie miały one negatywnego wpływu na interesy klientów.

2. Agent ubezpieczeniowy, broker ubezpieczeniowy lub zakład ubezpieczeń zapewniają proporcjonalność rozwiązań organizacyjnych, o których mowa w ust. 1, do prowadzonej działalności i proponowanych umów ubezpieczenia oraz rodzaju dystrybutora.

3. Agent ubezpieczeniowy, broker ubezpieczeniowy i zakład ubezpieczeń podejmują działania w celu identyfikacji konfliktu interesów między nimi, w tym między ich członkami zarządu, prokurentami, pracownikiem albo innymi powiązаныmi z nimi osobami, a ich klientami, lub też między ich klientami, powstające w trakcie prowadzenia działalności w zakresie dystrybucji ubezpieczeń, o których mowa w grupie 3 działu I załącznika do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.

4. Jeżeli rozwiązania organizacyjne, o których mowa w ust. 1, nie są wystarczające, aby zapewnić uniknięcie ryzyka naruszenia interesów klienta, agent ubezpieczeniowy, broker ubezpieczeniowy lub zakład ubezpieczeń przed zawarciem umowy ubezpieczenia ujawniają klientowi ogólny charakter lub źródła konfliktu interesów, w tym w szczególności informują klienta, czy uzyskiwana prowizja z tytułu umowy ubezpieczenia jest uzależniona od wolumenu zawartych umów ubezpieczenia.

5. Agent ubezpieczeniowy, broker ubezpieczeniowy i zakład ubezpieczeń przekazują informacje, o których mowa w ust. 4, na trwałym nośniku.

6. Informacje, o których mowa w ust. 4, obejmują odpowiednie dane i informacje uwzględniające rodzaj klienta oraz umożliwiające klientowi podjęcie świadomej decyzji co do działalności dystrybutora ubezpieczeń, w odniesieniu do którego zaistniał konflikt interesów.

Art. 18. 1. Zakład ubezpieczeń jest obowiązany udzielić odpowiedzi na reklamację klienta będącego osobą prawną lub spółką nieposiadającą osobowości prawnej w terminie 30 dni od dnia jej otrzymania. Do zachowania terminu wystarczy wysłanie odpowiedzi przed jego upływem.

2. Broker ubezpieczeniowy, a także agent ubezpieczeniowy i agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające wykonujący czynności agencyjne na rzecz więcej niż jednego zakładu ubezpieczeń w zakresie tego samego działu ubezpieczeń, zgodnie z załącznikiem do

ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, są obowiązani udzielić odpowiedzi na reklamację klienta będącego osobą prawną lub spółką nieposiadającą osobowości prawnej w terminie 30 dni od dnia jej otrzymania w zakresie niezwiązanym z udzielaną ochroną ubezpieczeniową. Do zachowania terminu wystarczy wysłanie odpowiedzi przed jego upływem.

3. W szczególnie skomplikowanych przypadkach, uniemożliwiających rozpatrzenie reklamacji i udzielenie odpowiedzi w terminie, o którym mowa w ust. 1 i 2, zakład ubezpieczeń, broker ubezpieczeniowy, agent ubezpieczeniowy albo agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające, o których mowa w ust. 1 i 2, w informacji przekazywanej klientowi, który wystąpił z reklamacją:

- 1) wyjaśnia przyczynę opóźnienia;
- 2) wskazuje okoliczności, które muszą zostać ustalone dla rozpatrzenia sprawy;
- 3) określa przewidywany termin rozpatrzenia reklamacji i udzielenia odpowiedzi, który nie może przekroczyć 60 dni od dnia otrzymania reklamacji.

4. Jeżeli zakład ubezpieczeń, broker ubezpieczeniowy, agent ubezpieczeniowy albo agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające, o których mowa w ust. 1 i 2, nie udzielił odpowiedzi na reklamację w terminie, o którym mowa w ust. 1 i 2, uważa się, że uznali oni reklamację.

5. Odpowiedź na reklamację przekazuje się klientowi w postaci papierowej lub na innym trwałym nośniku.

Rozdział 2

Agent ubezpieczeniowy, agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające, osoby wykonujące czynności agencyjne, osoby wykonujące czynności dystrybucyjne zakładu ubezpieczeń oraz osoby wykonujące czynności dystrybucyjne zakładu reasekuracji

Art. 19. Agentem ubezpieczeniowym ani agentem oferującym ubezpieczenia uzupełniające nie może być przedsiębiorca prawomocnie pozbawiony prawa prowadzenia działalności gospodarczej zgodnie z art. 373 lub art. 374 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe (Dz. U. z 2016 r. poz. 2171, 2260 i 2261 oraz z 2017 r. poz. 791), w czasie trwania orzeczonego zakazu.

Art. 20. Działalność agencyjna powinna być wykonywana z zachowaniem staranności określonej w art. 355 § 2 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2017 r. poz. 459, 933 i 1132) oraz dobrych obyczajów.

Art. 21. 1. Czynności agencyjne, czynności dystrybucyjne zakładu ubezpieczeń oraz czynności dystrybucyjne zakładu reasekuracji mogą być wykonywane wyłącznie przez osobę fizyczną, która spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) posiada pełną zdolność do czynności prawnych;
- 2) nie była prawomocnie skazana za umyślne przestępstwo:
  - a) przeciwko życiu i zdrowiu,
  - b) przeciwko wymiarowi sprawiedliwości,
  - c) przeciwko ochronie informacji,
  - d) przeciwko wiarygodności dokumentów,
  - e) przeciwko mieniu,
  - f) przeciwko obrotowi gospodarczemu,
  - g) przeciwko obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi,
  - h) skarbowe;
- 3) daje rękojmię należytego wykonywania tych czynności;
- 4) posiada co najmniej wykształcenie średnie lub średnie branżowe;
- 5) zdała egzamin przeprowadzony przez zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji.

2. Czynności agencyjne mogą być wykonywane przez osobę fizyczną po wpisaniu jej do rejestru agentów.

3. Warunki, o których mowa w ust. 1, powinni spełniać również:

- 1) agenci ubezpieczeniowi oraz agenci oferujący ubezpieczenia uzupełniające będący osobami fizycznymi;
- 2) w przypadku agentów ubezpieczeniowych oraz agentów oferujących ubezpieczenia uzupełniające będących spółkami nieposiadającymi osobowości prawnej:
  - a) wspólnicy tych spółek, o ile są osobami fizycznymi,
  - b) w przypadku gdy wspólnikami tych spółek są osoby prawne – co najmniej połowa ich członków zarządu;
- 3) w przypadku agentów ubezpieczeniowych oraz agentów oferujących ubezpieczenia uzupełniające będących osobami prawnymi – co najmniej połowa ich członków zarządu.

4. Agent ubezpieczeniowy i agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające, niebędący osobami fizycznymi, mogą wykonywać działalność agencyjną, jeżeli udziały, o których mowa w art. 57 ust. 2 pkt 8, oraz bliskie powiązania, o których mowa w art. 57 ust. 2 pkt 9, nie uniemożliwiają organowi nadzoru skutecznego sprawowania nadzoru.

5. W przypadku osób mających wykonywać czynności agencyjne u agentów oferujących ubezpieczenia uzupełniające, osób, o których mowa w ust. 3, osób mających wykonywać czynności dystrybucyjne zakładu reasekuracji oraz osób mających wykonywać czynności agencyjne w bankach, spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych jedynie w odniesieniu do umów ubezpieczenia lub umów gwarancji ubezpieczeniowych zawieranych przez te podmioty lub za ich pośrednictwem, egzamin, o którym mowa w ust. 1 pkt 5, przeprowadza się w ograniczonym zakresie. Przeprowadzenie egzaminu w ograniczonym zakresie może w szczególności polegać na ograniczeniu zakresu obowiązujących tematów egzaminu.

6. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określi, w drodze rozporządzenia, tryb przeprowadzenia egzaminu, o którym mowa w ust. 1 pkt 5, w tym egzaminu przeprowadzanego w ograniczonym zakresie, oraz zakres obowiązujących tematów egzaminu, z uwzględnieniem konieczności zapewnienia odpowiedniego poziomu kwalifikacji osób, o których mowa w ust. 1, 3 i 5.

Art. 22. 1. Za szkodę wyrządzoną przez agenta ubezpieczeniowego lub przez agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające w związku z wykonywaniem czynności agencyjnych odpowiada zakład ubezpieczeń, na rzecz którego taki agent działa, z zastrzeżeniem ust. 2. Przepisu art. 429 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny nie stosuje się.

2. Agent ubezpieczeniowy i agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające wykonujący czynności agencyjne na rzecz więcej niż jednego zakładu ubezpieczeń w zakresie tego samego działu ubezpieczeń, zgodnie z załącznikiem do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, odpowiadają za szkody powstałe z tytułu wykonywania tych czynności wyrządzone klientowi lub osobie uprawnionej z umowy ubezpieczenia lub umowy gwarancji ubezpieczeniowej.

3. W zakresie odpowiedzialności za szkody powstałe z tytułu wykonywania działalności agencyjnej agent ubezpieczeniowy wykonujący czynności agencyjne na rzecz więcej niż jednego zakładu ubezpieczeń w zakresie tego samego działu ubezpieczeń, zgodnie z załącznikiem do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej.

4. W zakresie odpowiedzialności za szkody powstałe z tytułu wykonywania działalności agencyjnej agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające wykonujący czynności agencyjne na rzecz więcej niż jednego zakładu ubezpieczeń w zakresie tego samego działu ubezpieczeń,

zgodnie z załącznikiem do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, jest obowiązany do zawarcia umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej lub umowy gwarancji ubezpieczeniowej.

5. Umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej i umowa gwarancji ubezpieczeniowej, o których mowa w ust. 3 i 4, obejmują szkody wyrządzone przez agenta ubezpieczeniowego albo przez agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające w związku z działalnością wykonywaną na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz innych państw członkowskich Unii Europejskiej.

6. Zakład ubezpieczeń obowiązany jest ustalić, czy przedsiębiorca, z którym zamierza zawrzeć umowę agencyjną:

- 1) zawarł uprzednio umowę agencyjną z innym zakładem ubezpieczeń w zakresie tego samego działu ubezpieczeń, zgodnie z załącznikiem do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej;
- 2) został wpisany do rejestru agentów jako wykonujący działalność agencyjną w imieniu lub na rzecz więcej niż jednego zakładu ubezpieczeń wykonującego działalność w zakresie tego samego działu ubezpieczeń, zgodnie z załącznikiem do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.

7. W przypadku ustalenia, że występuje którakolwiek z okoliczności, o których mowa w ust. 6, zawarcie z przedsiębiorcą umowy agencyjnej może nastąpić, jeżeli przy jej zawieraniu przedsiębiorca okaże dokument potwierdzający zawarcie umowy ubezpieczenia lub umowy gwarancji ubezpieczeniowej, o których mowa w ust. 3 i 4. W przypadku gdy zawarcie umowy ubezpieczenia lub umowy gwarancji ubezpieczeniowej, o których mowa w ust. 3 i 4, nie jest ujawnione w rejestrze agentów, wniosek o wpis agenta do rejestru agentów zawiera również wniosek o wpis danych dotyczących zawartej przez agenta umowy ubezpieczenia lub umowy gwarancji ubezpieczeniowej.

8. Agent ubezpieczeniowy i agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające, którzy nie spełnili obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia lub umowy gwarancji ubezpieczeniowej, o których mowa w ust. 3 i 4, są obowiązani wnieść opłatę na rzecz budżetu państwa za każdy rok kalendarzowy pozostawania bez ochrony ubezpieczeniowej lub gwarancyjnej. Wniesienie opłaty nie zwalnia z obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej lub umowy gwarancji ubezpieczeniowej.

9. Wysokość opłaty, o której mowa w ust. 8, jest uzależniona od okresu pozostawania agenta ubezpieczeniowego lub agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające bez ochrony ubezpieczeniowej lub gwarancyjnej w każdym roku kalendarzowym i wynosi:

- 1) równowartość w złotych kwoty 200 euro – w przypadku gdy okres ten nie przekracza 3 dni;
- 2) równowartość w złotych kwoty 500 euro – w przypadku gdy okres ten przekracza 3 dni, ale nie przekracza 14 dni;
- 3) równowartość w złotych kwoty 1000 euro – w przypadku gdy okres ten przekracza 14 dni.

10. Równowartości w złotych podanych w ust. 9 kwot oblicza się według średniego kursu ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski w tabeli kursów nr 1 w roku, w którym organ nadzoru dokonał wezwania, o którym mowa w ust. 12.

11. Do przeprowadzania kontroli spełnienia obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia lub umowy gwarancji ubezpieczeniowej, o których mowa w ust. 3 i 4, jest uprawniony organ nadzoru.

12. W przypadku gdy organ nadzoru stwierdzi, że agent ubezpieczeniowy lub agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające podlega obowiązkowi zawarcia umowy ubezpieczenia lub umowy gwarancji ubezpieczeniowej, o których mowa w ust. 3 i 4, a zakład ubezpieczeń nie przedłożył wraz z wnioskiem o wpis do rejestru lub o zmianę wpisu w rejestrze oświadczenia o posiadaniu dokumentu potwierdzającego zawarcie umowy ubezpieczenia lub umowy gwarancji ubezpieczeniowej przez tego agenta, organ nadzoru wzywa takiego agenta, aby w terminie 30 dni:

- 1) przedstawił dokumenty potwierdzające terminowe zawarcie umowy ubezpieczenia lub umowy gwarancji ubezpieczeniowej, o których mowa w ust. 3 i 4;
- 2) w razie braku dokumentów, o których mowa w pkt 1, uiścił opłatę, o której mowa w ust. 8, oraz okazał dokumenty potwierdzające późniejsze zawarcie umowy ubezpieczenia lub umowy gwarancji ubezpieczeniowej.

13. Opłata, o której mowa w ust. 8, podlega egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

14. Do podmiotu, o którym mowa w art. 44 ust. 1, wykonującego działalność agencyjną na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez oddział lub w inny sposób niż przez oddział, w ramach swobody świadczenia usług, który wykonuje czynności agencyjne na rzecz więcej niż jednego zakładu ubezpieczeń w zakresie tego samego działu ubezpieczeń, zgodnie

z załącznikiem do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej stosuje się przepisy ust. 2–5, chyba że na podstawie przepisów obowiązujących w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie członkowskim Unii Europejskiej posiada ustanowione w tym państwie członkowskim Unii Europejskiej ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej lub inną równoważną gwarancję, której wysokość odpowiada co najmniej minimalnej sumie gwarancyjnej albo minimalnej sumie gwarancji ubezpieczeniowej, określonej w przepisach wydanych odpowiednio na podstawie ust. 15 albo 16. W przypadku podmiotu, o którym mowa w zdaniu pierwszym, umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej i umowa gwarancji ubezpieczeniowej, o których mowa w ust. 3 i 4, nie obejmują szkód wyrządzonych przez ten podmiot w związku z działalnością wykonywaną na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz innych państw członkowskich Unii Europejskiej w zakresie, w jakim zakład ubezpieczeń w imieniu lub na rzecz którego podmiot taki działa ponosi pełną odpowiedzialność za jego działania. Za działalność podmiotu, o którym mowa w zdaniu pierwszym, w przypadku gdy wykonuje on działalność agencyjną na rzecz tylko jednego krajowego zakładu ubezpieczeń w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 18 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, odpowiedzialność ponosi ten zakład ubezpieczeń.

15. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres ubezpieczenia obowiązkowego, o którym mowa w ust. 3 i 4, termin powstania obowiązku ubezpieczenia oraz minimalną sumę gwarancyjną, biorąc w szczególności pod uwagę specyfikę wykonywanej działalności, zakres realizowanych zadań oraz wzrost europejskiego indeksu cen konsumpcyjnych.

16. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określi, w drodze rozporządzenia, minimalną wysokość sumy gwarancji ubezpieczeniowej, o której mowa w ust. 4, biorąc w szczególności pod uwagę specyfikę wykonywanej działalności oraz wzrost europejskiego indeksu cen konsumpcyjnych.

Art. 23. 1. Zakład ubezpieczeń udziela agentowi ubezpieczeniowemu oraz agentowi oferującemu ubezpieczenia uzupełniające upoważnionym do zawierania w jego imieniu umów ubezpieczenia lub umów gwarancji ubezpieczeniowych, w formie pisemnej, pod rygorem nieważności, pełnomocnictwa do dokonywania czynności agencyjnych w imieniu tego zakładu.

2. Pełnomocnictwo, o którym mowa w ust. 1, określa w szczególności:

- 1) zakres działalności agenta ubezpieczeniowego oraz agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające, ze wskazaniem działu i grup ubezpieczeń;

- 2) wysokość maksymalnej sumy ubezpieczenia lub sumy gwarancyjnej, na jaką agent ubezpieczeniowy oraz agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające mogą zawrzeć jedną umowę ubezpieczenia lub jedną umowę gwarancji ubezpieczeniowej;
- 3) obszar działalności agenta ubezpieczeniowego oraz agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające.

3. Zakład ubezpieczeń przechowuje dokumenty dotyczące jego współpracy z agentem ubezpieczeniowym lub agentem oferującym ubezpieczenia uzupełniające, w szczególności umowę agencyjną, pełnomocnictwo do zawierania w jego imieniu umów ubezpieczenia lub umów gwarancji ubezpieczeniowych, dokumenty dotyczące wynagrodzenia agenta oraz dokumenty dotyczące obowiązkowych szkoleń zawodowych, przez okres 10 lat od dnia rozwiązania umowy agencyjnej.

4. Pełnomocnictwo udzielone przez zakład ubezpieczeń nie może zawierać upoważnienia do udzielania dalszych pełnomocnictw.

5. Jeżeli agent ubezpieczeniowy lub agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające zawarł z osobą fizyczną spełniającą wymogi określone w art. 21 ust. 1 umowę dotyczącą wykonywania czynności agencyjnych, umowa ta nie jest uważana za umowę agencyjną.

Art. 24. 1. Przed zawarciem umowy ubezpieczenia lub umowy gwarancji ubezpieczeniowej agent ubezpieczeniowy i agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające są obowiązani:

- 1) udostępnić klientowi przy pierwszej czynności należącej do zakresu działalności agencyjnej dokument pełnomocnictwa, o którym mowa w art. 23 ust. 1;
- 2) powiadomić klienta, czy agent działa na rzecz jednego czy wielu zakładów ubezpieczeń, oraz poinformować go o firmach zakładów ubezpieczeń, na rzecz których wykonuje działalność agencyjną;
- 3) poinformować klienta o firmie (nazwie), pod którą agent wykonuje działalność agencyjną, adresie siedziby oraz o fakcie bycia agentem ubezpieczeniowym albo agentem oferującym ubezpieczenia uzupełniające;
- 4) poinformować klienta o numerze wpisu do rejestru agentów, adresie strony internetowej, na której rejestr jest dostępny, oraz o sposobie sprawdzenia wpisu do rejestru;

- 5) poinformować klienta o charakterze wynagrodzenia otrzymywanego w związku z proponowanym zawarciem umowy ubezpieczenia lub umowy gwarancji ubezpieczeniowej, w szczególności poinformować, czy agent otrzymuje:
  - a) honorarium płacone bezpośrednio przez klienta,
  - b) prowizję dowolnego rodzaju uwzględnioną w kwocie składki ubezpieczeniowej,
  - c) inny rodzaj wynagrodzenia,
  - d) wynagrodzenie stanowiące połączenie rodzajów wynagrodzenia, o których mowa w lit. a–c;
- 6) poinformować klienta o możliwości złożenia reklamacji, wniesienia skargi oraz pozasądowego rozwiązywania sporów.

2. Agent ubezpieczeniowy, przed zawarciem umowy ubezpieczenia na życie, o której mowa w grupie 3 działu I załącznika do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, informuje klienta również o wysokości:

- 1) wskaźnika kosztów dystrybucji,
  - 2) wskaźnika kosztów prowizji agenta ubezpieczeniowego
- związanych z proponowaną umową.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 5 lit. a, agent ubezpieczeniowy i agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające informują klienta o wysokości honorarium, a w przypadku gdy jest to niemożliwe, o metodzie jego wyliczenia.

4. Przed zawarciem umowy ubezpieczenia lub umowy gwarancji ubezpieczeniowej agent ubezpieczeniowy jest obowiązany poinformować klienta również o posiadanych akcjach albo udziałach zakładu ubezpieczeń uprawniających co najmniej do 10% głosów na walnym zgromadzeniu oraz, w przypadku agenta będącego osobą prawną, o akcjach lub udziałach agenta posiadanych przez zakład ubezpieczeń, uprawniających co najmniej do 10% głosów na walnym zgromadzeniu albo zgromadzeniu wspólników.

5. Agent ubezpieczeniowy i agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające są obowiązani:

- 1) udostępniać klientowi na każde żądanie dokument pełnomocnictwa, o którym mowa w art. 23 ust. 1;
- 2) niezwłocznie zwrócić zakładowi ubezpieczeń dokument pełnomocnictwa, o którym mowa w art. 23 ust. 1, oraz wszystkie wydane mu druki, materiały i inne dokumenty oraz rozliczyć się z zainkasowanych składek, jeżeli jego pełnomocnictwo wygasło lub zostało cofnięte;

3) zachować w tajemnicy wszystkie informacje uzyskane w związku z wykonywaniem czynności agencyjnych, dotyczące zakładu ubezpieczeń, drugiej strony umowy ubezpieczenia lub umowy gwarancji ubezpieczeniowej oraz klienta; obowiązek ten ciąży na agencji ubezpieczeniowym i agencji oferującym ubezpieczenia uzupełniające również po rozwiązaniu umowy agencyjnej.

6. Osoba fizyczna wykonująca czynności agencyjne przy pierwszej czynności jest obowiązana udostępnić dokument upoważniający do działania w imieniu agenta ubezpieczeniowego albo agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające.

Art. 25. 1. Przed zawarciem umowy ubezpieczenia lub umowy gwarancji ubezpieczeniowej zakład ubezpieczeń informuje klienta o:

- 1) firmie zakładu ubezpieczeń oraz adresie jego siedziby;
- 2) charakterze wynagrodzenia otrzymywanego przez osoby wykonujące czynności dystrybucyjne zakładu ubezpieczeń w związku z proponowanym zawarciem umowy ubezpieczenia lub umowy gwarancji ubezpieczeniowej;
- 3) możliwości złożenia reklamacji, wniesienia skargi oraz pozasądowego rozwiązywania sporów.

2. Zakład ubezpieczeń, przed zawarciem umowy ubezpieczenia na życie, o której mowa w grupie 3 działu I załącznika do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, informuje klienta również o wysokości:

- 1) wskaźnika kosztów dystrybucji,
- 2) wskaźnika kosztów prowizji osoby wykonującej czynności dystrybucyjne zakładu ubezpieczeń

– związanych z proponowaną umową.

Art. 26. Określenia wskazujące na wykonywanie działalności agencyjnej lub czynności agencyjnych mogą być używane w nazwie lub reklamie oraz do oznaczenia działalności wyłącznie przez podmiot wpisany do rejestru agentów oraz przez podmiot wykonujący działalność agencyjną lub czynności agencyjne na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zgodnie z art. 44 ust. 1.

Art. 27. Agent ubezpieczeniowy, agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające, osoba wykonująca czynności agencyjne, członek zarządu lub rady nadzorczej agenta ubezpieczeniowego, członek zarządu lub rady nadzorczej agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające, wspólnicy, o których mowa w art. 21 ust. 3 pkt 2 lit. a, członkowie zarządu,

o których mowa w art. 21 ust. 3 pkt 2 lit. b, akcjonariusz lub udziałowiec agenta ubezpieczeniowego lub agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające oraz osoba wykonująca czynności dystrybucyjne zakładu ubezpieczeń nie mogą wykonywać działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń, czynności brokerskich w zakresie ubezpieczeń, posiadać akcji lub udziałów brokera ubezpieczeniowego z wyjątkiem akcji dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym, a także pozostawać w innych relacjach, które mogłyby zagrażać wykonywaniu działalności w zakresie dystrybucji ubezpieczeń z zachowaniem wymogów określonych w art. 8 ust. 1.

Art. 28. Nadzór nad działalnością agenta ubezpieczeniowego i agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające sprawuje zakład ubezpieczeń, na rzecz którego działa agent, z zastrzeżeniem art. 64 ust. 2 pkt 2.

Rozdział 3

Broker ubezpieczeniowy, broker reasekuracyjny, osoby wykonujące czynności brokerskie w zakresie ubezpieczeń oraz osoby wykonujące czynności brokerskie w zakresie reasekuracji

Art. 29. 1. Klient udziela brokerowi ubezpieczeniowemu, w formie pisemnej, pełnomocnictwa do wykonywania czynności brokerskich w zakresie ubezpieczeń w imieniu klienta.

2. Broker ubezpieczeniowy udostępnia zakładowi ubezpieczeń przy pierwszej czynności należącej do czynności brokerskich w zakresie ubezpieczeń dokument pełnomocnictwa, o którym mowa w ust. 1.

Art. 30. 1. Broker ubezpieczeniowy i broker reasekuracyjny z tytułu wykonywania działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń lub reasekuracji podlegają obowiązkowemu ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej, obejmującemu odpowiednio szkody wyrządzone klientowi, osobie uprawnionej z umowy ubezpieczenia lub umowy gwarancji ubezpieczeniowej, zakładowi ubezpieczeń lub zakładowi reasekuracji, w tym także szkody wyrządzone przez osoby fizyczne, przy pomocy których broker ubezpieczeniowy lub reasekuracyjny wykonuje czynności brokerskie w zakresie ubezpieczeń lub w zakresie reasekuracji, oraz przez podmioty, o których mowa w art. 33.

2. Umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, o którym mowa w ust. 1, obejmuje szkody wyrządzone przez brokera ubezpieczeniowego lub brokera

reasekuracyjnego w związku z działalnością wykonywaną na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz innych państw członkowskich Unii Europejskiej.

3. Do podmiotu, o którym mowa w art. 44 ust. 1, wykonującego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność brokerską przez oddział lub w inny sposób niż przez oddział, w ramach swobody świadczenia usług, posiadającego ustanowione w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie członkowskim Unii Europejskiej ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej lub inną równoważną gwarancję, której wysokość odpowiada co najmniej minimalnej sumie gwarancyjnej określonej w przepisach wydanych na podstawie ust. 4, przepisu ust. 1 nie stosuje się.

4. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres ubezpieczenia obowiązkowego, o którym mowa w ust. 1, termin powstania obowiązku ubezpieczenia oraz minimalną sumę gwarancyjną, biorąc w szczególności pod uwagę specyfikę wykonywanej działalności, zakres realizowanych zadań oraz wzrost europejskiego indeksu cen konsumpcyjnych.

Art. 31. 1. Broker ubezpieczeniowy i broker reasekuracyjny mogą wykonywać czynności brokerskie w zakresie ubezpieczeń lub w zakresie reasekuracji wyłącznie przy pomocy osób fizycznych, które spełniają wymogi określone w art. 36 ust. 4 pkt 1 lit. a–e oraz są wpisane do rejestru brokerów.

2. Broker ubezpieczeniowy i broker reasekuracyjny składają, wraz z niezbędnymi dokumentami, wniosek o wpisanie do rejestru brokerów osób fizycznych, o których mowa w ust. 1.

Art. 32. 1. Broker ubezpieczeniowy nie może:

- 1) wykonywać działalności agencyjnej, czynności agencyjnych, czynności dystrybucyjnych zakładu ubezpieczeń ani czynności dystrybucyjnych zakładu reasekuracji;
- 2) pozostawać w jakimkolwiek stałym stosunku umownym z zakładem ubezpieczeń, zakładem reasekuracji, agentem ubezpieczeniowym lub agentem oferującym ubezpieczenia uzupełniające;
- 3) być członkiem organów nadzorczych lub zarządzających zakładu ubezpieczeń, zakładu reasekuracji, agenta ubezpieczeniowego lub agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające;

- 4) posiadać akcji lub udziałów zakładu ubezpieczeń lub zakładu reasekuracji, z wyjątkiem akcji dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym;
- 5) posiadać akcji lub udziałów agenta ubezpieczeniowego lub agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające, z wyjątkiem akcji dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym;
- 6) pozostawać w innych relacjach, które mogłyby zagrażać wykonywaniu działalności w zakresie dystrybucji ubezpieczeń z zachowaniem wymogów określonych w art. 8 ust. 1.

2. Ograniczenie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, nie dotyczy:

- 1) umowy ubezpieczenia, na podstawie której broker ubezpieczeniowy jest ubezpieczonym lub ubezpieczającym;
- 2) umowy zawartej przez brokera ubezpieczeniowego z zakładem ubezpieczeń, dotyczącej sposobu wzajemnego rozliczania się z tytułu wykonywania czynności brokerskich w zakresie ubezpieczeń.

3. Broker reasekuracyjny nie może:

- 1) wykonywać działalności agencyjnej, czynności agencyjnych, czynności dystrybucyjnych zakładu ubezpieczeń ani czynności dystrybucyjnych zakładu reasekuracji;
- 2) pozostawać w jakimkolwiek stałym stosunku umownym z zakładem ubezpieczeń, zakładem reasekuracji, agentem ubezpieczeniowym lub agentem oferującym ubezpieczenia uzupełniające;
- 3) być członkiem organów nadzorczych lub zarządzających zakładu ubezpieczeń, zakładu reasekuracji, agenta ubezpieczeniowego lub agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające;
- 4) posiadać akcji lub udziałów zakładu ubezpieczeń lub zakładu reasekuracji, z wyjątkiem akcji dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym;
- 5) posiadać akcji lub udziałów agenta ubezpieczeniowego lub agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające, z wyjątkiem akcji dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym;
- 6) pozostawać w innych relacjach, które mogłyby zagrażać wykonywaniu działalności w zakresie dystrybucji reasekuracji z zachowaniem obowiązku postępowania uczciwie, rzetelnie i profesjonalnie; przepis art. 8 ust. 1 stosuje się odpowiednio.

4. Ograniczenie, o którym mowa w ust. 3 pkt 2, nie dotyczy:

- 1) umowy ubezpieczenia, na podstawie której broker reasekuracyjny jest ubezpieczonym lub ubezpieczającym;
- 2) umowy zawartej przez brokera reasekuracyjnego z zakładem ubezpieczeń lub zakładem reasekuracji, dotyczących sposobu wzajemnego rozliczania się z tytułu wykonywania czynności brokerskich w zakresie reasekuracji;
- 3) zlecenia brokerom reasekuracyjnym zawierania umów reasekuracji, w zakresie cedowania ryzyka z umów ubezpieczenia i umów gwarancji ubezpieczeniowych;
- 4) zlecenia brokerom reasekuracyjnym zawierania umów retrocesji, w zakresie cedowania ryzyka z umów reasekuracji.

5. W przypadku nabycia lub posiadania akcji, o których mowa w ust. 1 pkt 4 i 5 i ust. 3 pkt 4 i 5, broker ubezpieczeniowy i broker reasekuracyjny są obowiązani powiadomić o tym organ nadzoru.

6. Przepisy ust. 1 stosuje się odpowiednio do członków organów brokera ubezpieczeniowego będącego osobą prawną, oraz do osób, przy pomocy których broker ubezpieczeniowy wykonuje czynności brokerskie w zakresie ubezpieczeń, wykonujących te czynności na podstawie umowy o pracę, umowy zlecenia, umowy o dzieło lub innej umowy o podobnym charakterze.

7. Przepisy ust. 3 stosuje się odpowiednio do członków organów brokera reasekuracyjnego będącego osobą prawną, oraz do osób, przy pomocy których broker reasekuracyjny wykonuje czynności brokerskie w zakresie reasekuracji, wykonujących te czynności na podstawie umowy o pracę, umowy zlecenia, umowy o dzieło lub innej umowy o podobnym charakterze.

8. Przepis ust. 1 pkt 1 stosuje się także do pracowników brokera ubezpieczeniowego zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, niebędących osobami, przy pomocy których broker ubezpieczeniowy wykonuje czynności brokerskie w zakresie ubezpieczeń.

9. Przepis ust. 3 pkt 1 stosuje się także do pracowników brokera reasekuracyjnego zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, niebędących osobami, przy pomocy których broker reasekuracyjny wykonuje czynności brokerskie w zakresie reasekuracji.

Art. 33. 1. Broker ubezpieczeniowy może zlecić wykonywanie czynności wymagających specjalistycznej wiedzy innym podmiotom, z wyłączeniem prawa składania i przyjmowania oświadczeń woli w imieniu klientów.

2. Do brokerów reasekuracyjnych przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio.

Art. 34. 1. Przed zawarciem umowy ubezpieczenia lub umowy gwarancji ubezpieczeniowej broker ubezpieczeniowy jest obowiązany:

- 1) poinformować klienta przy pierwszej czynności o firmie, pod którą wykonuje działalność brokerską w zakresie ubezpieczeń, adresie jego siedziby oraz fakcie bycia brokerem ubezpieczeniowym;
- 2) poinformować klienta przy pierwszej czynności o numerze wpisu do rejestru brokerów, adresie strony internetowej, na której rejestr jest dostępny, oraz o sposobie sprawdzenia wpisu do rejestru;
- 3) okazać zakładowi ubezpieczeń i klientowi przy pierwszej czynności zezwolenie na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń;
- 4) udzielić porady, w oparciu o rzetelną analizę dostępnych na rynku umów ubezpieczenia lub umów gwarancji ubezpieczeniowych w liczbie wystarczającej do opracowania rekomendacji najwłaściwszej umowy, oraz wyjaśnić podstawy, na których opiera się rekomendacja, uwzględniając złożoność umowy ubezpieczenia i rodzaj klienta, chyba że klient pisemnie oświadczy o rezygnacji z udzielenia porady;
- 5) poinformować klienta przy pierwszej czynności o posiadanych akcjach albo udziałach zakładu ubezpieczeń uprawniających co najmniej do 10% głosów na walnym zgromadzeniu oraz, w przypadku brokera ubezpieczeniowego będącego osobą prawną, o akcjach albo udziałach brokera ubezpieczeniowego posiadanych przez zakład ubezpieczeń, uprawniających co najmniej do 10% głosów na walnym zgromadzeniu albo zgromadzeniu wspólników;
- 6) poinformować klienta o charakterze wynagrodzenia otrzymywanego w związku z proponowanym zawarciem umowy ubezpieczenia lub umowy gwarancji ubezpieczeniowej, w szczególności, czy broker otrzymuje:
  - a) honorarium płacone bezpośrednio przez klienta,
  - b) prowizję dowolnego rodzaju uwzględnioną w kwocie składki ubezpieczeniowej,
  - c) inny rodzaj wynagrodzenia,
  - d) wynagrodzenie stanowiące połączenie rodzajów wynagrodzenia, o których mowa w lit. a–c;
- 7) poinformować klienta o wysokości honorarium, a w przypadku gdy jest to niemożliwe, o metodzie jego wyliczenia – w przypadku, o którym mowa w pkt 6 lit. a;
- 8) poinformować klienta o możliwości złożenia reklamacji, wniesienia skargi oraz pozasądowego rozwiązywania sporów.

2. Broker ubezpieczeniowy, przed zawarciem umowy ubezpieczenia na życie, o której mowa w grupie 3 działu I załącznika do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, informuje klienta również o wysokości:

- 1) wskaźnika kosztów dystrybucji,
  - 2) wskaźnika kosztów prowizji brokera ubezpieczeniowego
- związanych z proponowaną umową.

3. Broker ubezpieczeniowy jest obowiązany:

- 1) zachować w tajemnicy wszystkie informacje uzyskane w związku z wykonywaniem czynności brokerskich w zakresie ubezpieczeń; obowiązek ten ciąży na brokerze ubezpieczeniowym również po rozwiązaniu stosunku umownego ze zleceniodawcą;
- 2) okazywać zakładowi ubezpieczeń i klientowi na każde żądanie zezwolenie na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń;
- 3) prowadzić rejestr skarg i reklamacji;
- 4) przechowywać dokumentację dotyczącą wykonywanej działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń, w szczególności pełnomocnictwa do wykonywania czynności brokerskich w zakresie ubezpieczeń w imieniu klienta oraz dokumenty dotyczące wynagrodzenia brokera, przez okres 10 lat od dnia zakończenia współpracy z klientem.

4. Osoby fizyczne wykonujące czynności brokerskie w zakresie ubezpieczeń przy pierwszej czynności są obowiązane okazywać dokument upoważniający do działania w imieniu brokera ubezpieczeniowego.

5. Do brokera reasekuracyjnego przepisy:

- 1) ust. 1 pkt 1–3 oraz ust. 3 pkt 1, 2 i 4 stosuje się odpowiednio;
- 2) ust. 1 pkt 5 stosuje się odpowiednio, z tym że obowiązek, o którym mowa w tym przepisie, dotyczy także akcji lub udziałów zakładu reasekuracji posiadanych przez brokera reasekuracyjnego, uprawniających co najmniej do 10% głosów na walnym zgromadzeniu tego zakładu, oraz akcji lub udziałów brokera reasekuracyjnego będącego osobą prawną, posiadanych przez zakład reasekuracji, uprawniających co najmniej do 10% głosów na walnym zgromadzeniu albo zgromadzeniu wspólników brokera reasekuracyjnego.

6. Do osób fizycznych wykonujących czynności brokerskie w zakresie reasekuracji przepis ust. 4 stosuje się odpowiednio.

Art. 35. Określenia wskazujące na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń lub reasekuracji mogą być używane w nazwie lub reklamie oraz do oznaczania

działalności wyłącznie przez podmiot posiadający wydane przez organ nadzoru zezwolenie na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń albo w zakresie reasekuracji albo przez podmiot wykonujący działalność brokerską w zakresie ubezpieczeń lub reasekuracji na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zgodnie z art. 44 ust. 1.

Art. 36. 1. Zezwolenie na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń albo w zakresie reasekuracji, zwane dalej „zezwoleniem”, wydaje organ nadzoru w drodze decyzji.

2. Organ nadzoru odmawia wydania zezwolenia w drodze decyzji.

3. Ten sam podmiot może posiadać zezwolenie zarówno na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń, jak i na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie reasekuracji.

4. Zezwolenie wydaje się na wniosek:

1) osoby fizycznej, która:

a) ma pełną zdolność do czynności prawnych,

b) nie była prawomocnie skazana za umyślne przestępstwo:

– przeciwko życiu i zdrowiu,

– przeciwko wymiarowi sprawiedliwości,

– przeciwko ochronie informacji,

– przeciwko wiarygodności dokumentów,

– przeciwko mieniu,

– przeciwko obrotowi gospodarczemu,

– przeciwko obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi,

– skarbowe,

c) daje rękojmię należytego wykonywania działalności brokerskiej odpowiednio w zakresie ubezpieczeń lub reasekuracji,

d) posiada co najmniej wykształcenie średnie lub średnie branżowe,

e) zdała egzamin przed Komisją Egzaminacyjną dla Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych odpowiednio do zakresu działalności albo uzyskała odpowiednie zwolnienie z egzaminu,

f) posiada co najmniej dwuletnie doświadczenie zawodowe odpowiednio w zakresie ubezpieczeń lub reasekuracji zdobyte w okresie 8 lat bezpośrednio poprzedzających złożenie wniosku o uzyskanie zezwolenia na wykonywanie działalności brokerskiej,

- g) zawarła umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu wykonywania działalności brokerskiej odpowiednio w zakresie ubezpieczeń lub reasekuracji;
- 2) osoby prawnej:
- a) której wszyscy członkowie zarządu spełniają warunki, o których mowa w pkt 1 lit. a–d, przy czym co najmniej połowa z nich dodatkowo spełnia warunki określone w pkt 1 lit. e i f albo w ust. 8 lub 9,
  - b) która spełnia warunek określony w pkt 1 lit. g,
  - c) jeżeli udziały, o których mowa w art. 61 ust. 2 pkt 8, oraz bliskie powiązania, o których mowa w art. 61 ust. 2 pkt 9, nie uniemożliwiają organowi nadzoru skutecznego sprawowania nadzoru.

5. Brokerem ubezpieczeniowym ani brokerem reasekuracyjnym nie może być przedsiębiorca prawomocnie pozbawiony prawa prowadzenia działalności gospodarczej zgodnie z art. 373 lub art. 374 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe, w czasie trwania orzeczonego zakazu.

6. Wniosek, o którym mowa w ust. 4, zawiera:

- 1) firmę przedsiębiorcy, jego siedzibę i adres;
- 2) numer w rejestrze przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym, o ile przedsiębiorca taki numer posiada, oraz numer identyfikacji podatkowej (NIP);
- 3) określenie zakresu działalności brokerskiej, na którą ma być udzielone zezwolenie;
- 4) w przypadku osoby prawnej – także wskazanie imion i nazwisk członków zarządu.

7. Do wniosku, o którym mowa w ust. 4, dołącza się dokumenty potwierdzające spełnienie warunków niezbędnych do uzyskania zezwolenia.

8. Warunku zdania egzaminu przed Komisją Egzaminacyjną dla Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych oraz warunku, o którym mowa w ust. 4 pkt 1 lit. f, nie stosuje się do osób fizycznych ubiegających się o zezwolenie na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń, członków zarządu osoby prawnej, która ubiega się o takie zezwolenie, oraz osób fizycznych, przy pomocy których broker ubezpieczeniowy będzie wykonywać czynności brokerskie w zakresie ubezpieczeń, jeżeli osoby takie:

- 1) co najmniej przez 5 lat wykonywały u jednego lub więcej brokerów ubezpieczeniowych czynności bezpośrednio związane z czynnościami brokerskimi w zakresie ubezpieczeń w okresie 10 lat bezpośrednio poprzedzających złożenie wniosku;

2) posiadają pozytywne opinie brokerów ubezpieczeniowych, pod kierunkiem których wykonywały czynności, o których mowa w pkt 1.

9. Warunku zdania egzaminu przed Komisją Egzaminacyjną dla Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych oraz warunku, o którym mowa w ust. 4 pkt 1 lit. f, nie stosuje się do osób fizycznych ubiegających się o zezwolenie na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie reasekuracji, członków zarządu osoby prawnej, która ubiega się o takie zezwolenie, oraz osób fizycznych, przy pomocy których broker reasekuracyjny będzie wykonywać czynności brokerskie w zakresie reasekuracji, jeżeli osoby takie:

- 1) co najmniej przez 5 lat wykonywały u jednego lub więcej brokerów reasekuracyjnych czynności bezpośrednio związane z czynnościami brokerskimi w zakresie reasekuracji w okresie 10 lat bezpośrednio poprzedzających złożenie wniosku;
- 2) posiadają pozytywne opinie brokerów reasekuracyjnych, pod kierunkiem których wykonywały czynności, o których mowa w pkt 1.

10. Komisja Egzaminacyjna dla Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych, na wniosek jednostek organizacyjnych uczelni uprawnionych do nadawania stopnia naukowego doktora nauk ekonomicznych lub doktora nauk prawnych, stwierdza uznanie studiów wyższych ukończonych w Rzeczypospolitej Polskiej lub zagranicznych studiów wyższych uznawanych w Rzeczypospolitej Polskiej za równorzędne, jeżeli zakresem kształcenia obejmują one zakres tematów egzaminu dla brokerów ubezpieczeniowych lub zakres tematów egzaminu dla brokerów reasekuracyjnych.

11. Komisja Egzaminacyjna dla Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych, na wniosek osoby fizycznej, zwalnia ją z egzaminu, jeżeli osoba ta ukończyła uznane przez Komisję studia wyższe, o których mowa w ust. 10, oraz zdała egzaminy na tych studiach przeprowadzone w formie pisemnej, a od ukończenia studiów nie upłynęło więcej niż 3 lata.

12. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określi, w drodze rozporządzenia, wykaz dokumentów, które dołącza się do wniosku, o którym mowa w ust. 4, z uwzględnieniem w szczególności konieczności przedstawienia pełnej informacji o podmiotach ubiegających się o wydanie zezwolenia.

Art. 37. Zezwolenie określa:

- 1) imię lub imiona i nazwisko oraz adres zamieszkania osoby fizycznej oraz firmę, pod którą osoba fizyczna wykonuje działalność gospodarczą, a w przypadku osoby prawnej – firmę przedsiębiorcy, siedzibę i adres;

2) zakres działalności.

Art. 38. 1. W przypadku utraty dokumentu zezwolenia, broker ubezpieczeniowy lub broker reasekuracyjny mogą wystąpić do organu nadzoru z pisemnym wnioskiem o wydanie jego duplikatu.

2. Organ nadzoru wystawia duplikat na podstawie posiadanych dokumentów.

3. Duplikat wystawia się na druku odpowiadającym dokumentowi zezwolenia. Na pierwszej stronie u góry należy umieścić wyraz „DUPLIKAT”. Pod tekstem należy dodać wyrazy „oryginał podpisali” i wymienić nazwiska osób, które podpisały oryginał zezwolenia, albo stwierdzić nieczytelność podpisów oraz zamieścić datę wydania duplikatu i opatrzyć okrągłą pieczęcią urzędową. Duplikat podpisuje osoba upoważniona przez organ nadzoru.

4. Informację o wydaniu duplikatu zezwolenia umieszcza się w aktach.

Art. 39. Broker ubezpieczeniowy i broker reasekuracyjny są obowiązani informować organ nadzoru o wszystkich zmianach stanu faktycznego i prawnego dotyczących ich i wykonywanej przez nich działalności w zakresie art. 36, w terminie 7 dni od dnia zaistnienia zmiany.

Art. 40. Przepisy art. 36 ust. 8 i 9 stosuje się odpowiednio do członków zarządu brokera ubezpieczeniowego oraz brokera reasekuracyjnego będącego osobą prawną.

Art. 41. 1. Organ nadzoru cofa zezwolenie, w drodze decyzji:

- 1) jeżeli broker ubezpieczeniowy albo broker reasekuracyjny przestali spełniać wymogi niezbędne do wykonywania działalności brokerskiej odpowiednio w zakresie ubezpieczeń albo w zakresie reasekuracji, określone ustawą;
- 2) na wniosek brokera.

2. Organ nadzoru może cofnąć zezwolenie, jeżeli broker ubezpieczeniowy i broker reasekuracyjny wykonują działalność z naruszeniem przepisów ustawy lub w rażący sposób naruszają interesy zleceniodawcy.

3. Podmiot, któremu cofnięto zezwolenia z przyczyn określonych w ust. 2, przez 3 lata od dnia cofnięcia zezwolenia nie może ubiegać się o ponowne wydanie takiego zezwolenia.

4. W przypadku gdy z przyczyn określonych w ust. 2 cofnięto zezwolenie:

- 1) osobie fizycznej – nie może ona, w okresie, o którym mowa w ust. 3, być członkiem organów zarządzających lub nadzorczych osoby prawnej prowadzącej działalność brokerską w zakresie ubezpieczeń lub w zakresie reasekuracji ani osoby prawnej

ubiegającej się o zezwolenie na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń lub w zakresie reasekuracji;

- 2) osobie prawnej – członek organów zarządzających lub nadzorczych takiej osoby prawnej nie może, w okresie, o którym mowa w ust. 3, być członkiem organów zarządzających lub nadzorczych osoby prawnej prowadzącej działalność brokerską w zakresie ubezpieczeń lub w zakresie reasekuracji albo osoby prawnej ubiegającej się o zezwolenie na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń lub reasekuracji ani ubiegać się o zezwolenie na wykonywanie takiej działalności.

5. Zezwolenie wygasa z chwilą śmierci brokera ubezpieczeniowego lub brokera reasekuracyjnego lub z chwilą wykreślenia go z rejestru przedsiębiorców lub ewidencji działalności gospodarczej.

Art. 42. 1. W skład Komisji Egzaminacyjnej dla Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych, zwanej dalej „Komisją”, wchodzi:

- 1) przewodniczący;
- 2) zastępca przewodniczącego;
- 3) sekretarz;
- 4) dwóch członków.

2. Osoby wchodzące w skład Komisji powinny posiadać wyższe wykształcenie oraz wyróżniać się wysokim poziomem wiedzy z dziedziny ubezpieczeń osobowych i majątkowych.

3. Osoby wchodzące w skład Komisji powołuje i odwołuje minister właściwy do spraw instytucji finansowych na wniosek organu nadzoru.

4. Osobom wchodzącym w skład Komisji przysługuje wynagrodzenie za udział w egzaminie, opracowanie pytań testowych, przygotowanie testów egzaminacyjnych oraz udział w posiedzeniu Komisji.

5. W pracach Komisji może brać udział dwóch obserwatorów wyłonionych wspólnie przez ogólnopolskie organizacje brokerów.

6. Osoba przystępująca do egzaminu ponosi opłatę egzaminacyjną.

7. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) regulamin działania Komisji;
- 2) wysokość wynagrodzenia dla osób wchodzących w skład Komisji;
- 3) sposób przeprowadzania egzaminu, w tym terminy przyjmowania zgłoszeń;
- 4) zakres obowiązujących tematów egzaminu;

- 5) sposób i tryb uznawania studiów wyższych zgodnie z art. 36 ust. 10;
- 6) sposób i tryb zwalniania z egzaminu;
- 7) wysokość opłaty egzaminacyjnej i sposób jej uiszczania.

8. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 7, uwzględni:

- 1) konieczność zapewnienia odpowiedniego sprawdzianu wiedzy kandydatów i sprawnego przeprowadzenia egzaminu oraz działania Komisji w sposób sprawny i skuteczny;
- 2) aby wysokość wynagrodzenia dla osób wchodzących w skład Komisji, mając na uwadze nakład ich pracy i zakres obowiązków, nie była wyższa niż:
  - a) 50% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w roku poprzedzającym przeprowadzenie egzaminu, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie art. 20 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1383 i 1386), zwanego dalej „przeciętnym wynagrodzeniem” – za udział w egzaminie,
  - b) 10% przeciętnego wynagrodzenia – za udział w posiedzeniu Komisji oraz za przygotowanie testów egzaminacyjnych,
  - c) 2% przeciętnego wynagrodzenia – za opracowanie pytania testowego;
- 3) aby wysokość opłaty egzaminacyjnej nie była wyższa niż 20% przeciętnego wynagrodzenia;
- 4) konieczność przeprowadzania egzaminu nie rzadziej niż dwa razy w roku;
- 5) możliwość weryfikacji przez Komisję uznania studiów wyższych, o którym mowa w art. 36 ust. 10.

Rozdział 4

Prawo przedsiębiorczości i swoboda świadczenia usług w zakresie wykonywania działalności agencyjnej i działalności brokerskiej

Art. 43. 1. Agent ubezpieczeniowy i agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające, wpisani do rejestru agentów, mogą wykonywać działalność agencyjną na terytorium innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego Unii Europejskiej przez oddział lub w inny sposób niż przez oddział, w ramach swobody świadczenia usług.

2. Broker ubezpieczeniowy i broker reasekuracyjny, posiadający zezwolenie na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń lub w zakresie reasekuracji,

wydane przez organ nadzoru, i wpisani do rejestru brokerów, mogą wykonywać działalność brokerską w zakresie ubezpieczeń lub w zakresie reasekuracji na terytorium innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego Unii Europejskiej przez oddział lub w inny sposób niż przez oddział, w ramach swobody świadczenia usług.

3. Działalność pośredników ubezpieczeniowych w zakresie, o którym mowa w ust. 1 i 2, podlega nadzorowi organu nadzoru, z wyjątkiem działalności wykonywanej na terytorium innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego Unii Europejskiej przez oddział w zakresie obowiązków i wymogów określonych w art. 8–13, art. 17, art. 24 ust. 1 pkt 2–6 i ust. 2–4 oraz art. 34 ust. 1 pkt 1, 2, 4–8 i ust. 2, a także innych obowiązków i wymogów dotyczących umów ubezpieczenia, o których mowa w grupie 3 działu I załącznika do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.

Art. 44. 1. Podmiot mający siedzibę lub miejsce zamieszkania w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie członkowskim Unii Europejskiej może wykonywać działalność agencyjną albo działalność brokerską na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez oddział lub w inny sposób niż przez oddział, w ramach swobody świadczenia usług, jeżeli jest wpisany do odpowiedniego rejestru pośredników w tym państwie.

2. Wykonywana na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez oddział działalność podmiotu, o którym mowa w ust. 1, podlega nadzorowi organu nadzoru w zakresie obowiązków i wymogów określonych w art. 8–13, art. 17, art. 24 ust. 1 pkt 2–6 i ust. 2–4 oraz art. 34 ust. 1 pkt 1, 2, 4–8 i ust. 2, a także innych obowiązków i wymogów dotyczących umów ubezpieczenia, o których mowa w grupie 3 działu I załącznika do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.

Art. 45. 1. Warunkiem podjęcia działalności agencyjnej przez oddział na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez podmiot mający siedzibę lub miejsce zamieszkania w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie członkowskim Unii Europejskiej jest otrzymanie przez organ nadzoru od właściwego organu państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w którym znajduje się siedziba lub miejsce zamieszkania tego podmiotu, odpowiednich danych i informacji, zawierających:

- 1) firmę (nazwę), adres oraz numer z odpowiedniego rejestru pośredników, do którego jest wpisany na podstawie przepisów państwa członkowskiego Unii Europejskiej;
- 2) wskazanie Rzeczypospolitej Polskiej jako państwa, na terytorium którego ma być utworzony oddział;

- 3) adres oddziału na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4) rodzaj podmiotu oraz firmę i siedzibę zakładu ubezpieczeń, w imieniu lub na rzecz którego podmiot ten ma wykonywać czynności agencyjne na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) informację o grupach ubezpieczeń, w których wykonuje działalność;
- 6) imiona i nazwiska osób upoważnionych do reprezentowania oraz kierowania sprawami tego podmiotu w zakresie jego działalności przez oddział, ze wskazaniem sposobu reprezentacji.

2. Organ nadzoru niezwłocznie potwierdza otrzymanie informacji, o których mowa w ust. 1.

3. Organ nadzoru przekazuje właściwemu organowi państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w którym znajduje się siedziba lub miejsce zamieszkania podmiotu, o którym mowa w ust. 1, informacje o zasadach dobra ogólnego obowiązujących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz o ich dostępności na stronie internetowej organu nadzoru, w terminie miesiąca od dnia otrzymania przez organ nadzoru informacji, o których mowa w ust. 1. Podmiot, o którym mowa w ust. 1, może rozpocząć wykonywanie działalności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez oddział po otrzymaniu od właściwego organu państwa członkowskiego Unii Europejskiej informacji o zasadach dobra ogólnego obowiązujących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i pod warunkiem ich przestrzegania.

4. W przypadku gdy organ nadzoru nie przekaże informacji, o których mowa w ust. 3, właściwemu organowi państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w którym znajduje się siedziba lub miejsce zamieszkania podmiotu, o którym mowa w ust. 1, w terminie określonym w ust. 3, podmiot ten może rozpocząć wykonywanie działalności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez oddział po upływie miesiąca od dnia otrzymania przez organ nadzoru informacji, o których mowa w ust. 1.

Art. 46. 1. Warunkiem podjęcia działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń lub w zakresie reasekuracji przez oddział na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez podmiot mający siedzibę lub miejsce zamieszkania w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie członkowskim Unii Europejskiej jest otrzymanie przez organ nadzoru od właściwego organu państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w którym znajduje się siedziba lub miejsce zamieszkania tego podmiotu, odpowiednich danych i informacji, zawierających:

- 1) firmę (nazwę), adres oraz numer z odpowiedniego rejestru pośredników, do którego jest wpisany na podstawie przepisów państwa członkowskiego Unii Europejskiej;

- 2) wskazanie Rzeczypospolitej Polskiej jako państwa, na terytorium którego ma być utworzony oddział;
- 3) rodzaj podmiotu;
- 4) informację o grupach ubezpieczeń, w których wykonuje działalność w zakresie ubezpieczeń lub w zakresie reasekuracji;
- 5) adres oddziału na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 6) imiona i nazwiska osób upoważnionych do reprezentowania oraz kierowania sprawami tego podmiotu w zakresie jego działalności przez oddział, ze wskazaniem sposobu reprezentacji.

2. Organ nadzoru niezwłocznie potwierdza otrzymanie informacji, o których mowa w ust. 1.

3. Organ nadzoru przekazuje właściwemu organowi państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w którym znajduje się siedziba lub miejsce zamieszkania podmiotu, o którym mowa w ust. 1, informacje o zasadach dobra ogólnego obowiązujących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz o ich dostępności na stronie internetowej organu nadzoru, w terminie miesiąca od dnia otrzymania przez organ nadzoru informacji, o których mowa w ust. 1. Podmiot, o którym mowa w ust. 1, może rozpocząć wykonywanie działalności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez oddział po otrzymaniu od właściwego organu państwa członkowskiego Unii Europejskiej informacji o zasadach dobra ogólnego obowiązujących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i pod warunkiem ich przestrzegania.

4. W przypadku gdy organ nadzoru nie przekaże informacji, o których mowa w ust. 3, właściwemu organowi państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w którym znajduje się siedziba lub miejsce zamieszkania podmiotu, o którym mowa w ust. 1, w terminie określonym w ust. 3, podmiot ten może rozpocząć wykonywanie działalności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez oddział po upływie miesiąca od dnia otrzymania przez organ nadzoru informacji, o których mowa w ust. 1.

Art. 47. 1. Agent ubezpieczeniowy i agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające, którzy zamierzają podjąć działalność agencyjną na terytorium innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego Unii Europejskiej przez oddział, mają obowiązek powiadomić o tym organ nadzoru.

2. W powiadomieniu, o którym mowa w ust. 1, agent ubezpieczeniowy i agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające wskazują:

- 1) państwo członkowskie Unii Europejskiej, na terytorium którego ma być utworzony oddział;
- 2) adres oddziału agenta w państwie członkowskim Unii Europejskiej, na terytorium którego ma być utworzony oddział;
- 3) firmę i siedzibę zakładu ubezpieczeń, w imieniu lub na rzecz którego agent ubezpieczeniowy lub agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające zamierzają wykonywać czynności agencyjne w przyjmującym państwie członkowskim Unii Europejskiej;
- 4) imiona i nazwiska osób upoważnionych do reprezentowania oraz kierowania sprawami agenta w zakresie jego działalności przez oddział, ze wskazaniem sposobu reprezentacji.

3. Organ nadzoru, w terminie miesiąca od otrzymania powiadomienia, o którym mowa w ust. 1, przekazuje właściwemu organowi państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w którym agent ubezpieczeniowy lub agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające zamierzają wykonywać działalność przez oddział, informacje, o których mowa w ust. 2, wraz z firmą (nazwą), adresem agenta, numerem wpisu do rejestru agentów oraz określeniem rodzaju agenta i informacją o grupach ubezpieczeń, w których agent wykonuje działalność, a także informuje o tym agenta, którego to dotyczy.

4. Organ nadzoru, w terminie miesiąca od otrzymania powiadomienia, o którym mowa w ust. 1, może odmówić, w drodze decyzji, przekazania właściwemu organowi państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w którym agent ubezpieczeniowy lub agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające zamierzają wykonywać działalność przez oddział, informacji, o których mowa w ust. 2 i 3, jeżeli, przy uwzględnieniu planowanej działalności oddziału:

- 1) sytuacja finansowa agenta nie pozwala na utworzenie oddziału;
- 2) struktura organizacyjna oddziału nie zapewnia prawidłowego wykonywania działalności.

5. Organ nadzoru niezwłocznie informuje agenta ubezpieczeniowego i agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające o otrzymaniu przez właściwy organ państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w którym agent zamierza wykonywać działalność przez oddział, informacji, o których mowa w ust. 2 i 3.

6. Organ nadzoru przekazuje agentowi ubezpieczeniowemu i agentowi oferującemu ubezpieczenia uzupełniające informacje o zasadach dobra ogólnego obowiązujących

w przyjmującym państwie członkowskim Unii Europejskiej, ich dostępności na stronie internetowej właściwego organu tego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, do którego odesłanie zostało zamieszczone na stronie internetowej EIOPA, a także informację, że mogą oni rozpocząć wykonywanie działalności w przyjmującym państwie członkowskim Unii Europejskiej pod warunkiem przestrzegania tych zasad.

7. Agent ubezpieczeniowy i agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające mogą ustanowić oddział na terytorium innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego Unii Europejskiej:

- 1) jeżeli po przekazaniu informacji zgodnie z ust. 3 otrzymają od organu nadzoru informacje, o których mowa w ust. 6, albo
- 2) w przypadku nieotrzymania od organu nadzoru informacji, o których mowa w ust. 6 – po upływie miesiąca od dnia otrzymania przez właściwy organ państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w którym agent zamierza wykonywać działalność przez oddział, informacji przekazanych zgodnie z ust. 3.

8. O zamiarze zmiany danych lub informacji, o których mowa w ust. 2 lub 3, agent ubezpieczeniowy i agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające informują organ nadzoru co najmniej na miesiąc przed ich wprowadzeniem. Organ nadzoru informuje o tej zmianie właściwy organ przyjmującego państwa członkowskiego Unii Europejskiej nie później niż w ciągu miesiąca od dnia otrzymania o niej informacji.

Art. 48. 1. Broker ubezpieczeniowy i broker reasekuracyjny, którzy zamierzają podjąć działalność brokerską w zakresie ubezpieczeń lub w zakresie reasekuracji na terytorium innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego Unii Europejskiej przez oddział, mają obowiązek powiadomić o tym organ nadzoru.

2. W powiadomieniu, o którym mowa w ust. 1, broker ubezpieczeniowy i broker reasekuracyjny wskazują:

- 1) państwo członkowskie Unii Europejskiej, na terytorium którego ma być utworzony oddział;
- 2) adres oddziału brokera w państwie członkowskim Unii Europejskiej, na terytorium którego ma być utworzony oddział;
- 3) imiona i nazwiska osób upoważnionych do reprezentowania oraz kierowania sprawami brokera w zakresie jego działalności przez oddział, ze wskazaniem sposobu reprezentacji.

3. Organ nadzoru, w terminie miesiąca od otrzymania powiadomienia, o którym mowa w ust. 1, przekazuje właściwemu organowi państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w którym broker ubezpieczeniowy lub broker reasekuracyjny zamierzają wykonywać działalność przez oddział, informacje, o których mowa w ust. 2, wraz z firmą (nazwą), adresem brokera, numerem wpisu do rejestru brokerów oraz określeniem rodzaju brokera i zakresu zezwolenia, a także informuje o tym brokera, którego to dotyczy.

4. Organ nadzoru, w terminie miesiąca od otrzymania powiadomienia, o którym mowa w ust. 1, może odmówić, w drodze decyzji, przekazania właściwemu organowi państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w którym broker ubezpieczeniowy lub broker reasekuracyjny zamierzają wykonywać działalność przez oddział, informacji, o których mowa w ust. 2 i 3, jeżeli, przy uwzględnieniu planowanej działalności oddziału:

- 1) sytuacja finansowa brokera nie pozwala na utworzenie oddziału;
- 2) struktura organizacyjna oddziału nie zapewnia prawidłowego wykonywania działalności.

5. Organ nadzoru niezwłocznie informuje brokera ubezpieczeniowego i brokera reasekuracyjnego o otrzymaniu przez właściwy organ państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w którym broker zamierza wykonywać działalność przez oddział, informacji, o których mowa w ust. 2 i 3.

6. Organ nadzoru przekazuje brokerowi ubezpieczeniowemu i brokerowi reasekuracyjnemu informacje o zasadach dobra ogólnego obowiązujących w przyjmującym państwie członkowskim Unii Europejskiej, ich dostępności na stronie internetowej właściwego organu tego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, do którego odesłanie zostało zamieszczone na stronie internetowej EIOPA, a także informację, że mogą oni rozpocząć wykonywanie działalności w przyjmującym państwie członkowskim Unii Europejskiej pod warunkiem przestrzegania tych zasad.

7. Broker ubezpieczeniowy i broker reasekuracyjny mogą ustanowić oddział na terytorium innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego Unii Europejskiej:

- 1) jeżeli po przekazaniu informacji zgodnie z ust. 3 otrzymają od organu nadzoru informacje, o których mowa w ust. 6, albo
- 2) w przypadku nieotrzymania od organu nadzoru informacji, o których mowa w ust. 6 – po upływie miesiąca od dnia otrzymania przez właściwy organ państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w którym broker zamierza wykonywać działalność przez oddział, informacji przekazanych zgodnie z ust. 3.

8. O zamiarze zmiany danych lub informacji, o których mowa w ust. 2 lub 3, broker ubezpieczeniowy i broker reasekuracyjny informują organ nadzoru co najmniej na miesiąc przed ich wprowadzeniem. Organ nadzoru informuje o tej zmianie właściwy organ przyjmującego państwa członkowskiego Unii Europejskiej nie później niż w ciągu miesiąca od dnia otrzymania o niej informacji.

Art. 49. 1. Podmiot mający siedzibę lub miejsce zamieszkania w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie członkowskim Unii Europejskiej może wykonywać działalność agencyjną na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w inny sposób niż przez oddział, w ramach swobody świadczenia usług, po otrzymaniu przez organ nadzoru od właściwego organu państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w którym znajduje się siedziba lub miejsce zamieszkania tego podmiotu, odpowiednich danych i informacji, zawierających:

- 1) firmę (nazwę), adres oraz numer z odpowiedniego rejestru pośredników, do którego jest wpisany na podstawie przepisów państwa członkowskiego Unii Europejskiej;
- 2) wskazanie Rzeczypospolitej Polskiej jako państwa, na terytorium którego ma być wykonywana działalność agencyjna;
- 3) rodzaj podmiotu oraz firmę i siedzibę zakładu ubezpieczeń, w imieniu lub na rzecz którego podmiot ten ma wykonywać czynności agencyjne na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4) informacje o grupach ubezpieczeń, w których wykonuje działalność.

2. Organ nadzoru niezwłocznie potwierdza otrzymanie informacji, o których mowa w ust. 1.

Art. 50. 1. Podmiot mający siedzibę lub miejsce zamieszkania w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie członkowskim Unii Europejskiej może wykonywać działalność brokerską w zakresie ubezpieczeń lub w zakresie reasekuracji na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w inny sposób niż przez oddział, w ramach swobody świadczenia usług, po otrzymaniu przez organ nadzoru od właściwego organu państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w którym znajduje się siedziba lub miejsce zamieszkania tego podmiotu, odpowiednich danych i informacji, zawierających:

- 1) firmę (nazwę), adres oraz numer z odpowiedniego rejestru pośredników, do którego jest wpisany na podstawie przepisów państwa członkowskiego Unii Europejskiej;

- 2) wskazanie Rzeczypospolitej Polskiej jako państwa, na terytorium którego ma być prowadzona działalność brokerska w zakresie ubezpieczeń lub w zakresie reasekuracji;
- 3) rodzaj podmiotu;
- 4) informacje o grupach ubezpieczeń, w których wykonuje działalność w zakresie ubezpieczeń lub reasekuracji.

2. Organ nadzoru niezwłocznie potwierdza otrzymanie informacji, o których mowa w ust. 1.

Art. 51. 1. Agent ubezpieczeniowy i agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające, którzy zamierzają podjąć działalność agencyjną na terytorium innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego Unii Europejskiej w inny sposób niż przez oddział, w ramach swobody świadczenia usług, mają obowiązek powiadomić o tym organ nadzoru.

2. W powiadomieniu, o którym mowa w ust. 1, agent ubezpieczeniowy i agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające wskazują:

- 1) państwo członkowskie Unii Europejskiej, na terytorium którego ma być wykonywana działalność agencyjna;
- 2) firmę i siedzibę zakładu ubezpieczeń, w imieniu lub na rzecz którego agent ubezpieczeniowy lub agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające zamierzają wykonywać czynności agencyjne w przyjmującym państwie członkowskim Unii Europejskiej.

3. Organ nadzoru, w terminie miesiąca od otrzymania powiadomienia, o którym mowa w ust. 1, przekazuje właściwemu organowi państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w którym agent ubezpieczeniowy lub agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające zamierzają wykonywać działalność, informacje, o których mowa w ust. 2, wraz z firmą (nazwą), adresem agenta, numerem wpisu do rejestru agentów oraz określeniem rodzaju agenta i informacją o grupach ubezpieczeń, w których wykonuje działalność.

4. Organ nadzoru niezwłocznie informuje agenta ubezpieczeniowego i agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające, że właściwy organ państwa członkowskiego Unii Europejskiej otrzymał informacje, o których mowa w ust. 2 i 3, oraz że mogą oni rozpocząć wykonywanie działalności na terytorium przyjmującego państwa członkowskiego Unii Europejskiej.

5. Wraz z informacją, o której mowa w ust. 4, organ nadzoru informuje agenta ubezpieczeniowego i agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające o zasadach dobra ogólnego obowiązujących w przyjmującym państwie członkowskim Unii Europejskiej, ich

dostępności na stronie internetowej właściwego organu tego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, do którego odesłanie zostało zamieszczone na stronie internetowej EIOPA, a także informuje o możliwości rozpoczęcia działalności w przyjmującym państwie członkowskim Unii Europejskiej pod warunkiem przestrzegania tych zasad.

6. O zamiarze zmiany danych lub informacji, o których mowa w ust. 2 lub 3, agent ubezpieczeniowy i agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające informują organ nadzoru co najmniej na miesiąc przed ich wprowadzeniem. Organ nadzoru informuje o tej zmianie właściwy organ przyjmującego państwa członkowskiego Unii Europejskiej nie później niż w ciągu miesiąca od dnia otrzymania o niej informacji.

Art. 52. 1. Broker ubezpieczeniowy i broker reasekuracyjny, którzy zamierzają podjąć działalność brokerską w zakresie ubezpieczeń lub w zakresie reasekuracji na terytorium innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego Unii Europejskiej w inny sposób niż przez oddział, w ramach swobody świadczenia usług, mają obowiązek powiadomić o tym organ nadzoru.

2. W powiadomieniu, o którym mowa w ust. 1, broker ubezpieczeniowy i broker reasekuracyjny wskazują państwo członkowskie Unii Europejskiej, na terytorium którego ma być wykonywana działalność brokerska w zakresie ubezpieczeń lub w zakresie reasekuracji.

3. Organ nadzoru, w terminie miesiąca od otrzymania powiadomienia, o którym mowa w ust. 1, przekazuje właściwemu organowi państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w którym broker ubezpieczeniowy lub broker reasekuracyjny zamierzają wykonywać działalność, informację, o której mowa w ust. 2, wraz firmą (nazwą), adresem brokera, numerem wpisu do rejestru brokerów oraz określeniem rodzaju brokera i zakresu zezwolenia.

4. Organ nadzoru niezwłocznie informuje brokera ubezpieczeniowego i brokera reasekuracyjnego, że właściwy organ państwa członkowskiego Unii Europejskiej otrzymał informacje, o których mowa w ust. 2 i 3, oraz że mogą oni rozpocząć wykonywanie działalności na terytorium przyjmującego państwa członkowskiego Unii Europejskiej.

5. Wraz z informacją, o której mowa w ust. 4, organ nadzoru informuje brokera ubezpieczeniowego i brokera reasekuracyjnego o zasadach dobra ogólnego obowiązujących w przyjmującym państwie członkowskim Unii Europejskiej, ich dostępności na stronie internetowej właściwego organu tego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, do którego odesłanie zostało zamieszczone na stronie internetowej EIOPA, a także informuje o możliwości rozpoczęcia działalności w przyjmującym państwie członkowskim Unii Europejskiej pod warunkiem przestrzegania tych zasad.

6. O zamiarze zmiany danych lub informacji, o których mowa w ust. 2 lub 3, broker ubezpieczeniowy i broker reasekuracyjny informują organ nadzoru co najmniej na miesiąc przed ich wprowadzeniem. Organ nadzoru informuje o tej zmianie właściwy organ przyjmującego państwa członkowskiego Unii Europejskiej nie później niż w ciągu miesiąca od dnia otrzymania o niej informacji.

Art. 53. Organ nadzoru informuje właściwy organ przyjmującego państwa członkowskiego Unii Europejskiej o wykreśleniu z rejestru pośredników ubezpieczeniowych pośrednika ubezpieczeniowego wykonującego działalność na terytorium tego państwa członkowskiego Unii Europejskiej przez oddział lub w inny sposób niż przez oddział, w ramach swobody świadczenia usług, nie później niż w ciągu miesiąca od dnia jego wykreślenia.

Rozdział 5

Rejestr pośredników ubezpieczeniowych

Art. 54. 1. Agent ubezpieczeniowy, agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające, broker ubezpieczeniowy oraz broker reasekuracyjny podlegają wpisowi do rejestru pośredników ubezpieczeniowych.

2. Rejestr pośredników ubezpieczeniowych składa się z:

- 1) rejestru agentów;
- 2) rejestru brokerów.

3. Rejestr pośredników ubezpieczeniowych jest prowadzony przez organ nadzoru w systemie rejestracji internetowej, z zastrzeżeniem art. 60.

4. Rejestr agentów jest jawny w zakresie aktualnych danych, o których mowa w art. 57 ust. 1–3, z wyłączeniem informacji o osobach fizycznych obejmujących numer PESEL, numer paszportu, dowodu osobistego lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość, oraz miejsce zamieszkania.

5. Informacje z rejestru agentów dotyczące danych historycznych udzielane są na wniosek agenta ubezpieczeniowego lub agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające, a także innej osoby prawnej lub osoby fizycznej, których informacje dotyczą.

6. Informacja, czy z przedsiębiorcą rozwiązano umowę agencyjną z powodu wykonywania przez agenta ubezpieczeniowego lub agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające działalności z naruszeniem przepisów prawa, umowy agencyjnej, staranności lub dobrych obyczajów, ze wskazaniem zakładu ubezpieczeń, który rozwiązał umowę

agencyjną, oraz informacja, o której mowa w art. 59 ust. 4 i 5, udzielane są na wniosek zakładu ubezpieczeń lub przedsiębiorcy, którego informacja dotyczy, złożony do Polskiej Izby Ubezpieczeń.

7. Informacji określonych w ust. 6 udziela Polska Izba Ubezpieczeń.

8. Rejestr brokerów jest jawny w zakresie aktualnych danych, o których mowa w art. 61 ust. 1, 2 i ust. 3 pkt 1, z wyłączeniem informacji o osobach fizycznych obejmujących numer PESEL, numer paszportu, dowodu osobistego lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość, oraz miejsce zamieszkania.

9. Informacje z rejestru brokerów dotyczące danych historycznych oraz informacje, o których mowa w art. 61 ust. 3 pkt 2 i 3, udzielane są na wniosek brokera ubezpieczeniowego lub brokera reasekuracyjnego albo innej osoby fizycznej lub prawnej, których informacje dotyczą.

10. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy sposób i tryb prowadzenia rejestru pośredników ubezpieczeniowych, w tym uzyskiwania dostępu do tego rejestru, sposób współpracy organu nadzoru i Polskiej Izby Ubezpieczeń w zakresie dotyczącym udzielania informacji określonych w ust. 6, a także sposób udostępniania informacji z tego rejestru, uwzględniając w szczególności konieczność zapewnienia sprawnego funkcjonowania rejestru pośredników ubezpieczeniowych.

Art. 55. Zakład ubezpieczeń składa, wraz z niezbędnymi dokumentami, wniosek o wpisanie do rejestru agentów podmiotu, z którym zawarł umowę agencyjną, niezwłocznie po jej zawarciu, jednak nie później niż w terminie 14 dni.

Art. 56. 1. Organ nadzoru dokonuje wpisu do rejestru agentów na podstawie wniosku złożonego przez zakład ubezpieczeń, w terminie 30 dni od dnia złożenia kompletnego wniosku, oraz informuje o tym zakład ubezpieczeń.

2. Organ nadzoru może odmówić wpisu do rejestru agentów, jeżeli osoby fizyczne, przy pomocy których mają być wykonywane czynności agencyjne, nie spełniają wymogów określonych w art. 21 ust. 1, lub agent ubezpieczeniowy lub agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające nie spełniają warunku, o którym mowa w art. 21 ust. 3 lub 4. Odmowa wpisu następuje w drodze decyzji.

3. Jeżeli wniosek zakładu ubezpieczeń dotyczy agenta ubezpieczeniowego lub agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające wykonującego już działalność agencyjną na rzecz

innego lub innych zakładów ubezpieczeń i wpisanego do rejestru agentów, organ nadzoru uzupełnia dane, o których mowa odpowiednio w art. 57 ust. 1 pkt 3 i ust. 2 pkt 3. Jeżeli agent ubezpieczeniowy lub agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające podlega obowiązkowi zawarcia umowy ubezpieczenia lub umowy gwarancji ubezpieczeniowej, o których mowa w art. 22 ust. 3 i 4, zakład ubezpieczeń do wniosku o wpis do rejestru lub o zmianę wpisu w rejestrze dołącza oświadczenie o posiadaniu dokumentu potwierdzającego zawarcie takiej umowy ubezpieczenia lub umowy gwarancji ubezpieczeniowej.

4. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określi, w drodze rozporządzenia, sposób składania wniosków o wpis albo o zmianę wpisu w rejestrze agentów oraz wykaz dokumentów dołączanych do takich wniosków, mając w szczególności na uwadze zapewnienie sprawnego funkcjonowania rejestru oraz pełnej informacji o osobach, których dane są wpisywane do rejestru.

Art. 57. 1. Rejestr agentów zawiera, w odniesieniu do agentów ubezpieczeniowych i agentów oferujących ubezpieczenia uzupełniające, będących osobami fizycznymi:

- 1) numer wpisu do rejestru;
- 2) dane osobowe, obejmujące:
  - a) imię lub imiona i nazwisko,
  - b) numer PESEL lub, gdy ten numer nie został nadany, numer paszportu, dowodu osobistego lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość,
  - c) miejsce zamieszkania,
  - d) numer identyfikacji podatkowej (NIP),
  - e) firmę (nazwę), pod którą wykonuje działalność gospodarczą,
  - f) siedzibę i adres;
- 3) firmę lub firmy zakładów ubezpieczeń, na rzecz których działa agent ubezpieczeniowy lub agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające, oraz zakres pełnomocnictw, o których mowa w art. 23 ust. 1;
- 4) rodzaj agenta;
- 5) wykaz osób fizycznych, przy pomocy których agent ubezpieczeniowy lub agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające wykonuje czynności agencyjne wraz z nadanym w rejestrze numerem, zawierający ich dane osobowe, obejmujące:
  - a) imię lub imiona i nazwisko,
  - b) numer PESEL lub, gdy ten numer nie został nadany, numer paszportu, dowodu osobistego lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość,

- c) miejsce zamieszkania;
- 6) w przypadku agenta ubezpieczeniowego lub agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające wykonującego czynności agencyjne na rzecz więcej niż jednego zakładu ubezpieczeń w zakresie tego samego działu ubezpieczeń, zgodnie z załącznikiem do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, numer polisy potwierdzającej zawarcie umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej lub umowy gwarancji ubezpieczeniowej, o których mowa w art. 22 ust. 3 i 4, termin obowiązywania tej umowy oraz nazwę zakładu ubezpieczeń, z którym zawarto tę umowę.

2. Rejestr agentów zawiera, w odniesieniu do agentów ubezpieczeniowych i agentów oferujących ubezpieczenia uzupełniające, niebędących osobami fizycznymi:

- 1) numer wpisu do rejestru;
- 2) dane dotyczące podmiotu, obejmujące:
  - a) firmę (nazwę) agenta,
  - b) siedzibę i adres,
  - c) numer w rejestrze przedsiębiorców,
  - d) informację, czy agent ubezpieczeniowy lub agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające jest bankiem lub spółdzielczą kasą oszczędnościowo-kredytową, w przypadku których, zgodnie z art. 21 ust. 5, egzamin, o którym mowa w art. 21 ust. 1 pkt 5, zdawany przez osoby mające wykonywać czynności agencyjne, przeprowadza się w ograniczonym zakresie;
- 3) firmę lub firmy zakładów ubezpieczeń, na rzecz których działa agent ubezpieczeniowy lub agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające, oraz zakres pełnomocnictw, o których mowa w art. 23 ust. 1;
- 4) rodzaj agenta;
- 5) wykaz osób fizycznych, przy pomocy których agent ubezpieczeniowy lub agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające wykonuje czynności agencyjne wraz z nadanym w rejestrze numerem, zawierający ich dane osobowe, obejmujące:
  - a) imię lub imiona i nazwisko,
  - b) numer PESEL lub, gdy ten numer nie został nadany, numer paszportu, dowodu osobistego lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość,
  - c) miejsce zamieszkania;

- 6) w przypadku agenta ubezpieczeniowego lub agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające wykonującego czynności agencyjne na rzecz więcej niż jednego zakładu ubezpieczeń w zakresie tego samego działu ubezpieczeń, zgodnie z załącznikiem do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, numer polisy potwierdzającej zawarcie umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej lub umowy gwarancji ubezpieczeniowej, o których mowa w art. 22 ust. 3 i 4, termin obowiązywania tej umowy oraz nazwę zakładu ubezpieczeń, z którym zawarto tę umowę;
- 7) wykaz członków zarządu agenta będącego osobą prawną oraz wspólników agenta będącego spółką nieposiadającą osobowości prawnej, obejmujący – w przypadku wspólników będących osobami prawnymi – członków ich zarządu, zawierający dane osobowe takich osób, obejmujące:
  - a) imię lub imiona i nazwisko,
  - b) numer PESEL lub, gdy ten numer nie został nadany, numer paszportu, dowodu osobistego lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość,
  - c) miejsce zamieszkania;
- 8) tożsamość akcjonariuszy lub udziałowców posiadających co najmniej 10% udziału w kapitale zakładowym agenta ubezpieczeniowego lub agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające oraz wysokość tych udziałów;
- 9) tożsamość osób, które mają bliskie powiązania z agentem ubezpieczeniowym lub z agentem oferującym ubezpieczenia uzupełniające.

3. Rejestr agentów, w przypadku agentów ubezpieczeniowych i agentów oferujących ubezpieczenia uzupełniające wykonujących działalność agencyjną na terytorium innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego Unii Europejskiej przez oddział lub w inny sposób niż przez oddział, w ramach swobody świadczenia usług, zawiera dodatkowo:

- 1) wykaz państw członkowskich Unii Europejskiej, w których działalność jest wykonywana przez oddział lub w inny sposób niż przez oddział, w ramach swobody świadczenia usług;
- 2) adres oddziału agenta ubezpieczeniowego lub agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające w państwie członkowskim Unii Europejskiej, w którym wykonuje działalność przez oddział;

3) firmę i siedzibę zakładu ubezpieczeń, w imieniu lub na rzecz którego agent ubezpieczeniowy lub agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające wykonuje działalność agencyjną w państwie członkowskim Unii Europejskiej.

4. Tożsamość podmiotów, o których mowa w ust. 2 pkt 8 i 9, w odniesieniu do osób fizycznych obejmuje ich dane osobowe, o których mowa w ust. 1 pkt 2, a w odniesieniu do przedsiębiorców niebędących osobami fizycznymi – dotyczące ich dane, o których mowa w ust. 2 pkt 2 lit a–c.

Art. 58. 1. Zakład ubezpieczeń jest obowiązany zapewnić zgodność danych dotyczących agentów ubezpieczeniowych i agentów oferujących ubezpieczenia uzupełniające wpisanych na jego wniosek do rejestru agentów ze stanem faktycznym.

2. Wszelkie zmiany danych objętych wpisem do rejestru agentów zakład ubezpieczeń zgłasza niezwłocznie, jednak nie później niż w terminie 7 dni od dnia powzięcia przez zakład ubezpieczeń wiadomości o ich zaistnieniu.

3. Organ nadzoru dokonuje zmiany wpisu w rejestrze agentów na podstawie wniosku złożonego przez zakład ubezpieczeń wraz z niezbędnymi dokumentami.

4. Organ nadzoru może odmówić dokonania zmiany wpisu w rejestrze agentów, jeżeli osoby fizyczne, przy pomocy których mają być wykonywane czynności agencyjne, nie spełniają wymogów określonych w art. 21 ust. 1 lub agent ubezpieczeniowy lub agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające nie spełnia warunków, o których mowa w art. 21 ust. 3 lub 4. Odmowa dokonania zmiany wpisu w rejestrze następuje w drodze decyzji.

Art. 59. 1. Z chwilą rozwiązania umowy agencyjnej zakład ubezpieczeń jest obowiązany niezwłocznie, jednak nie później niż w terminie 7 dni, wystąpić do organu nadzoru z wnioskiem o wykreślenie agenta ubezpieczeniowego lub agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające z rejestru agentów.

2. Jeżeli wniosek dotyczy agenta ubezpieczeniowego lub agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające wykonującego działalność agencyjną na rzecz więcej niż jednego zakładu ubezpieczeń, organ nadzoru zmienia dane, o których mowa odpowiednio w art. 57 ust. 1 pkt 3 i ust. 2 pkt 3.

3. Jeżeli przyczyną rozwiązania umowy agencyjnej jest wykonywanie przez agenta ubezpieczeniowego lub agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające działalności z naruszeniem przepisów prawa, umowy agencyjnej, staranności lub dobrych obyczajów, zakład ubezpieczeń informuje o tym organ nadzoru, a informacja o przyczynie rozwiązania

umowy agencyjnej, ze wskazaniem zakładu ubezpieczeń, który rozwiązał tą umowę, jest odnotowywana w rejestrze agentów.

4. W przypadku powzięcia przez zakład ubezpieczeń informacji, że przedsiębiorca, z którym rozwiązano umowę agencyjną z przyczyny określonej w ust. 3, wystąpił na drodze sądowej lub innej właściwej o stwierdzenie wadliwości rozwiązania umowy agencyjnej przez zakład ubezpieczeń, zakład ubezpieczeń niezwłocznie, jednak nie później niż w ciągu 7 dni od dnia powzięcia wiadomości o wystąpieniu przez agenta ubezpieczeniowego lub agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające na drogę sądową lub inną właściwą, informuje o tym organ nadzoru, a okoliczność ta jest odnotowywana w rejestrze agentów.

5. O prawomocnym rozstrzygnięciu przez sąd lub inny właściwy organ w przedmiocie prawidłowości albo wadliwości rozwiązania umowy agencyjnej z przyczyn określonych w ust. 3 zakład ubezpieczeń niezwłocznie, jednak nie później niż w ciągu 7 dni od dnia uprawomocnienia się takiego rozstrzygnięcia, informuje organ nadzoru. W takim przypadku wykreśla się z rejestru informacje, o których mowa w ust. 3 lub 4.

6. Odpowiedzialność za zgodność ze stanem faktycznym informacji, o których mowa w ust. 3–5, oraz ich wykorzystanie przez podmioty, którym takie informacje zostały udostępnione, ponosi zakład ubezpieczeń, który przekazał te informacje.

7. Dane dotyczące agenta ubezpieczeniowego i agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające wykreślonego z rejestru agentów są przechowywane w tym rejestrze przez 10 lat.

Art. 60. 1. Organ nadzoru, z urzędu, dokonuje wpisu do rejestru brokerów z dniem wydania zezwolenia na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń lub w zakresie reasekuracji.

2. W przypadku wydania zezwolenia na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń lub w zakresie reasekuracji osobie fizycznej, organ nadzoru z urzędu wpisuje ją do rejestru brokerów jako osobę, przy pomocy której broker ubezpieczeniowy lub broker reasekuracyjny wykonuje czynności brokerskie w zakresie ubezpieczeń lub w zakresie reasekuracji.

3. W przypadku wydania zezwolenia na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń lub w zakresie reasekuracji osobie prawnej, organ nadzoru z urzędu wpisuje jako osoby, przy pomocy których broker ubezpieczeniowy lub broker reasekuracyjny wykonuje czynności brokerskie w zakresie ubezpieczeń lub w zakresie reasekuracji,

członków zarządu spełniających warunki określone w art. 36 ust. 4 pkt 1 lit. e i f albo w ust. 8 lub 9.

4. Organ nadzoru, z urzędu, dokonuje wpisu do rejestru brokerów informacji o egzaminach przeprowadzanych przez Komisję, o osobach, które zdały egzamin przed Komisją, o osobach, o których mowa w art. 36 ust. 8 i 9, oraz o osobach, które zostały zwolnione z egzaminu zgodnie z art. 36 ust. 11.

Art. 61. 1. Rejestr brokerów zawiera, w odniesieniu do osób fizycznych:

- 1) numer wpisu do rejestru;
- 2) dane osobowe, obejmujące:
  - a) imię lub imiona i nazwisko,
  - b) numer PESEL lub, gdy ten numer nie został nadany, numer paszportu, dowodu osobistego lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość,
  - c) miejsce zamieszkania,
  - d) siedzibę i adres,
  - e) numer identyfikacji podatkowej (NIP),
  - f) firmę (nazwę), pod którą prowadzi działalność;
- 3) numer i datę wydania zezwolenia;
- 4) datę i przyczynę cofnięcia zezwolenia;
- 5) w przypadku brokera ubezpieczeniowego lub brokera reasekuracyjnego wykonującego działalność brokerską w zakresie ubezpieczeń lub w zakresie reasekuracji na terytorium innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego Unii Europejskiej przez oddział lub w inny sposób niż przez oddział, w ramach swobody świadczenia usług:
  - a) wykaz państw członkowskich Unii Europejskiej, w których czynności są wykonywane przez oddział lub w inny sposób niż przez oddział, w ramach swobody świadczenia usług,
  - b) adres oddziału brokera ubezpieczeniowego lub brokera reasekuracyjnego w państwie członkowskim Unii Europejskiej, w którym wykonuje działalność przez oddział;
- 6) rodzaj działalności brokerskiej;
- 7) wykaz osób fizycznych, przy pomocy których broker ubezpieczeniowy lub broker reasekuracyjny wykonuje czynności brokerskie w zakresie ubezpieczeń lub reasekuracji, zawierający ich dane osobowe, obejmujące:
  - a) imię lub imiona i nazwisko,

- b) numer PESEL lub, gdy ten numer nie został nadany, numer paszportu, dowodu osobistego lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość,
  - c) miejsce zamieszkania;
- 8) numer dokumentu potwierdzającego zawarcie umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, o którym mowa w art. 30 ust. 1, termin obowiązywania tej umowy ubezpieczenia oraz nazwę zakładu ubezpieczeń, z którym zawarto tę umowę.

2. Rejestr brokerów zawiera, w odniesieniu do osób prawnych:

- 1) numer wpisu do rejestru;
- 2) dane dotyczące brokera ubezpieczeniowego lub brokera reasekuracyjnego, obejmujące:
  - a) firmę (nazwę),
  - b) numer w rejestrze przedsiębiorców,
  - c) dane osobowe osób wchodzących w skład zarządu, obejmujące:
    - imię lub imiona i nazwisko,
    - numer PESEL lub, gdy ten numer nie został nadany, numer paszportu, dowodu osobistego lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość,
    - miejsce zamieszkania,
  - d) siedzibę i adres podmiotu,
  - e) numer i datę wydania zezwolenia;
- 3) datę i przyczynę cofnięcia zezwolenia;
- 4) w przypadku brokera ubezpieczeniowego lub brokera reasekuracyjnego wykonującego działalność brokerską w zakresie ubezpieczeń lub w zakresie reasekuracji na terytorium innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego Unii Europejskiej przez oddział lub w inny sposób niż przez oddział, w ramach swobody świadczenia usług:
  - a) wykaz państw członkowskich Unii Europejskiej, w których czynności są wykonywane przez oddział lub w inny sposób niż przez oddział, w ramach swobody świadczenia usług,
  - b) adres oddziału brokera ubezpieczeniowego lub brokera reasekuracyjnego w państwie członkowskim Unii Europejskiej, w którym wykonuje działalność przez oddział;
- 5) rodzaj działalności brokerskiej;

- 6) wykaz osób fizycznych, przy pomocy których broker ubezpieczeniowy lub broker reasekuracyjny wykonuje czynności brokerskie w zakresie ubezpieczeń lub w zakresie reasekuracji, zawierający ich dane osobowe, obejmujące:
  - a) imię lub imiona i nazwisko,
  - b) numer PESEL lub, gdy ten numer nie został nadany, numer paszportu, dowodu osobistego lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość,
  - c) miejsce zamieszkania;
- 7) numer dokumentu potwierdzającego zawarcie umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, o którym mowa w art. 30 ust. 1, termin obowiązywania tej umowy ubezpieczenia oraz nazwę zakładu ubezpieczeń, z którym zawarto tę umowę;
- 8) tożsamość akcjonariuszy lub udziałowców posiadających co najmniej 10% udziału w kapitale zakładowym brokera oraz wysokość tych udziałów;
- 9) tożsamość osób, które mają bliskie powiązania z brokerem.

3. Rejestr brokerów zawiera także:

- 1) datę i rodzaj egzaminu przeprowadzonego przez Komisję;
- 2) dane osobowe osób, które zdały egzamin przed Komisją, obejmujące:
  - a) imię lub imiona i nazwisko,
  - b) numer PESEL lub, gdy ten numer nie został nadany, numer paszportu, dowodu osobistego lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość,
  - c) miejsce zamieszkania,
  - d) datę i miejsce urodzenia oraz imię ojca;
- 3) dane osobowe osób, o których mowa w art. 36 ust. 8 i 9, oraz osób, które zostały zwolnione z egzaminu zgodnie z art. 36 ust. 11, obejmujące:
  - a) imię lub imiona i nazwisko,
  - b) numer PESEL lub, gdy ten numer nie został nadany, numer paszportu, dowodu osobistego lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość,
  - c) miejsce zamieszkania.

4. Dane dotyczące brokera ubezpieczeniowego i brokera reasekuracyjnego wykreślonego z rejestru brokerów są przechowywane w rejestrze przez 10 lat.

5. Tożsamość podmiotów, o których mowa w ust. 2 pkt 8 i 9, w odniesieniu do osób fizycznych obejmuje ich dane osobowe, o których mowa w ust. 1 pkt 2, a w odniesieniu do osób prawnych – dotyczące ich dane, o których mowa w ust. 2 pkt 2 lit. a, b i d.

Art. 62. Organ nadzoru dokonuje wykreślenia brokera ubezpieczeniowego lub brokera reasekuracyjnego z rejestru brokerów w przypadku:

- 1) cofnięcia zezwolenia;
- 2) wygaśnięcia zezwolenia.

Art. 63. 1. W przypadku każdej zmiany danych, objętych wpisem do rejestru brokerów, broker ubezpieczeniowy lub broker reasekuracyjny niezwłocznie, jednak nie później niż w terminie 7 dni od dnia zaistnienia tej zmiany, jest obowiązany złożyć do organu nadzoru wniosek o dokonanie zmian treści wpisu wraz z niezbędnymi dokumentami.

2. Organ nadzoru może odmówić dokonania zmian treści wpisu do rejestru brokerów, jeżeli osoba fizyczna lub prawna nie spełnia warunków określonych w art. 36. Odmowa następuje w drodze decyzji.

3. Organ nadzoru może odmówić wpisu do rejestru brokerów, jeżeli osoby fizyczne, przy pomocy których mają być wykonywane czynności brokerskie w zakresie ubezpieczeń lub reasekuracji, nie spełniają wymogów określonych w art. 36 ust. 4 pkt 1 lit. a–e. Odmowa następuje w drodze decyzji.

4. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określi, w drodze rozporządzenia, sposób składania wniosków o zmianę treści wpisu do rejestru brokerów oraz wykaz dokumentów dołączanych do takich wniosków, w szczególności mając na uwadze zapewnienie sprawnego funkcjonowania rejestru oraz pełnej informacji o osobach, których dane są wpisywane do rejestru.

Rozdział 6

Nadzór nad dystrybucją ubezpieczeń i dystrybucją reasekuracji

Art. 64. 1. Organ nadzoru sprawuje nadzór nad wykonywaniem działalności w zakresie dystrybucji ubezpieczeń i dystrybucji reasekuracji, z zastrzeżeniem art. 43 ust. 3 i art. 44 ust. 2.

2. Organ nadzoru sprawuje nadzór nad:

- 1) zakładem ubezpieczeń w zakresie korzystania z usług agentów ubezpieczeniowych, agentów oferujących ubezpieczenia uzupełniające oraz przedsiębiorców, o których mowa w art. 3;
- 2) działalnością agentów ubezpieczeniowych i agentów oferujących ubezpieczenia uzupełniające w zakresie, o którym mowa w art. 71, art. 82 pkt 2, art. 85 ust. 2, art. 86, art. 87 i art. 89;

3) działalnością brokerów ubezpieczeniowych i brokerów reasekuracyjnych.

Art. 65. Organ nadzoru monitoruje rynek produktów ubezpieczeniowych, które są wprowadzane do obrotu, dystrybuowane lub sprzedawane na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 66. 1. Jeżeli główne miejsce wykonywania działalności przez podmiot mający siedzibę lub miejsce zamieszkania w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie członkowskim Unii Europejskiej, wpisany do odpowiedniego rejestru pośredników w tym państwie, wykonujący działalność agencyjną albo działalność brokerską na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez oddział lub w inny sposób niż przez oddział, w ramach swobody świadczenia usług, znajduje się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, organ nadzoru, na podstawie wspólnego uzgodnienia z właściwym organem państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w którym podmiot ten ma siedzibę lub miejsce zamieszkania, może zostać wyznaczony jako organ sprawujący nadzór nad tym podmiotem w zakresie określonym ustawą, z wyjątkiem rozdziałów 4 i 5.

2. Jeżeli główne miejsce wykonywania działalności przez pośrednika ubezpieczeniowego, wpisanego do rejestru pośredników ubezpieczeniowych, znajduje się w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie członkowskim Unii Europejskiej, organ nadzoru, na podstawie wspólnego uzgodnienia z właściwym organem przyjmującego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, może wyznaczyć ten właściwy organ przyjmującego państwa członkowskiego Unii Europejskiej jako organ sprawujący nadzór nad tym pośrednikiem w zakresie określonym ustawą, z wyjątkiem rozdziałów 4 i 5.

3. Przed podjęciem wspólnego uzgodnienia, o którym mowa w ust. 2, organ nadzoru przekazuje pośrednikowi ubezpieczeniowemu informacje o:

- 1) zamiarze podjęcia wspólnego uzgodnienia,
- 2) projektowanej treści wspólnego uzgodnienia,
- 3) procedurach odwoławczych od rozstrzygnięć organu wyznaczanego do sprawowania nadzoru nad pośrednikiem

– umożliwiając pośrednikowi ubezpieczeniowemu wyrażenie opinii.

4. Organ nadzoru niezwłocznie informuje pośrednika ubezpieczeniowego oraz EIOPA o podjęciu wspólnego uzgodnienia, o którym mowa w ust. 2, a także informuje o dniu, od którego wspólne uzgodnienie będzie przez organ nadzoru oraz właściwy organ przyjmującego państwa członkowskiego Unii Europejskiej stosowane.

5. Główne miejsce wykonywania działalności oznacza miejsce, z którego zarządzana jest główna działalność.

Art. 67. 1. Jeżeli organ nadzoru stwierdzi, że podmiot mający siedzibę lub miejsce zamieszkania w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie członkowskim Unii Europejskiej, wpisany do odpowiedniego rejestru pośredników w tym państwie, wykonujący działalność agencyjną albo działalność brokerską na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez oddział lub w inny sposób niż przez oddział, w ramach swobody świadczenia usług, przy wykonywaniu tej działalności nie przestrzega przepisów prawa polskiego, organ nadzoru informuje o tym właściwy organ państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w którym podmiot ten ma siedzibę lub miejsce zamieszkania, z zastrzeżeniem art. 44 ust. 2.

2. Jeżeli mimo zastosowania środków przez właściwy organ państwa członkowskiego Unii Europejskiej wobec podmiotu, o którym mowa w ust. 1, środki te okażą się niedostateczne lub nie zostaną one zastosowane, a podmiot, o którym mowa w ust. 1, w dalszym ciągu narusza przepisy prawa polskiego, organ nadzoru, po poinformowaniu właściwego organu państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w którym podmiot ten ma siedzibę lub miejsce zamieszkania, może:

- 1) zastosować odpowiednie uprawnienia przysługujące mu zgodnie z ustawą w stosunku do pośrednika ubezpieczeniowego, aby zapobiec dalszym naruszeniom prawa;
- 2) złożyć wniosek o pomoc do EIOPA o wydanie rozstrzygnięcia zgodnie z art. 19 rozporządzenia 1094/2010.

3. Organ nadzoru w ramach stosowania uprawnień, o których mowa w ust. 2 pkt 1, może również zakazać wykonywania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalności agencyjnej albo działalności brokerskiej przez podmiot, o którym mowa w ust. 1.

4. Organ nadzoru może zastosować uprawnienia, o których mowa w ust. 2 pkt 1, bez konieczności uprzedniego informowania właściwego organu państwa członkowskiego Unii Europejskiej, jeżeli stwierdzi, że podmiot, o którym mowa w ust. 1, przy wykonywaniu działalności agencyjnej albo działalności brokerskiej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez oddział lub w inny sposób niż przez oddział, w ramach swobody świadczenia usług, nie przestrzega przepisów prawa polskiego i natychmiastowe działanie jest niezbędne do ochrony interesów klientów.

5. O przypadkach i przyczynach zastosowania środków, o których mowa w ust. 2 pkt 1 i ust. 4, organ nadzoru informuje podmiot, wobec którego środki te zastosowano, a także

właściwy organ państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w którym podmiot ten ma siedzibę lub miejsce zamieszkania, EIOPA i Komisję Europejską.

6. Organ nadzoru, po otrzymaniu od właściwego organu przyjmującego państwa członkowskiego Unii Europejskiej informacji, że pośrednik ubezpieczeniowy wpisany do rejestru pośredników ubezpieczeniowych, wykonujący działalność agencyjną albo działalność brokerską na terytorium innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego Unii Europejskiej przez oddział lub w inny sposób niż przez oddział, w ramach swobody świadczenia usług, narusza obowiązujące w tym państwie przepisy prawa:

- 1) podejmuje działania lub wydaje decyzję zgodne z rozstrzygnięciem EIOPA – w przypadku gdy właściwy organ przyjmującego państwa członkowskiego Unii Europejskiej złożył wniosek o pomoc do EIOPA o wydanie rozstrzygnięcia zgodnie z art. 19 rozporządzenia 1094/2010;
- 2) może zastosować odpowiednie uprawnienia przysługujące mu zgodnie z ustawą w stosunku do pośrednika ubezpieczeniowego, aby zapobiec dalszym naruszeniom przepisów prawa obowiązujących w tym państwie – w przypadkach innych niż określone w pkt 1; organ nadzoru informuje właściwy organ przyjmującego państwa członkowskiego Unii Europejskiej o podjętych środkach.

Art. 68. 1. Organ nadzoru niezwłocznie przekazuje EIOPA informacje z rejestru pośredników ubezpieczeniowych dotyczące pośredników ubezpieczeniowych wykonujących działalność agencyjną albo działalność brokerską na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej przez oddział lub w inny sposób niż przez oddział, w ramach swobody świadczenia usług.

2. Organ nadzoru na swojej stronie internetowej zamieszcza odesłanie do rejestru EIOPA zawierającego wykaz podmiotów, które wykonują działalność w zakresie pośrednictwa ubezpieczeniowego przez oddział lub w inny sposób niż przez oddział, w ramach swobody świadczenia usług, na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej niż państwo, w którym znajduje się ich siedziba lub miejsce zamieszkania.

Art. 69. Organ nadzoru informuje Komisję Europejską o trudnościach, jakie napotykają dystrybutorzy ubezpieczeń i dystrybutorzy reasekuracji przy wykonywaniu działalności w państwie niebędącym państwem członkowskim Unii Europejskiej.

Art. 70. 1. Organ nadzoru może przeprowadzić kontrolę działalności zakładu ubezpieczeń w zakresie korzystania z usług agentów ubezpieczeniowych i agentów oferujących ubezpieczenia uzupełniające.

2. W ramach kontroli, o której mowa w ust. 1, badaniu podlega zgodność działalności z przepisami prawa. Kontrola obejmuje w szczególności:

- 1) prawidłowość zawierania umów agencyjnych, postanowienia umów agencyjnych oraz postanowienia udzielanych pełnomocnictw;
- 2) terminowość składania wniosku o wpisanie do rejestru agentów podmiotu, z którym została zawarta umowa agencyjna;
- 3) terminowość składania wniosku o dokonanie zmiany wpisu w rejestrze agentów;
- 4) terminowość występowania do organu nadzoru z wnioskiem o wykreślenie podmiotu z rejestru agentów;
- 5) prawidłowość danych dotyczących agentów ubezpieczeniowych i agentów oferujących ubezpieczenia uzupełniające, przekazanych do organu nadzoru przez zakład ubezpieczeń wraz z wnioskiem o wpis do rejestru, zmianę wpisu w rejestrze albo wykreślenie z rejestru;
- 6) przestrzeganie przez agentów ubezpieczeniowych i agentów oferujących ubezpieczenia uzupełniające wymogu wykonywania czynności agencyjnych przez osoby fizyczne spełniające warunki określone w art. 21 ust. 1;
- 7) w przypadku korzystania przez zakład ubezpieczeń z usług podmiotów, o których mowa w art. 45 ust. 1 lub art. 49 ust. 1 – sprawdzenie, czy podmioty te wykonują działalność agencyjną na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zgodnie odpowiednio z art. 45 lub art. 49;
- 8) przestrzeganie przez agentów ubezpieczeniowych i agentów oferujących ubezpieczenia uzupełniające wymogu określonego w art. 21 ust. 3 i 4.

3. Organ nadzoru może przeprowadzić kontrolę działalności zakładu ubezpieczeń w zakresie korzystania z usług przedsiębiorców, o których mowa w art. 3.

4. W ramach kontroli, o której mowa w ust. 3, sprawdzeniu podlega zgodność działalności z wymogami określonymi w art. 3.

5. W przypadku zakładu ubezpieczeń mającego siedzibę w państwie członkowskim Unii Europejskiej innym niż Rzeczpospolita Polska, wykonującego działalność ubezpieczeniową na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie przepisów rozdziału 8 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, na potrzeby kontroli i nadzoru nad

działalnością tego zakładu ubezpieczeń w zakresie korzystania z usług agentów ubezpieczeniowych, agentów oferujących ubezpieczenia uzupełniające oraz przedsiębiorców, o których mowa w art. 3, stosuje się odpowiednio art. 214 oraz art. 333 ust. 4–8 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.

Art. 71. 1. Organ nadzoru może przeprowadzić kontrolę działalności agenta ubezpieczeniowego i agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające.

2. W ramach kontroli, o której mowa w ust. 1, badaniu podlega zgodność działalności z przepisami ustawy.

3. Organ nadzoru może nałożyć sankcje, o których mowa w art. 85 ust. 2, w przypadku odmowy poddania się kontroli lub utrudniania czynności kontrolnych.

Art. 72. 1. Organ nadzoru może przeprowadzić kontrolę działalności brokera ubezpieczeniowego i brokera reasekuracyjnego.

2. W ramach kontroli, o której mowa w ust. 1, badaniu podlega zgodność działalności z przepisami prawa oraz stan majątkowy.

3. Organ nadzoru może nałożyć sankcje, o których mowa w art. 85 ust. 3, w przypadku odmowy poddania się kontroli lub utrudniania czynności kontrolnych.

Art. 73. 1. Kontrolę przeprowadza zespół inspekcyjny składający się co najmniej z dwóch inspektorów po okazaniu legitymacji służbowej oraz doręczeniu upoważnienia do przeprowadzenia kontroli wydanego przez organ nadzoru.

2. Upoważnienie do przeprowadzenia kontroli, o którym mowa w ust. 1, zawiera:

- 1) wskazanie podstawy prawnej;
- 2) oznaczenie organu kontroli;
- 3) datę i miejsce wystawienia;
- 4) imię i nazwisko inspektora uprawnionego do wykonania kontroli oraz numer jego legitymacji służbowej;
- 5) firmę (nazwę) przedsiębiorcy objętego kontrolą;
- 6) określenie zakresu przedmiotowego kontroli;
- 7) wskazanie daty rozpoczęcia i przewidywanego terminu zakończenia kontroli;
- 8) podpis osoby udzielającej upoważnienia z podaniem zajmowanego stanowiska lub funkcji;
- 9) pouczenie o prawach i obowiązkach kontrolowanego zakładu ubezpieczeń, agenta ubezpieczeniowego, agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające, brokera

ubezpieczeniowego lub brokera reasekuracyjnego, zwanych dalej „podmiotami kontrolowanymi”.

3. Kontrola jest przeprowadzana w siedzibie lub w miejscu wykonywania działalności oraz w godzinach pracy lub w czasie faktycznego wykonywania działalności przez podmiot kontrolowany.

4. Kontrola lub poszczególne czynności kontrolne, za zgodą podmiotu kontrolowanego, mogą być przeprowadzane również w siedzibie organu, jeżeli może to usprawnić prowadzenie kontroli.

5. Czynności kontrolne powinny zostać przeprowadzone w terminie nie dłuższym niż 60 dni od dnia rozpoczęcia kontroli.

Art. 74. 1. Inspektor podlega wyłączeniu od udziału w kontroli, jeżeli ustalenia kontroli mogłyby oddziaływać na jego prawa lub obowiązki albo prawa lub obowiązki jego małżonka lub osoby pozostającej z nim faktycznie we wspólnym pożyciu, krewnych i powinowatych do drugiego stopnia albo osób związanych z nim z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli.

2. Inspektor może być wyłączony również w razie stwierdzenia innych przyczyn, które mogłyby wywołać wątpliwości co do jego bezstronności.

3. Jeżeli okoliczności, o których mowa w ust. 1 i 2, ujawnią się w toku kontroli, inspektor powstrzymuje się od dalszych czynności i zawiadamia o tym niezwłocznie organ nadzoru.

4. Wyłączony inspektor powinien podejmować jedynie czynności niecierpiące zwłoki, ze względu na interes publiczny lub ważny interes podmiotu kontrolowanego.

5. O wyłączeniu od udziału w kontroli postanawia organ nadzoru z urzędu albo na wniosek podmiotu kontrolowanego lub na wniosek inspektora. Organ nadzoru, postanawiając o wyłączeniu inspektora, uzupełnia skład zespołu inspekcyjnego, a także zmienia odpowiednio upoważnienia do przeprowadzenia kontroli oraz niezwłocznie doręcza upoważnienia podmiotowi kontrolowanemu.

6. Z ważnych przyczyn organ nadzoru może zmienić skład osobowy zespołu inspekcyjnego także w przypadkach innych niż określone w ust. 1 i 2. Zdanie drugie ust. 5 stosuje się odpowiednio.

Art. 75. 1. Podmiot kontrolowany zapewnia zespołowi inspekcyjnemu warunki i środki niezbędne do sprawnego przeprowadzania kontroli.

2. Inspektorzy tworzący zespół inspekcyjny, w zakresie ustalonym w upoważnieniu do przeprowadzenia kontroli, mają prawo do:

- 1) wstępu do wszystkich pomieszczeń podmiotu kontrolowanego;
- 2) w miarę możliwości, swobodnego dostępu do oddzielnego pomieszczenia biurowego oraz środków łączności;
- 3) wglądu do wszelkich dokumentów podmiotu kontrolowanego oraz wymaganych kopii, odpisów i wyciągów z tych dokumentów;
- 4) wglądu do danych zawartych w systemach informatycznych oraz wymaganych kopii lub wyciągów z tych danych, w tym również w postaci elektronicznej;
- 5) w przypadku kontroli zakładu ubezpieczeń – wglądu do wszelkich dokumentów dotyczących agenta ubezpieczeniowego, agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające i przedsiębiorcy, o którym mowa w art. 3, znajdujących się w jego posiadaniu oraz wymaganych kopii, odpisów i wyciągów z tych dokumentów;
- 6) uzyskania wyjaśnień ustnych lub pisemnych od podmiotu kontrolowanego lub jego pracowników, a w przypadku kontroli zakładu ubezpieczeń – agentów ubezpieczeniowych, agentów oferujących ubezpieczenia uzupełniające i przedsiębiorcy, o którym mowa w art. 3, w tym, w miarę możliwości, w postaci elektronicznej;
- 7) sporządzenia niezbędnych danych na żądanie inspektorów, w tym, w miarę możliwości, w postaci elektronicznej;
- 8) zabezpieczenia dokumentów i innych dowodów.

3. W okresie trwania kontroli podmiot kontrolowany jest obowiązany niezwłocznie wypełniać obowiązki, o których mowa w ust. 2.

4. Materiały sporządzane przez podmiot kontrolowany na potrzeby przeprowadzanej kontroli powinny być podpisane przez osoby upoważnione do ich sporządzania. W przypadku odmowy dokonania tych czynności inspektor sporządza stosowną adnotację na tych materiałach.

Art. 76. 1. Ustaleń kontroli dokonuje się na podstawie dowodów.

2. Do dowodów zalicza się w szczególności:

- 1) dokumenty;
- 2) dane i informacje umieszczone w systemach informatycznych podmiotu kontrolowanego;
- 3) dowody rzeczowe;

- 4) oświadczenia, informacje i wyjaśnienia złożone przez upoważnionych pracowników zakładu ubezpieczeń, pośredników ubezpieczeniowych lub ich upoważnionych pracowników;
- 5) oświadczenia osób trzecich;
- 6) opinie ekspertów;
- 7) wyniki oględzin;
- 8) inne materiały będące przedmiotem kontroli, które mogą przyczynić się do stwierdzenia stanu faktycznego w zakresie objętym kontrolą.

3. Organ nadzoru przed podpisaniem protokołu, o którym mowa w art. 77 ust. 1, zapewnia podmiotowi kontrolowanemu możliwość zapoznania się oraz ustosunkowania się do materiałów będących dowodami w kontroli, które nie zostały uzyskane w toku kontroli.

4. Dowody uzyskane w toku kontroli są przechowywane w sposób uniemożliwiający dostęp do nich bez zgody inspektora kierującego zespołem inspekcyjnym. Ograniczenie to nie dotyczy inspektorów wchodzących w skład zespołu inspekcyjnego.

5. Zebrane w toku kontroli dowody mogą być zabezpieczane przez:

- 1) oddanie na przechowanie za pokwitowaniem zarządowi zakładu ubezpieczeń, upoważnionemu przez zarząd pracownikowi zakładu ubezpieczeń, a w przypadku podmiotu wykonującego działalność agencyjną lub działalność brokerską w zakresie ubezpieczeń lub reasekuracji – przedsiębiorcy prowadzącemu taką działalność lub upoważnionemu przez niego pracownikowi;
- 2) przechowanie w siedzibie podmiotu kontrolowanego w oddzielnym, zamkniętym i opieczętowanym pomieszczeniu;
- 3) zabranie z siedziby podmiotu kontrolowanego za pokwitowaniem.

Art. 77. 1. Z przeprowadzonej kontroli sporządza się protokół.

2. Protokół kontroli zawiera:

- 1) nazwę i siedzibę podmiotu kontrolowanego;
- 2) datę i numer upoważnienia do przeprowadzenia kontroli oraz jego zmiany;
- 3) miejsce i datę przeprowadzania czynności kontrolnych;
- 4) w przypadku kontroli zakładu ubezpieczeń – wskazanie jednostek organizacyjnych objętych kontrolą;
- 5) imiona i nazwiska inspektorów przeprowadzających kontrolę;
- 6) określenie zakresu kontroli;

- 7) imiona i nazwiska oraz stanowiska służbowe osób składających oświadczenia oraz udzielających informacji i wyjaśnień w toku kontroli;
- 8) opis dokonanych czynności oraz ustalenia stanu faktycznego;
- 9) wzmiankę o poinformowaniu podmiotu kontrolowanego o przysługujących mu prawach i obowiązkach;
- 10) wykaz załączników z podaniem nazwy i cech każdego załącznika;
- 11) miejsce i datę sporządzenia protokołu.

3. Protokół kontroli sporządza się w dwóch egzemplarzach, z których jeden egzemplarz inspektor kierujący zespołem inspekcyjnym lub w jego zastępstwie inny inspektor wchodzący w skład zespołu inspekcyjnego przeprowadzającego kontrolę doręcza brokerowi ubezpieczeniowemu, brokerowi reasekuracyjnemu, agentowi ubezpieczeniowemu lub agentowi oferującemu ubezpieczenia uzupełniające albo przekazuje zakładowi ubezpieczeń.

4. Przed doręczeniem lub przekazaniem protokołu podmiotowi kontrolowanemu inspektor kierujący zespołem inspekcyjnym podpisuje oba egzemplarze protokołu kontroli.

5. Do doręczenia protokołu kontroli działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń lub w zakresie reasekuracji oraz działalności agencji stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2017 r. poz. 1257) dotyczące doręczeń.

6. Osoba upoważniona przez zakład ubezpieczeń potwierdza odbiór protokołu kontroli na jednym egzemplarzu protokołu podpisanym przez inspektora kierującego zespołem inspekcyjnym. Osoby te parafują każdą stronę protokołu.

7. Jeżeli zakład ubezpieczeń odmawia lub uchyla się od odebrania protokołu kontroli, organ nadzoru wzywa go na piśmie do odebrania protokołu, wyznaczając termin nie krótszy niż 7 dni do dokonania tej czynności. W przypadku bezskutecznego upływu wyznaczonego terminu protokół uważa się za doręczony z upływem ostatniego dnia tego terminu.

Art. 78. 1. Po podpisaniu protokołu kontroli nie dokonuje się w protokole żadnych poprawek i dopisków, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Oczywiste omyłki pisarskie prostuje inspektor kierujący zespołem inspekcyjnym, parafując sprostowania. Organ nadzoru informuje pisemnie podmiot kontrolowany o sprostowaniu oczywistych omyłek pisarskich.

Art. 79. 1. W terminie 14 dni od dnia doręczenia lub przekazania protokołu kontroli podmiot kontrolowany może zgłosić organowi nadzoru pisemne zastrzeżenia i uwagi do treści protokołu oraz wyjaśnienia w sprawach objętych zakresem kontroli.

2. O sposobie rozpatrzenia zastrzeżeń organ nadzoru informuje podmiot kontrolowany w terminie 14 dni od dnia doręczenia zastrzeżeń.

3. Informacje o sposobie rozpatrzenia zastrzeżeń załącza się do protokołu kontroli.

Art. 80. Do kontroli działalności gospodarczej przedsiębiorcy stosuje się przepisy rozdziału 5 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej.

Art. 81. 1. Organ nadzoru publikuje na swojej stronie internetowej informacje o zasadach dobra ogólnego mających zastosowanie przy wykonywaniu dystrybucji ubezpieczeń i dystrybucji reasekuracji na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Informacje, o których mowa w ust. 1, podlegają aktualizacji.

Art. 82. Organ nadzoru może żądać wyjaśnień i informacji:

- 1) od zakładu ubezpieczeń – dotyczących działalności agencji agentów ubezpieczeniowych i agentów oferujących ubezpieczenia uzupełniające, a także dotyczących działalności w zakresie dystrybucji ubezpieczeń przedsiębiorców, o których mowa w art. 3, wykonujących czynności na rzecz lub w imieniu danego zakładu ubezpieczeń;
- 2) od agenta ubezpieczeniowego i agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające – dotyczących ich działalności agencji;
- 3) od brokera ubezpieczeniowego i brokera reasekuracyjnego – dotyczących ich działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń lub reasekuracji i gospodarki finansowej.

Art. 83. 1. Broker ubezpieczeniowy i broker reasekuracyjny przedstawiają organowi nadzoru sprawozdanie z działalności brokerskiej do celów nadzoru.

2. Sprawozdanie z działalności brokerskiej obejmuje również podstawowe informacje finansowe w zakresie wykonywanej działalności brokerskiej.

3. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres, częstotliwość, formę i sposób sporządzania sprawozdania z działalności brokerskiej oraz termin i sposób jego przedstawiania organowi nadzoru, mając na względzie umożliwienie organowi nadzoru efektywne przetwarzanie i analizowanie tych danych.

Art. 84. Organ nadzoru może zakazać, w drodze decyzji, zakładowi ubezpieczeń korzystania z usług agenta ubezpieczeniowego, agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające lub przedsiębiorcy, o którym mowa w art. 3, w razie niezachowania przez nich należytej staranności, o której mowa w art. 355 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny, lub dobrych obyczajów. W takim przypadku zakład ubezpieczeń jest obowiązany niezwłocznie rozwiązać umowę z agentem lub przedsiębiorcą oraz cofnąć mu pełnomocnictwo, o którym mowa odpowiednio w art. 23 ust. 1 lub art. 3 ust. 4.

Art. 85. 1. Organ nadzoru może, w drodze decyzji, nałożyć na zakład ubezpieczeń karę pieniężną, o której mowa w art. 362 ust. 1 pkt 2 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, jeżeli zakład ubezpieczeń:

- 1) nie składa w terminie wniosku o wpisanie do rejestru agentów podmiotu, z którym zawarł umowę agencyjną;
- 2) nie zgłasza w terminie wniosku o dokonanie zmiany wpisu w rejestrze agentów;
- 3) nie występuje w terminie do organu nadzoru z wnioskiem o wykreślenie z rejestru agentów przedsiębiorcy, z którym rozwiązał umowę agencyjną;
- 4) odmawia udzielenia wyjaśnień i informacji, o których mowa w art. 82 pkt 1;
- 5) narusza zakaz, o którym mowa w art. 84.

2. W razie odmowy udzielenia wyjaśnień lub informacji, o których mowa w art. 82 pkt 2, organ nadzoru może nałożyć, w drodze decyzji:

- 1) na członka zarządu lub prokurenta agenta ubezpieczeniowego lub agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające będących osobami prawnymi, a w przypadku agenta będącego spółką nieposiadającą osobowości prawnej na członka zarządu wspólnika takiej spółki będącego osobą prawną – karę pieniężną do wysokości dziesięciokrotności ostatnio ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw;
- 2) na agenta ubezpieczeniowego lub agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające będących osobami prawnymi – karę pieniężną do wysokości trzykrotności prowizji uzyskanej za ostatnie 3 miesiące przed nałożeniem kary, a w przypadku gdy agent ubezpieczeniowy lub agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające nie uzyskali prowizji lub nie przekazali informacji o wysokości uzyskanej prowizji – do wysokości 100 000 złotych;
- 3) na agenta ubezpieczeniowego lub agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające będących osobami fizycznymi, a w przypadku agenta będącego spółką nieposiadającą

osobowości prawnej na współnika takiej spółki będącego osobą fizyczną – karę pieniężną do wysokości dziesięciokrotności ostatnio ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw.

3. W razie odmowy udzielenia wyjaśnień i informacji, o których mowa w art. 82 pkt 3, organ nadzoru może nałożyć, w drodze decyzji:

- 1) na członka zarządu lub prokurenta brokera ubezpieczeniowego lub brokera reasekuracyjnego będących osobami prawnymi – karę pieniężną do wysokości dziesięciokrotności ostatnio ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw;
- 2) na brokera ubezpieczeniowego lub brokera reasekuracyjnego będących osobami prawnymi – karę pieniężną do wysokości trzykrotności prowizji uzyskanej za ostatnie 3 miesiące przed nałożeniem kary, a w przypadku gdy broker ubezpieczeniowy lub broker reasekuracyjny nie uzyskali prowizji lub nie przekazali informacji o wysokości uzyskanej prowizji – do wysokości 100 000 złotych;
- 3) na brokera ubezpieczeniowego lub brokera reasekuracyjnego będących osobami fizycznymi – karę pieniężną do wysokości dziesięciokrotności ostatnio ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw.

4. Środki, o których mowa w ust. 3, organ nadzoru może zastosować także w przypadku stwierdzenia naruszenia przez brokera ubezpieczeniowego lub brokera reasekuracyjnego innych przepisów ustawy.

Art. 86. 1. W przypadku naruszenia obowiązków i wymogów, o których mowa w art. 8–13, art. 17, art. 24, art. 25 i art. 34, lub naruszenia innych obowiązków lub wymogów dotyczących umów ubezpieczenia, o których mowa w grupie 3 działu I załącznika do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, organ nadzoru może, w drodze decyzji:

- 1) wydać publiczne oświadczenie wskazujące osobę odpowiedzialną za naruszenie prawa oraz charakter tego naruszenia;
- 2) nakazać dystrybutorowi ubezpieczeń lub dystrybutorowi reasekuracji zaprzestanie naruszania prawa oraz powstrzymanie się od jego ponownego naruszania;
- 3) zawiesić w czynnościach członka zarządu dystrybutora ubezpieczeń lub dystrybutora reasekuracji będącego osobą prawną, odpowiedzialnego za dokonanie naruszenia prawa, na okres nieprzekraczający 6 miesięcy;

- 4) nałożyć na dystrybutora ubezpieczeń lub dystrybutora reasekuracji będących osobami prawnymi karę pieniężną w wysokości nieprzekraczającej:
  - a) 21 827 500 złotych lub
  - b) 5% rocznych przychodów netto ze sprzedaży towarów i usług oraz operacji finansowych albo – w przypadku zakładu ubezpieczeń lub zakładu reasekuracji – 5% składki przypisanej brutto, wykazanych w ostatnim sprawozdaniu finansowym za rok obrotowy, zatwierdzonym przez organ zatwierdzający dystrybutora ubezpieczeń lub dystrybutora reasekuracji, lub
  - c) dwukrotności kwoty uzyskanych korzyści lub unikniętych strat w wyniku naruszenia, jeżeli możliwe jest ich ustalenie;
- 5) nałożyć na dystrybutora ubezpieczeń lub dystrybutora reasekuracji będących osobami fizycznymi karę pieniężną w wysokości nieprzekraczającej:
  - a) 3 055 850 złotych lub
  - b) dwukrotności kwoty uzyskanych korzyści lub unikniętych strat w wyniku naruszenia, jeżeli możliwe jest ich ustalenie;
- 6) cofnąć zezwolenie na wykonywanie działalności brokerskiej podmiotowi wykonującemu tę działalność, dokonującemu naruszenia prawa, lub wykreślić z rejestru agentów agenta ubezpieczeniowego lub agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające dokonującego naruszenia prawa.

2. W przypadku naruszenia obowiązków i wymogów, o których mowa w art. 14, art. 16, art. 21 ust. 1, art. 22 ust. 3 i 4, art. 30 ust. 1 i art. 36 ust. 4, uzyskania z naruszeniem przepisów ustawy wpisu do rejestru pośredników ubezpieczeniowych lub innego naruszenia przepisów ustawy organ nadzoru może wobec dystrybutora ubezpieczeń lub dystrybutora reasekuracji, w drodze decyzji:

- 1) nakazać zaprzestanie naruszania prawa oraz powstrzymanie się od jego ponownego naruszania;
- 2) cofnąć zezwolenie na wykonywanie działalności brokerskiej podmiotowi wykonującemu tę działalność, dokonującemu naruszenia prawa, lub wykreślić z rejestru agentów agenta ubezpieczeniowego lub agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające dokonującego naruszenia prawa.

3. Przed wydaniem decyzji, o której mowa w ust. 1 i 2, organ nadzoru może wydawać zalecenia w stosunku do dystrybutora ubezpieczeń lub dystrybutora reasekuracji.

4. Zawieszenie w czynnościach, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, polega na wyłączeniu z podejmowania decyzji za dystrybutora ubezpieczeń lub dystrybutora reasekuracji, w tym w zakresie jego praw i obowiązków majątkowych.

5. W przypadku gdy dystrybutor ubezpieczeń lub dystrybutor reasekuracji, o których mowa w ust. 1 pkt 4, są jednostką dominującą albo jednostką zależną jednostki dominującej, która ma obowiązek sporządzać skonsolidowane sprawozdania finansowe zgodnie z ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2016 r. poz. 1047 i 2255 oraz z 2017 r. poz. 61, 245, 791 i 1089), karę pieniężną, o której mowa w ust. 1 pkt 4 lit. b, ustala się na podstawie przychodów netto ze sprzedaży towarów i usług oraz operacji finansowych albo – w przypadku zakładu ubezpieczeń lub zakładu reasekuracji – składki przypisanej brutto, wykazanych w ostatnim rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, zatwierdzonym przez organ zatwierdzający jednostki dominującej.

Art. 87. Organ nadzoru, wydając decyzję w przedmiocie nałożenia na zakład ubezpieczeń, zakład reasekuracji lub na pośrednika ubezpieczeniowego środka, o którym mowa w art. 85 lub art. 86 ust. 1 lub 2, przy wyborze rodzaju i wysokości środka bierze pod uwagę wszelkie istotne okoliczności, w tym:

- 1) wagę naruszenia i czas jego trwania;
- 2) stopień odpowiedzialności dystrybutora ubezpieczeń lub dystrybutora reasekuracji;
- 3) sytuację finansową dystrybutora ubezpieczeń lub dystrybutora reasekuracji;
- 4) skalę uzyskanych korzyści lub unikniętych strat – w przypadku gdy możliwe jest jej ustalenie;
- 5) wysokość strat poniesionych przez klientów i inne osoby w związku z naruszeniem – w przypadku gdy możliwe jest ich ustalenie;
- 6) gotowość dystrybutora ubezpieczeń lub dystrybutora reasekuracji do współpracy z organem nadzoru;
- 7) środki podjęte przez dystrybutora ubezpieczeń lub dystrybutora reasekuracji w celu zapobieżenia ponownemu naruszeniu prawa;
- 8) wcześniejsze naruszenia dokonane przez danego dystrybutora ubezpieczeń lub dystrybutora reasekuracji.

Art. 88. Wpływy z tytułu kar pieniężnych, o których mowa w art. 85 i art. 86 ust. 1, stanowią dochód budżetu państwa.

Art. 89. 1. Organ nadzoru niezwłocznie podaje do publicznej wiadomości, przez zamieszczenie na swojej stronie internetowej, informację o wydaniu ostatecznej decyzji o zastosowaniu środków, o których mowa w art. 84, art. 85 ust. 1–3 lub art. 86 ust. 1 lub 2.

2. Informacja, o której mowa w ust. 1, zawiera:

- 1) dane dotyczące ukaranego podmiotu;
- 2) wskazanie rodzaju nieprawidłowości;
- 3) określenie rodzaju zastosowanego środka, a w przypadku kary pieniężnej także jej wysokość.

3. Informacja, o której mowa w ust. 1, nie może zawierać informacji o osobach fizycznych, obejmujących numer PESEL, numer paszportu, dowodu osobistego lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość, a także miejsce zamieszkania.

4. W przypadku gdy jest to niezbędne ze względu na stabilność rynku finansowego lub toczące się postępowanie lub gdy organ nadzoru, na podstawie indywidualnej oceny przeprowadzonej w odniesieniu do proporcjonalności podania do publicznej wiadomości informacji, o której mowa w ust. 1, uzna podanie takiej informacji za nieproporcjonalne, organ nadzoru może odroczyć podanie do publicznej wiadomości takiej informacji, zaniechać podania jej do publicznej wiadomości lub podać do publicznej wiadomości taką informację z pominięciem danych pozwalających na identyfikację podmiotu, na który zostały nałożone środki, o których mowa w ust. 1.

5. Informacja podana do publicznej wiadomości zgodnie z ust. 1 podlega aktualizacji.

6. Organ nadzoru informuje EIOPA o podaniu do publicznej wiadomości informacji, o której mowa w ust. 1, o odroczeniu lub zaniechaniu podania jej do publicznej wiadomości lub o jej podaniu do publicznej wiadomości z pominięciem danych, o których mowa w ust. 4, oraz o każdej aktualizacji takiej informacji dokonanej zgodnie z ust. 5.

Art. 90. Organ nadzoru corocznie informuje EIOPA o zastosowanych w danym roku środkach, o których mowa w art. 84, art. 85 ust. 1–3 i art. 86 ust. 1 i 2.

Rozdział 7

Przepisy karne

Art. 91. 1. Kto wykonuje:

- 1) działalność agencyjną z naruszeniem wymogów podejmowania tej działalności określonych w ustawie,
- 2) czynności agencyjne, nie będąc do tego upoważnionym,

- 3) działalność brokerską w zakresie ubezpieczeń lub w zakresie reasekuracji bez wymaganego zezwolenia,
- 4) czynności brokerskie w zakresie ubezpieczeń lub reasekuracji, nie będąc do tego upoważnionym

– podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo karze pozbawienia wolności do lat 2.

2. Tej samej karze podlega, kto dopuszcza się czynu określonego w ust. 1 pkt 1 i 3, działając w imieniu osoby prawnej.

Art. 92. 1. Kto, nie będąc dystrybutorem ubezpieczeń, dystrybutorem reasekuracji lub podmiotem, o którym mowa w art. 44 ust. 1, używa określeń wskazujących na wykonywanie dystrybucji ubezpieczeń lub dystrybucji reasekuracji w nazwie, reklamie lub do oznaczania własnej działalności gospodarczej, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo karze pozbawienia wolności do roku.

2. Tej samej karze podlega, kto dopuszcza się czynu określonego w ust. 1, działając w imieniu osoby prawnej.

Rozdział 8

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 93. W ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o nadzorze ubezpieczeniowym i emerytalnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 477) w art. 17 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Komisja:

- 1) udziela właściwym organom innych niż Rzeczpospolita Polska państw członkowskich Unii Europejskiej informacji w sprawach dystrybucji ubezpieczeń i dystrybucji reasekuracji, w szczególności dotyczących zastosowanych środków, o których mowa w art. 86 ust. 1 i 2 ustawy z dnia ... o dystrybucji ubezpieczeń (Dz. U. poz. ...), oraz informacji w zakresie art. 21 ust. 1 pkt 3 i 5 i art. 36 ust. 4 pkt 1 lit. e i f albo ust. 8 lub 9 tej ustawy;
- 2) może występować do właściwych organów innych niż Rzeczpospolita Polska państw członkowskich Unii Europejskiej o udzielenie informacji w sprawach dystrybucji ubezpieczeń i dystrybucji reasekuracji, w szczególności dotyczących zastosowanych przez te organy środków w zakresie analogicznym do środków, o których mowa w art. 86 ust. 1 i 2 ustawy z dnia ... o dystrybucji ubezpieczeń, oraz informacji w zakresie spełniania przez osoby wykonujące w tych państwach działalność w zakresie pośrednictwa ubezpieczeniowego wymogów dotyczących

posiadania przez nie dobrej reputacji oraz wiedzy fachowej i kompetencji zawodowych.”.

Art. 94. W ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o pośrednictwie ubezpieczeniowym (Dz. U. z 2016 r. poz. 2077 oraz z 2017 r. poz. 60) po art. 6a dodaje się art. 6b i art. 6c w brzmieniu:

„Art. 6b. 1. Pośrednik ubezpieczeniowy, wykonując czynności agencyjne albo czynności brokerskie w zakresie umów ubezpieczenia, o których mowa w grupie 3 działu I załącznika do ustawy o działalności ubezpieczeniowej, postępuje uczciwie, rzetelnie i profesjonalnie, zgodnie z najlepiej pojętym interesem osób poszukujących ochrony ubezpieczeniowej lub klientów.

2. Pośrednik ubezpieczeniowy przekazuje wszystkie informacje w zakresie umów ubezpieczenia, o których mowa w grupie 3 działu I załącznika do ustawy o działalności ubezpieczeniowej, w tym informacje o charakterze reklamowym i marketingowym, poszukującemu ochrony ubezpieczeniowej lub klientowi w sposób jasny, dokładny i zrozumiały.

3. Informacje o charakterze reklamowym lub marketingowym są wyraźnie oznaczone.

Art. 6c. 1. Pośrednik ubezpieczeniowy, wykonując czynności agencyjne albo czynności brokerskie w zakresie umów ubezpieczenia, o których mowa w grupie 3 działu I załącznika do ustawy o działalności ubezpieczeniowej, posiada rozwiązania organizacyjne służące zapobieganiu konfliktom interesów, tak aby nie miały one negatywnego wpływu na interesy klientów.

2. Pośrednik ubezpieczeniowy podejmuje działania w celu identyfikacji konfliktu interesów między nim, w tym członkami jego zarządu, jego prokurentem i pracownikiem albo inną powiązaną z nim osobą, a jego klientami, lub też między jego klientami, powstające w trakcie wykonywania czynności agencyjnych albo czynności brokerskich w zakresie ubezpieczeń, o których mowa w grupie 3 działu I załącznika do ustawy o działalności ubezpieczeniowej.

3. Jeżeli rozwiązania organizacyjne, o których mowa w ust. 1, nie są wystarczające, aby zapewnić uniknięcie ryzyka naruszenia interesów klienta, pośrednik ubezpieczeniowy przed zawarciem umowy ubezpieczenia ujawnia poszukującemu ochrony ubezpieczeniowej lub klientowi ogólny charakter lub źródła konfliktu interesów, w tym w szczególności informuje poszukującego ochrony ubezpieczeniowej

lub klienta, czy uzyskiwana prowizja z tytułu umowy ubezpieczenia jest uzależniona od wolumenu zawartych umów ubezpieczenia.”.

Art. 95. W ustawie z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1829, 1948, 1997 i 2255 oraz z 2017 r. poz. 460 i 819) w art. 71 w ust. 1 pkt 23 otrzymuje brzmienie:

„23) ustawy z dnia .... o dystrybucji ubezpieczeń (Dz. U. poz. ...);”.

Art. 96. W ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2016 r. poz. 1636, z późn. zm.⁷⁾) w art. 98 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Kapitał założycielski domu maklerskiego, który nie prowadzi działalności, o której mowa w art. 69 ust. 4 pkt 1, i który prowadzi jeden rodzaj lub kilka rodzajów działalności, o których mowa w art. 69 ust. 2 pkt 1, 2, 4 i 5, będąc jednocześnie agentem ubezpieczeniowym, agentem oferującym ubezpieczenia uzupełniające, brokerem ubezpieczeniowym albo brokerem reasekuracyjnym w rozumieniu ustawy z dnia ... o dystrybucji ubezpieczeń (Dz. U. poz. ...), wynosi co najmniej równowartość w złotych 25 000 euro.”.

Art. 97. W ustawie z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 196, 724, 791, 819 i 1089) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 1 w ust. 2 w pkt 3 wyrazy „ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o pośrednictwie ubezpieczeniowym (Dz. U. z 2016 r. poz. 2077 oraz z 2017 r. poz. 60)” zastępuje się wyrazami „ustawy z dnia ... o dystrybucji ubezpieczeń (Dz. U. poz. ...)”;
- 2) w art. 6 w ust. 2 w pkt 1 wyrazy „ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o pośrednictwie ubezpieczeniowym” zastępuje się wyrazami „ustawie z dnia ... o dystrybucji ubezpieczeń”;
- 3) w art. 6b w ust. 1 w zdaniu pierwszym wyrazy „art. 47 i art. 48 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o pośrednictwie ubezpieczeniowym” zastępuje się wyrazami „art. 91 i art. 92 ustawy z dnia ... o dystrybucji ubezpieczeń”.

Art. 98. W ustawie z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1827 oraz z 2017 r. poz. 624 i 1273) w części I załącznika ust. 34 i 35 otrzymują brzmienie:

---

⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 1948 i 1997 oraz z 2017 r. poz. 724, 768, 791 i 1089.

<p>34. Dokonanie wpisu do rejestru agentów ubezpieczeniowych i agentów oferujących ubezpieczenia uzupełniające</p>	<p>110 zł</p>	
<p>35. Zmiana wpisu do rejestru agentów ubezpieczeniowych i agentów oferujących ubezpieczenia uzupełniające:</p> <p>1) jeżeli zmiana nastąpi na wniosek zakładu ubezpieczeń w związku z zawarciem umowy agencyjnej z agentem ubezpieczeniowym lub agentem oferującym ubezpieczenia uzupełniające, który został wpisany do rejestru na uprzedni wniosek innego zakładu ubezpieczeń</p> <p>2) pozostałe zmiany</p>	<p>110 zł</p> <p>55 zł</p>	<p>zmiana wpisu do rejestru agentów ubezpieczeniowych i agentów oferujących ubezpieczenia uzupełniające obejmująca:</p> <p>1) imiona i nazwisko, numer PESEL lub, gdy ten nie został nadany, numer paszportu, dowodu osobistego lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość, adres zamieszkania, numer identyfikacji podatkowej (NIP), numer w rejestrze przedsiębiorców, firmę przedsiębiorcy, pod którą wykonywana jest działalność gospodarcza, siedzibę i adres – w przypadku agenta ubezpieczeniowego lub agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające będącego osobą fizyczną</p> <p>2) nazwę podmiotu lub firmę, siedzibę i adres, numer w rejestrze przedsiębiorców – w przypadku agenta ubezpieczeniowego lub agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające będącego osobą prawną lub jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej</p>

3) imiona i nazwisko, numer PESEL lub, gdy ten nie został nadany, numer paszportu, dowodu osobistego lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość, adres zamieszkania – w przypadku osób fizycznych, przy pomocy których agent ubezpieczeniowy lub agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające wykonuje czynności agencyjne

4) numer polisy potwierdzającej zawarcie umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej lub umowy gwarancji ubezpieczeniowej, datę obowiązywania tej umowy oraz nazwę zakładu ubezpieczeń, z którym zawarto tę umowę – w przypadku agenta ubezpieczeniowego lub agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające działającego na rzecz więcej niż jednego zakładu ubezpieczeń w zakresie tego samego działu ubezpieczeń, zgodnie z załącznikiem do ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1170, 1089 i ...)

5) wykreślenie agenta ubezpieczeniowego lub agenta oferującego ubezpieczenia

		uzupełniająca na wniosek zakładu ubezpieczeń
--	--	--

Art. 99. W ustawie z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1910, z późn. zm.⁸⁾) w art. 3 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Celem kas jest gromadzenie środków pieniężnych wyłącznie swoich członków, udzielanie im pożyczek i kredytów, przeprowadzanie na ich zlecenie rozliczeń finansowych oraz wykonywanie dystrybucji ubezpieczeń na zasadach określonych w ustawie z dnia ... o dystrybucji ubezpieczeń (Dz. U. poz. ...).”.

Art. 100. W ustawie z dnia 5 sierpnia 2015 r. o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym (Dz. U. z 2016 r. poz. 892 i 1823 oraz z 2017 r. poz. 245 i 819) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2:

a) w pkt 1 w lit. d średnik zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. e w brzmieniu:

„e) będącego osobą fizyczną klienta brokera ubezpieczeniowego albo będącego osobą fizyczną klienta agenta ubezpieczeniowego lub agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniająca, w rozumieniu ustawy z dnia ... o dystrybucji ubezpieczeń (Dz. U. poz. ...), wykonujących czynności agencyjne na rzecz więcej niż jednego zakładu ubezpieczeń w zakresie tego samego działu ubezpieczeń, zgodnie z załącznikiem do ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1170, 1089 i ...) w zakresie niezwiązanym z udzielaną ochroną ubezpieczeniową;”.

b) w pkt 3:

– lit. f otrzymuje brzmienie:

„f) krajowy zakład ubezpieczeń, zagraniczny zakład ubezpieczeń, główny oddział i oddział w rozumieniu ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej;”.

– w lit. i średnik zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. j w brzmieniu:

„j) brokera ubezpieczeniowego, a także agenta ubezpieczeniowego i agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniająca wykonujących czynności

---

⁸⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 1948 i 1997 oraz z 2017 r. poz. 60, 85, 245, 768 i 1089.

agencyjne na rzecz więcej niż jednego zakładu ubezpieczeń w zakresie tego samego działu ubezpieczeń, zgodnie z załącznikiem do ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej w zakresie niezwiązanym z udzielaną ochroną ubezpieczeniową;”;

2) w art. 24 w ust. 1 w pkt 2 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 3 w brzmieniu:

„3) organizacji konsumenckich – w zakresie dotyczącym dystrybucji ubezpieczeń w rozumieniu ustawy z dnia ... o dystrybucji ubezpieczeń.”.

Art. 101. W ustawie z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1170 i 1089) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 4:

a) w ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) zawieranie i wykonywanie umów reasekuracji czynnej i umów retrocesji lub zlecanie zawierania umów retrocesji brokerom reasekuracyjnym w rozumieniu ustawy z dnia ... o dystrybucji ubezpieczeń (Dz. U. poz....), zwanej dalej „ustawą o dystrybucji ubezpieczeń”, a także wykonywanie tych umów;”;

b) w ust. 7 pkt 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1) zawieranie umów ubezpieczenia, umów gwarancji ubezpieczeniowych lub zlecanie ich zawierania uprawnionym pośrednikom ubezpieczeniowym w rozumieniu ustawy o dystrybucji ubezpieczeń, a także wykonywanie tych umów;

2) zawieranie umów reasekuracji lub zlecanie ich zawierania brokerom reasekuracyjnym w rozumieniu ustawy o dystrybucji ubezpieczeń, a także wykonywanie tych umów, w zakresie cedowania ryzyka z umów ubezpieczenia lub umów gwarancji ubezpieczeniowych (reasekuracja bierna);”;

2) w art. 18 dodaje się ust. 4 i 5 w brzmieniu:

„4. Przed przystąpieniem do umowy ubezpieczenia grupowego, o której mowa w ust. 3, ubezpieczający przekazuje poszukującemu ochrony ubezpieczeniowej informacje o:

1) firmie zakładu ubezpieczeń oraz adresie jego siedziby;

- 2) charakterze wynagrodzenia, w rozumieniu ustawy o dystrybucji ubezpieczeń, otrzymywanego w związku z proponowanym przystąpieniem do umowy ubezpieczenia grupowego;
- 3) możliwości złożenia reklamacji, wniesienia skargi oraz pozasądowego rozwiązywania sporów.

5. Do ubezpieczającego, w zakresie umów ubezpieczenia grupowego, o których mowa w ust. 3, stosuje się odpowiednio art. 8 ustawy o dystrybucji ubezpieczeń.”;

- 3) w art. 20 po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. W przypadku gdy zakład ubezpieczeń zobowiązał się do przekazywania, w określonych okresach, oceny, o której mowa w art. 22 ust. 2 pkt 7, informacja, o której mowa w ust. 3, zawiera również ocenę odpowiedności umowy ubezpieczenia na życie, jeżeli jest związana z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym, do potrzeb ubezpieczającego.”;

- 4) w art. 21 po ust. 5 dodaje się ust. 5a–5c w brzmieniu:

„5a. Informacje, o których mowa w ust. 3–5, przed zawarciem umowy ubezpieczenia lub wyrażeniem przez ubezpieczonego zgody na objęcie ochroną ubezpieczeniową, zakład ubezpieczeń przekazuje ubezpieczającemu lub ubezpieczonemu na piśmie lub, jeżeli ubezpieczający lub ubezpieczony wyrazi na to zgodę, na innym trwałym nośniku.

5b. W przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia lub wyrażenia przez ubezpieczonego zgody na objęcie ochroną ubezpieczeniową za pomocą środków porozumiewania się na odległość, które uniemożliwiają uprzednie dostarczenie informacji, o których mowa w ust. 3–5, zakład ubezpieczeń może je przekazać ubezpieczającemu lub ubezpieczonemu na piśmie lub, jeżeli ubezpieczający lub ubezpieczony wyrazi na to zgodę, na innym trwałym nośniku, niezwłocznie po zawarciu umowy ubezpieczenia lub wyrażeniu zgody na objęcie ochroną ubezpieczeniową, jeżeli:

- 1) ubezpieczający lub ubezpieczony wyraził zgodę na otrzymanie tych informacji niezwłocznie po zawarciu umowy lub wyrażeniu zgody na objęcie ochroną ubezpieczeniową oraz
- 2) zakład ubezpieczeń umożliwił ubezpieczającemu lub ubezpieczonemu późniejsze zawarcie umowy lub wyrażenie zgody na objęcie ochroną ubezpieczeniową, aby mógł on otrzymać te informacje przed takim zawarciem umowy lub wyrażeniem takiej zgody.

5c. W przypadku, o którym mowa w ust. 5b, ubezpieczający lub ubezpieczony może odstąpić od umowy ubezpieczenia bez podania przyczyn, a jeżeli umowa ubezpieczenia została zawarta na cudzy rachunek – ubezpieczony może wystąpić z umowy ubezpieczenia ze skutkiem odstąpienia od tej umowy bez podania przyczyn składając oświadczenie na piśmie, w terminie 30 dni od dnia potwierdzenia otrzymania informacji, o których mowa w ust. 3–5. Termin uważa się za zachowany, jeżeli przed jego upływem oświadczenie zostało wysłane. Ubezpieczający lub ubezpieczony nie ponosi kosztów związanych z odstąpieniem od umowy ubezpieczenia.”;

- 5) w art. 22 w ust. 2 w pkt 6 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 7 w brzmieniu:

„7) informację, czy zakład ubezpieczeń będzie przekazywał ubezpieczającemu lub ubezpieczonemu, w określonych okresach, ocenę odpowiedniości ubezpieczenia do jego potrzeb.”;

- 6) art. 30 otrzymuje brzmienie:

„Art. 30. 1. Zawiadomienia i oświadczenia składane w związku z zawartą umową ubezpieczenia lub umową gwarancji ubezpieczeniowej agentowi ubezpieczeniowemu lub agentowi oferującemu ubezpieczenia uzupełniające w rozumieniu ustawy o dystrybucji ubezpieczeń uznaje się za złożone zakładowi ubezpieczeń, w imieniu lub na rzecz którego agent działa, o ile zostały złożone na piśmie lub na innym trwałym nośniku.

2. Zakład ubezpieczeń nie może wyłączyć ani ograniczyć upoważnienia agenta ubezpieczeniowego i agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające do odbierania zawiadomień i oświadczeń, o których mowa w ust. 1.”;

- 7) w art. 46:

- a) w ust. 1 w pkt 4 w lit. d kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 5 i 6 w brzmieniu:

„5) spełniania obowiązków, o których mowa w art. 14, i wymogów określonych w art. 21 ust. 1–3 i 5 ustawy o dystrybucji ubezpieczeń, przez osoby, o których mowa w tych przepisach;

6) spełniania obowiązków, o których mowa w art. 14, i wymogów określonych w art. 21 ust. 1 ustawy o dystrybucji ubezpieczeń, przez osoby wykonujące w tym zakładzie czynności dystrybucyjne zakładu reasekuracji w rozumieniu ustawy o dystrybucji ubezpieczeń.”,

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Zasady, o których mowa w ust. 1, określają również:

- 1) stanowiska nadzorujące w zakładzie ubezpieczeń lub zakładzie reasekuracji inne kluczowe funkcje, w tym co najmniej funkcje należące do systemu zarządzania;
- 2) stanowisko odpowiedzialne za wprowadzenie w życie zasad, o których mowa w ust. 1 pkt 5 i 6.”.

Rozdział 9

Przepisy epizodyczne, przejściowe i dostosowujące

Art. 102. 1. W okresie od dnia 3 stycznia 2018 r. do dnia 22 lutego 2018 r. zakład ubezpieczeń, zawierający umowy ubezpieczenia, o których mowa w grupie 3 działu I załącznika do ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, inaczej niż za pośrednictwem pośredników ubezpieczeniowych w rozumieniu ustawy zmienianej w art. 94:

- 1) postępuje uczciwie, rzetelnie i profesjonalnie, zgodnie z najlepiej pojętym interesem osób poszukujących ochrony ubezpieczeniowej lub klientów;
- 2) przekazuje wszystkie informacje dotyczące tych umów, w tym informacje o charakterze reklamowym i marketingowym, poszukującemu ochrony ubezpieczeniowej lub klientowi w sposób jasny, dokładny i zrozumiały; informacje o charakterze reklamowym lub marketingowym są wyraźnie oznaczone;
- 3) obowiązany jest posiadać rozwiązania organizacyjne służące zapobieganiu konfliktom interesów, tak aby nie miały one negatywnego wpływu na interesy klientów.

2. W okresie, o którym mowa w ust. 1, zakład ubezpieczeń obowiązany jest podejmować działania w celu identyfikacji konfliktu interesów między nim, w tym członkami jego zarządu, jego prokurentem, pracownikiem, pośrednikiem ubezpieczeniowym albo inną powiązaną z nim osobą, a jego klientami, lub też między jego klientami, powstające w trakcie wykonywania czynności związanych z zawarciem, inaczej niż za pośrednictwem pośredników ubezpieczeniowych, umowy ubezpieczenia, o której mowa w ust. 1. Jeżeli takie rozwiązania organizacyjne nie są wystarczające, aby zapewnić uniknięcie ryzyka naruszenia interesów klienta, zakład ubezpieczeń przed zawarciem umowy ubezpieczenia ujawnia poszukującemu ochrony ubezpieczeniowej lub klientowi ogólny charakter lub źródła konfliktu interesów, w tym w szczególności informuje poszukującego ochrony

ubezpieczeniowej lub klienta, czy uzyskiwana prowizja z tytułu umowy ubezpieczenia jest uzależniona od wolumenu zawartych umów ubezpieczenia.

Art. 103. 1. Zezwolenia na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń albo w zakresie reasekuracji udzielone lub zachowane w mocy na podstawie przepisów ustawy uchylanej w art. 109 pozostają w mocy.

2. Osoby, które przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy zdały egzamin przed Komisją Egzaminacyjną dla Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych, a nie wystąpiły o wydanie zezwolenia na wykonywanie działalności brokerskiej, mogą wystąpić o takie zezwolenie bez konieczności ponownego zdawania egzaminu, jeżeli spełniają określone w niniejszej ustawie warunki uzyskania takiego zezwolenia.

Art. 104. 1. Do postępowań wszczętych na podstawie ustawy uchylanej w art. 109 i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy niniejszej ustawy, w zakresie, w jakim niniejsza ustawa, w takich samych sprawach jak te, w których postępowania wszczęto, uprawnia organ nadzoru do wydawania decyzji lub aktów zawierających takie same rozstrzygnięcia jak decyzje lub akty, które mogłyby być wydane na podstawie przepisów ustawy uchylanej w art. 109.

2. Za zachowania zaistniałe przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stanowiące naruszenie przepisów ustawy uchylanej w art. 109, sankcję administracyjną wymierza się według przepisów dotychczasowych, chyba że sankcja administracyjna wymierzona według przepisów niniejszej ustawy, byłaby względniejsza dla strony postępowania.

3. Opłata, o której mowa w art. 22 ust. 8, jest wnoszona w wysokości ustalonej zgodnie z art. 22 ust. 9 także w przypadku, gdy obowiązek jej wniesienia jest związany z pozostawaniem bez ochrony ubezpieczeniowej w okresie poprzedzającym wejście niniejszej ustawy w życie.

4. Do kontroli wszczętych na podstawie ustawy uchylanej w art. 109 i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 105. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 9 ust. 2, art. 11 ust. 8, art. 22 ust. 4, art. 28 ust. 6, art. 36 ust. 6, art. 37 ust. 7, art. 39 ust. 4 i art. 46 ust. 4 ustawy uchylanej w art. 109 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 21 ust. 6, art. 22 ust. 15, art. 30 ust. 4, art. 36 ust. 12, art. 42 ust. 7, art. 54 ust. 10, art. 56 ust. 4 i art. 63 ust. 4, nie dłużej jednak niż przez 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 106. 1. Rejestr pośredników ubezpieczeniowych prowadzony na podstawie przepisów ustawy uchylanej w art. 109 staje się rejestrem pośredników ubezpieczeniowych w rozumieniu niniejszej ustawy.

2. Organ nadzoru może prowadzić rejestr pośredników ubezpieczeniowych w systemie informatycznym nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2019 r.

3. Organ nadzoru zapewni pełną funkcjonalność rejestru pośredników ubezpieczeniowych w zakresie danych, o których mowa w art. 57 ust. 2 pkt 8 i 9 oraz art. 61 ust. 2 pkt 8 i 9, nie później niż do dnia 31 grudnia 2019 r.

4. O zapewnieniu pełnej funkcjonalności w zakresie, o którym mowa w ust. 3, organ nadzoru powiadomi przez opublikowanie informacji na swojej stronie internetowej.

5. Zakłady ubezpieczeń, nie później niż w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, wystąpią z wnioskiem o wpisanie do rejestru agentów przedsiębiorców, o których mowa w art. 4 pkt 1, wykonujących w ich imieniu lub na ich rzecz czynności agencyjne. Przedsiębiorcy ci mogą wykonywać działalność w dotychczasowym zakresie do dnia ostatecznego rozstrzygnięcia w sprawie takiego wniosku.

6. Przepis art. 54 ust. 8 w zakresie dotyczącym danych, o których mowa w art. 61 ust. 3 pkt 1, stosuje się do egzaminów przeprowadzonych przez Komisję Egzaminacyjną dla Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy.

7. Organ nadzoru w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy uzupełni z urzędu rejestr brokerów o dane, o których mowa w art. 61 ust. 3 pkt 2 i 3.

Art. 107. 1. Osoby wykonujące w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy czynności dystrybucyjne zakładu ubezpieczeń lub czynności dystrybucyjne zakładu reasekuracji, będące w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy pracownikami zakładu ubezpieczeń lub pracownikami zakładu reasekuracji, obowiązane są, nie później niż w terminie:

- 1) 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, spełnić wymogi określone w art. 21 ust. 1 pkt 3;
- 2) 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, spełnić wymogi określone w art. 21 ust. 1 pkt 4;
- 3) 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, spełnić wymogi określone w art. 21 ust. 1 pkt 5.

2. Osoby, o których mowa w ust. 1, w okresach, o których mowa odpowiednio w ust. 1 pkt 1, 2 lub 3, mogą nadal wykonywać czynności dystrybucyjne zakładu ubezpieczeń lub czynności dystrybucyjne zakładu reasekuracji.

3. Zakład ubezpieczeń obowiązany jest zapewnić spełnienie przez osoby wykonujące w tym zakładzie czynności dystrybucyjne zakładu ubezpieczeń wymogów określonych w art. 21 ust. 1 pkt 1 i 2, nie później niż w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio.

4. Zakład ubezpieczeń oraz zakład reasekuracji obowiązane są zapewnić spełnienie przez osoby wykonujące w tych zakładach czynności dystrybucyjne zakładu reasekuracji wymogów określonych w art. 21 ust. 1 pkt 1 i 2, nie później niż w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio.

5. Osoby, o których mowa w art. 14 ust. 1 i 10, są obowiązane odbyć pierwsze szkolenie zawodowe w pełnym wymiarze nie później niż do dnia 31 grudnia 2018 r.

Art. 108. 1. Komisja Egzaminacyjna dla Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych, o której mowa w art. 36 ustawy uchylanej w art. 109, staje się Komisją Egzaminacyjną dla Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych, o której mowa w art. 42.

2. Osoby wchodzące w skład Komisji Egzaminacyjnej dla Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy zachowują swoje funkcje do czasu ich odwołania przez ministra właściwego do spraw instytucji finansowych, na wniosek organu nadzoru.

Rozdział 10

Przepisy końcowe

Art. 109. Traci moc ustawa z dnia 22 maja 2003 r. o pośrednictwie ubezpieczeniowym (Dz. U. z 2016 r. poz. 2077 oraz z 2017 r. poz. 60 i ...).

Art. 110. Ustawa wchodzi w życie z dniem 23 lutego 2018 r., z wyjątkiem art. 94 i art. 102, które wchodzi w życie z dniem 3 stycznia 2018 r.

Załącznik
do ustawy
z dnia
(poz. ...)

ZAKRES TEMATYCZNY SZKOLEŃ ZAWODOWYCH

Część 1

Ubezpieczenia na życie, o których mowa w dziale I załącznika do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej

- 1) umowy ubezpieczenia, w tym znajomość warunków, świadczeń gwarantowanych i ryzyk dodatkowych;
- 2) organizacja systemu emerytalnego i świadczeń gwarantowanych;
- 3) podstawowe obowiązujące przepisy regulujące dystrybucję ubezpieczeń, w tym z zakresu prawa ochrony konsumentów, ochrony danych osobowych, zapobiegania praniu pieniędzy, prawa podatkowego oraz zabezpieczenia społecznego i prawa pracy;
- 4) rynek ubezpieczeń i inne rynki finansowe;
- 5) obsługa skarg i reklamacji;
- 6) ocena potrzeb klienta;
- 7) zarządzanie konfliktami interesów;
- 8) standardy etyki zawodowej;
- 9) podstawowe zagadnienia finansowe.

Część 2

Pozostałe ubezpieczenia osobowe oraz ubezpieczenia majątkowe, o których mowa w dziale II załącznika do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej

- 1) umowy ubezpieczenia lub umowy gwarancji ubezpieczeniowej, w tym znajomość warunków, świadczeń gwarantowanych i ryzyk dodatkowych;
- 2) podstawowe obowiązujące przepisy regulujące dystrybucję ubezpieczeń, w tym z zakresu prawa ochrony konsumentów, ochrony danych osobowych, prawa podatkowego oraz zabezpieczenia społecznego i prawa pracy;
- 3) obsługa roszczeń;
- 4) obsługa skarg i reklamacji;
- 5) ocena potrzeb klienta;
- 6) rynek ubezpieczeń;

- 7) standardy etyki zawodowej;
- 8) podstawowe zagadnienia finansowe.

Część 3

Ubezpieczenia na życie, o których mowa w grupie 3 działu I załącznika do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej

- 1) ubezpieczenia na życie, o których mowa w grupie 3 działu I załącznika do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, w tym warunki umów ubezpieczenia, wysokość składek, tytuły i wysokość pobieranych opłat oraz świadczenia gwarantowane i niegwarantowane;
- 2) zalety i wady różnych wariantów inwestycyjnych dla ubezpieczających lub ubezpieczonych;
- 3) ryzyko finansowe ponoszone przez ubezpieczających lub ubezpieczonych;
- 4) umowy ubezpieczenia obejmujące ryzyko śmierci oraz inne produkty oszczędnościowe;
- 5) organizacja systemu emerytalnego i świadczeń gwarantowanych;
- 6) minimalna niezbędna znajomość obowiązujących przepisów dotyczących dystrybucji ubezpieczeń, w tym z zakresu prawa ochrony konsumentów, ochrony danych osobowych, zapobiegania praniu pieniędzy i prawa podatkowego;
- 7) rynek ubezpieczeń i rynek produktów oszczędnościowych;
- 8) obsługa skarg i reklamacji;
- 9) ocena potrzeb klienta;
- 10) zarządzanie konfliktami interesów;
- 11) standardy etyki zawodowej;
- 12) podstawowe zagadnienia finansowe.

Część 4

Reasekuracja ubezpieczeń

- 1) funkcje reasekuracji;
- 2) rodzaje umów reasekuracji:
  - a) umowy reasekuracji obligatoryjnej i reasekuracji fakultatywnej,
  - b) umowy reasekuracji proporcjonalnej i reasekuracji nieproporcjonalnej,
  - c) umowy reasekuracji finansowej w ubezpieczeniach na życie;
- 3) zalety i wady poszczególnych rodzajów umów reasekuracji;

- 4) podstawowe warunki umów reasekuracji:
  - a) zachówek, priorytet i limit umowy reasekuracyjnej,
  - b) składka reasekuracyjna,
  - c) klauzula szkodowa i inne klauzule w umowach reasekuracji,
  - d) okres obowiązywania umów reasekuracji,
  - e) możliwość wznowienia umów reasekuracji nieproporcjonalnej,
  - f) prowizje reasekuracyjne i udziały cedentów w zyskach,
  - g) rozliczenia umów reasekuracji,
  - h) wyłączenia w umowach reasekuracji,
  - i) wypowiedzenie umów reasekuracji;
- 5) rola brokerów reasekuracyjnych w zawieraniu i wykonywaniu umów reasekuracji;
- 6) standardy etyki zawodowej;
- 7) zagadnienia finansowe w umowach reasekuracji.

UZASADNIENIE

Ustanowienie nowych regulacji wynika z konieczności implementowania do krajowego porządku prawnego przepisów dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/97 z dnia 20 stycznia 2016 r. w sprawie dystrybucji ubezpieczeń (Dz. Urz. UE L 26 z 02.02.2016, str. 19), zwanej dalej „dyrektywą”. Państwa członkowskie Unii Europejskiej powinny dokonać implementacji dyrektywy do dnia 23 lutego 2018 r.

Projekt ustawy częściowo implementuje również dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz zmieniającą dyrektywę 2002/92/WE i dyrektywę 2011/61/UE (Dz. Urz. UE L 173 z 12.06.2014, str. 349, z późn. zm.), zwaną dalej „dyrektywą 2014/65/UE”, w zakresie art. 91 wprowadzającego zmiany w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2002/92/WE z dnia 9 grudnia 2002 r. w sprawie pośrednictwa ubezpieczeniowego (Dz. Urz. UE L 9 z 15.01.2003, str. 3 z późn. zm.), odnoszącego się do dodatkowych wymogów w zakresie ochrony klientów dotyczących produktów inwestycyjnych opartych na ubezpieczeniu. Ponadto termin rozpoczęcia stosowania ww. dyrektywy został przesunięty o rok, tj. od dnia 3 stycznia 2018 r., na mocy dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1034 z dnia 23 czerwca 2016 r. zmieniającej dyrektywę 2014/65/UE w sprawie rynków instrumentów finansowych (Dz. Urz. UE L 175 z 30.06.2016, str. 8).

PRZEPISY OGÓLNE

Zgodnie z założeniami dyrektywy klienci powinni korzystać z ochrony na jednakowym poziomie niezależnie od różnic między kanałami dystrybucji. W związku z tym zasadnicze znaczenie mają równe warunki prowadzenia działalności przez dystrybutorów ubezpieczeń. Dyrektywa obejmuje więc swoim zakresem wszystkie podmioty prowadzące dystrybucję ubezpieczeń, niezależnie od kanału dystrybucji. Dyrektywa w art. 1 ust. 3 przewiduje wyłączenia z zakresu podmiotowego dyrektywy w odniesieniu do niektórych przedsiębiorców wykonujących działalność w zakresie dystrybucji ubezpieczeń. Jednakże podmioty wyłączone spod reżimu dyrektywy, na podstawie ww. przepisu, zgodnie z art. 1 ust. 4 są zobowiązane do spełnienia określonych wymogów w zakresie informacji czy przysługujących procedur reklamacyjnych.

Projekt ustawy zakłada zachowanie podmiotowego podziału pośredników ubezpieczeniowych na brokerów i agentów ubezpieczeniowych, z zastrzeżeniem niedopuszczalności łączenia obu funkcji. Takie rozwiązanie znajduje uzasadnienie w obowiązującej praktyce rynkowej i racjonalności takiego rozwiązania. Podmiotowy podział stanowi klasyczne ujęcie pośrednictwa ubezpieczeniowego, w którym czynności pośrednictwa mogą wykonywać jedynie podmioty zarejestrowane jako brokerzy lub agenci. Podział ten dotyczy również osób wykonujących czynności brokerskie oraz osób wykonujących czynności agencyjne (tzw. OWCA). Broker ubezpieczeniowy wykonuje czynności w imieniu lub na rzecz podmiotu poszukującego ochrony ubezpieczeniowej, natomiast agent ubezpieczeniowy wykonuje czynności w imieniu lub na rzecz zakładu ubezpieczeń. W konsekwencji proponuje się zachować podział na czynności agencyjne i działalność agencyjną wykonywaną przez agentów ubezpieczeniowych oraz czynności brokerskie i działalność brokerską wykonywaną przez brokerów ubezpieczeniowych. Ponadto należy mieć na uwadze, że według motywu 4 preambuły do dyrektywy pośrednicy ubezpieczeniowi i reasekuracyjni odgrywają główną rolę w dystrybucji produktów ubezpieczeniowych. Dodatkowo proponuje się, aby czynności agencyjne i działalność agencyjną, oprócz agentów ubezpieczeniowych, wykonywali również agenci oferujący ubezpieczenia uzupełniające (dyrektywa nazywa ich pośrednikami oferującymi ubezpieczenia uzupełniające).

Projekt ustawy przewiduje bezpośrednie wykonywanie przez zakład ubezpieczeń czynności związanych z dystrybucją ubezpieczeń przez uprawnionych przez zakład ubezpieczeń pracowników. Czynności takie określone zostały jako czynności dystrybucyjne zakładu ubezpieczeń. Analogicznie proponuje się, aby uprawnieni przez zakład reasekuracji do wykonywania czynności związanych z dystrybucją reasekuracji pracownicy zakładu reasekuracji wykonywali czynności dystrybucyjne zakładu reasekuracji. Projekt ustawy w ślad za dyrektywą posługuje się pojęciem pracowników zakładów ubezpieczeń lub zakładów reasekuracji, dokonując w ten sposób ograniczenia form zatrudnienia do form opartych na stosunku pracy. W odniesieniu do członków zarządu zakładu ubezpieczeń lub zakładu reasekuracji wydaje się bardzo mało prawdopodobne, aby wykonywali oni czynności dystrybucyjne zakładu ubezpieczeń lub czynności dystrybucyjne zakładu reasekuracji. Jeżeli jednak taka sytuacja wystąpi, powinni spełniać wymogi przewidziane w ustawie dla tej kategorii podmiotów. W związku z tym, że zakres obowiązków pracownika wynika ze stosunku pracy

(np. z umowy o pracę czy zakresu obowiązków), nie jest konieczne udzielanie pełnomocnictwa do dokonywania czynności w imieniu zakładu ubezpieczeń lub zakładu reasekuracji, tak jak w przypadku agenta ubezpieczeniowego lub agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające, którzy są odrębnymi przedsiębiorcami.

Dyrektywa przyjmuje podział przedmiotowy, zakładający definiowanie dystrybucji przez określenie czynności, których wykonywanie przez osobę fizyczną lub prawną wymaga spełnienia określonych obowiązków. W konsekwencji oznacza to jednolite traktowanie pośredników ubezpieczeniowych w kształtowanych regulacjach. Przyjęcie takiego systemu wynika z faktu, iż dyrektywa została skonstruowana przy uwzględnieniu specyfiki systemów prawnych regulujących rynek pośrednictwa ubezpieczeń we wszystkich państwach członkowskich. Stanowi zatem kompromis między wieloma systemami. Pozostawia jednak margines do uregulowania przez poszczególne państwa członkowskie.

Dotychczas pośrednictwo ubezpieczeniowe obejmowało również pośrednictwo ubezpieczeniowe w zakresie reasekuracji. Konstrukcja ta wydaje się nieadekwatna do dystrybucji ubezpieczeń i dystrybucji reasekuracji z uwagi na szerszy zakres przedmiotowy dystrybucji ubezpieczeń (nie tylko czynności faktyczne i prawne związane z zawieraniem lub wykonywaniem umów ubezpieczenia, ale również możliwość zawarcia umowy ubezpieczenia za pośrednictwem m.in. Internetu) oraz inny zakres pośredników. W konsekwencji proponuje się, tak jak w dyrektywie, wyróżnienie dystrybucji ubezpieczeń i dystrybucji reasekuracji. Uchylana ustawa z dnia 22 maja 2003 r. o pośrednictwie ubezpieczeniowym (Dz. U. z 2016 r. poz. 2077, z późn. zm.) regulacje dotyczące „brokera ubezpieczeniowego” odnosiła również do brokera ubezpieczeniowego posiadającego zezwolenie na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie reasekuracji. Broker reasekuracyjny stanowił zatem niejako „podtyp” brokera ubezpieczeniowego. W związku z wydzieleniem dystrybucji ubezpieczeń i dystrybucji reasekuracji projekt ustawy rozdziela brokera ubezpieczeniowego i brokera reasekuracyjnego. Zatem obowiązki nakładane w projekcie ustawy wyłącznie na brokera ubezpieczeniowego nie mają zastosowania do brokera reasekuracyjnego.

Jakkolwiek podmiot profesjonalny, jakim jest zakład ubezpieczeń, nie musi być obsługiwany przez brokera reasekuracyjnego w taki sam sposób jak klient brokera ubezpieczeniowego, którego ochrony dotyczą obowiązki sformułowane w art. 34,

jednak należy zwrócić uwagę, że część zawartych tam obowiązków ma charakter uniwersalny i zwiększa pewność obrotu. Proponuje się zatem odpowiednie nałożenie niektórych obowiązków przewidzianych dla brokerów ubezpieczeniowych na brokerów reasekuracyjnych.

Dyrektywa zakłada nałożenie na dystrybutorów ubezpieczeń i dystrybutorów reasekuracji licznych obowiązków w postaci choćby obowiązków informacyjnych czy z zakresu doradztwa. Proponowane zachowanie podziału podmiotowego pośredników pozwoli na efektywny i optymalny rozdział tych obowiązków z uwzględnieniem charakteru działalności wykonywanej odpowiednio przez agentów i brokerów ubezpieczeniowych.

Ustawa w celu implementacji dyrektywy określa nie tylko, na czym polega dystrybucja ubezpieczeń i dystrybucja reasekuracji, ale również określa rodzaje działalności, których nie uznaje się za taką dystrybucję. Takim rodzajem działalności w świetle art. 2 ust. 2 lit. b dyrektywy jest zawodowa obsługa roszczeń kierowanych do zakładu ubezpieczeń oraz likwidacja i wycena szkód.

Na podstawie art. 16 dyrektywy zakłady ubezpieczeń oraz pośrednicy ubezpieczeniowi mogą korzystać z usług dystrybucji ubezpieczeń świadczonych wyłącznie przez zarejestrowanych pośredników ubezpieczeniowych, w tym również tych przedsiębiorców, do których nie ma zastosowania dyrektywa. Proponuje się, aby zakład ubezpieczeń prowadził uproszczoną ewidencję ww. przedsiębiorców, zawierającą co najmniej dane identyfikujące przedsiębiorców oraz zakres udzielonego pełnomocnictwa.

W projektowanej ustawie proponuje się zaznaczenie, że dystrybucja ubezpieczeń oznacza także wykonywanie działalności polegającej na wykonywaniu czynności przygotowawczych zmierzających do zawierania, zawieraniu oraz udzielaniu pomocy w administrowaniu i wykonywaniu umów gwarancji ubezpieczeniowych, a także w sprawach o odszkodowanie lub świadczenie. Dystrybucja ubezpieczeń będzie polegać także na udzielaniu informacji dotyczących jednej lub większej liczby umów gwarancji ubezpieczeniowych na podstawie kryteriów wybranych przez poszukującego ochrony ubezpieczeniowej za pośrednictwem stron internetowych lub innych mediów oraz opracowanie rankingu gwarancji ubezpieczeniowych obejmującego porównanie składki z tytułu umowy gwarancji ubezpieczeniowej, w przypadku gdy poszukujący

gwarancji ubezpieczeniowej jest w stanie zawrzeć umowę gwarancji ubezpieczeniowej za pośrednictwem stron internetowych lub innych mediów. W analogicznym przepisie art. 2 dotychczas obowiązującej ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o pośrednictwie ubezpieczeniowym jest mowa wyłącznie o zawieraniu i wykonywaniu umów ubezpieczenia.

Gwarancje ubezpieczeniowe stanowią grupę 15 działu II załącznika do ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1170, z późn. zm.). Gwarancja ubezpieczeniowa jest umową nienazwaną między gwarantem (zakładem ubezpieczeń) a dłużnikiem (zleceniodawcą gwarancji). Na mocy umowy gwarant zobowiązuje się do wypłaty na rzecz beneficjenta gwarancji (podmiotu, na który została wystawiona gwarancja) określonej sumy pieniężnej na żądanie i oświadczenie beneficjenta, w przypadku gdy dłużnik nie zrealizuje swoich zobowiązań wobec beneficjenta. Podstawowe rodzaje gwarancji ubezpieczeniowych obejmują:

- 1) ubezpieczeniowe gwarancje kontraktowe:
  - a) ubezpieczeniową gwarancję zapłaty wadium,
  - b) ubezpieczeniową gwarancję należytego wykonania kontraktu,
  - c) ubezpieczeniową gwarancję usunięcia wad lub usterek,
  - d) ubezpieczeniową gwarancję zwrotu zaliczki;
- 2) ubezpieczeniowe gwarancje zapłaty należności celnych;
- 3) ubezpieczeniowe gwarancje zapłaty należności handlowych;
- 4) ubezpieczeniowe gwarancje turystyczne.

Objęcie przepisami ustawy zawierania i wykonywania umów gwarancji ubezpieczeniowych zapewni bardziej odpowiednie zabezpieczenie interesów klientów zakładów ubezpieczeń zawierających umowy gwarancji ubezpieczeniowych oraz beneficjentów tych gwarancji.

W art. 4 pkt 10 projektu ustawy definicja klienta obejmuje (obok poszukującego ochrony ubezpieczeniowej, ubezpieczającego i ubezpieczonego) także poszukującego gwarancji ubezpieczeniowej, zleceniodawcę gwarancji ubezpieczeniowej oraz beneficjenta umowy gwarancji ubezpieczeniowej.

Zgodnie z art. 8 projektu ustawy dystrybutor ubezpieczeń wykonujący dystrybucję gwarancji ubezpieczeniowych będzie obowiązany postępować uczciwie, rzetelnie

i profesjonalnie, zgodnie z najlepszym interesem swoich klientów. Zawarte w art. 14 projektu ustawy wymogi dotyczące doskonalenia zawodowego będą miały zastosowanie także do osób oferujących umowy gwarancji ubezpieczeniowych. Nadzór nad dystrybucją ubezpieczeń, sprawowany przez organ nadzoru (KNF), o którym mowa w rozdziale 6 projektu ustawy, będzie obejmował także nadzór nad zawieraniem i wykonywaniem umów gwarancji ubezpieczeniowych.

Ponadto proponowana zmiana zapewni spójność przepisów ustawy z przepisami ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej. Zgodnie z art. 4 ust. 7 pkt 1 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej do czynności ubezpieczeniowych zalicza się zawieranie umów gwarancji ubezpieczeniowych lub zlecanie ich zawierania uprawnionym pośrednikom ubezpieczeniowym w rozumieniu ustawy o pośrednictwie ubezpieczeniowym, a także wykonywanie tych umów. Ustawa o pośrednictwie ubezpieczeniowym zostanie zastąpiona ustawą o dystrybucji ubezpieczeń.

Projekt ustawy co do zasady określa większość definicji, o których mowa w art. 2 ust. 1 dyrektywy, w słowniczku ustawowym. Niemniej niektóre pojęcia zostały wyjaśnione w przepisach merytorycznych, do których mają zastosowanie, np. główne miejsce prowadzenia działalności. Z kolei definicja „doradztwa” w polskim systemie prawnym utożsamiana jest z udzielaną przez brokera ubezpieczeniowego przed zawarciem umowy ubezpieczenia poradą opartą na rzetelnej analizie ofert w liczbie wystarczającej do opracowania rekomendacji najwłaściwszej umowy.

WYMOGI INFORMACYJNE I ZASADY PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI

Jednym z podstawowych celów dyrektywy jest zwiększenie poziomu ochrony klientów zawierających umowy ubezpieczenia. Środkiem do tego jest m.in. zapewnienie stosowania zasad ogólnych, a także zapewnienie odpowiedniej informacji o produkcie oraz dystrybutorze przez uregulowanie określonych obowiązków informacyjnych.

Przede wszystkim zgodnie z art. 17 ust. 1 dyrektywy proponuje się wprowadzenie ogólnej klauzuli, aby dystrybutor ubezpieczeń, wykonując dystrybucję ubezpieczeń, postępował uczciwie, rzetelnie i profesjonalnie, zgodnie z najlepiej pojętym interesem swoich klientów. W ślad za dyrektywą proponuje się również, aby sposób wynagradzania dystrybutora ubezpieczeń oraz osoby, przy pomocy której dystrybutor ubezpieczeń wykonuje czynności agencyjne, czynności dystrybucyjne zakładu

ubezpieczeń lub czynności brokerskie w zakresie ubezpieczeń, nie mógł być sprzeczny z obowiązkiem działania zgodnie z najlepiej pojętym interesem klientów, w szczególności, aby dystrybutor ubezpieczeń nie mógł dokonywać ustaleń dotyczących wynagrodzeń, celów sprzedaży lub innych kwestii, które mogłyby stanowić zachętę do proponowania poszukującemu ochrony ubezpieczeniowej określonej umowy ubezpieczenia lub umowy gwarancji ubezpieczeniowej, w sytuacji gdy dystrybutor ubezpieczeń mógłby zaproponować inną umowę, która lepiej odpowiadałaby potrzebom poszukującego ochrony ubezpieczeniowej.

Dyrektywa nakłada na państwa członkowskie obowiązek zapewnienia, aby pośrednicy ubezpieczeniowi i zakłady ubezpieczeń, a w niektórych przypadkach również pośrednicy oferujący ubezpieczenia uzupełniające, podejmowali wszelkie środki na drodze do identyfikacji oraz zapobiegania konfliktom interesów występującym między nimi. Dyrektywa w art. 18 i art. 19 szczegółowo określa informacje, które muszą być przekazane klientowi przed zawarciem umowy ubezpieczenia, celem wyeliminowania ewentualnych konfliktów interesów. Co do zasady dotychczasowe obowiązki informacyjne odnoszące się do agenta ubezpieczeniowego i brokera ubezpieczeniowego wyczerpują wymogi dyrektywy. Ze względu na przyjęty w polskim systemie prawnym podmiotowy podział pośredników ubezpieczeniowych na agentów i brokerów ubezpieczeniowych polski klient jest lepiej zorientowany co do statusu pośrednika i wynikających z tego obowiązków informacyjnych. Niemniej konieczne jest w szczególności uregulowanie kwestii obowiązku ujawniania przez dystrybutorów ubezpieczeń charakteru ich wynagrodzenia. Dystrybutor ubezpieczeń będzie zobowiązany ujawnić, czy za swoją pracę otrzymuje honorarium (płacone bezpośrednio przez klienta), prowizję (uwzględnioną w kwocie składki ubezpieczeniowej) czy jakkolwiek inny rodzaj wynagrodzenia. Takie rozwiązanie ma jasno zobrazować stosunek łączący zakład ubezpieczeń i pośrednika. Ponadto klientowi zostaną przekazane podstawowe informacje również w przypadku, gdy dystrybutorem będzie zakład ubezpieczeń.

Jakkolwiek dyrektywa różnicuje w art. 18 i art. 21 zakres obowiązków informacyjnych przekazywanych przez pośrednika ubezpieczeniowego i pośrednika oferującego ubezpieczenia uzupełniające, z uwagi na prokonsumencki charakter tych przepisów dodatkowo proponuje się, aby agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające był zobowiązany – tak jak agent ubezpieczeniowy – do powiadomienia klienta, czy działa

na rzecz jednego czy wielu zakładów ubezpieczeń, oraz poinformowania go o firmach zakładów ubezpieczeń, na rzecz których wykonuje działalność agencyjną. Informacja ta ma również znaczenie dla ujawnienia statusu tych pośredników, tzn., czy jest agentem wyłącznym czy multiagentem. Ponadto w projekcie ustawy przyjęto konstrukcję połączenia w jednym przepisie wymogów określonych w art. 19 ust. 1 lit. d i e dyrektywy dotyczących otrzymywanego wynagrodzenia z uwagi na zapewnienie czytelności tych obowiązków.

Charakter wynagrodzenia ma być ujawniany „w związku z proponowanym zawarciem umowy ubezpieczenia lub umowy gwarancji ubezpieczeniowej”. Taka redakcja przepisu powinna odnosić się do wszystkich elementów otrzymywanego wynagrodzenia wynikających z umowy, obejmujących również wszelkie płatności dokonywane przez klienta po zawarciu umowy ubezpieczenia, o których mowa w art. 19 ust. 3 i 5 dyrektywy.

W projekcie ustawy proponuje się także zobowiązanie agentów ubezpieczeniowych, zakładów ubezpieczeń i brokerów ubezpieczeniowych do informowania klientów o wysokości wskaźnika kosztów dystrybucji oraz wskaźnika kosztów prowizji związanych z proponowaną umową ubezpieczenia. Powyższy obowiązek informacyjny będzie miał zastosowanie do umów ubezpieczenia o charakterze inwestycyjnym, tzn. umów ubezpieczenia na życie, o których mowa w grupie 3 działu I załącznika do ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.

W odniesieniu do konieczności ujawniania wskaźnika kosztów dystrybucji proponowane przepisy stanowią implementację art. 29 ust. 1 lit. c dyrektywy, który zobowiązuje dystrybutorów ubezpieczeń do ujawniania klientom lub potencjalnym klientom informacji dotyczących kosztów dystrybucji produktów ubezpieczeniowych o charakterze inwestycyjnym. Dyrektywa nie definiuje jednak kosztów dystrybucji ubezpieczeń. W związku z powyższym proponuje się zdefiniowanie wskaźnika kosztów dystrybucji w słowniczku do proponowanej ustawy jako wyrażony procentowo z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku iloraz przyjętych przy tworzeniu produktu kosztów akwizycji, o których mowa w przepisach dotyczących rachunkowości zakładów ubezpieczeń, dla danej umowy ubezpieczenia oraz sumy należnych składek ubezpieczeniowych należnych z tytułu danej umowy ubezpieczenia w rekomendowanym minimalnym okresie trwania umowy ubezpieczenia. Koszty

akwizycji zostały zdefiniowane w par. 2 ust. 1 pkt 19 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 12 kwietnia 2016 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji (Dz. U. z 2016 r. poz. 562). W przypadku umów ubezpieczenia o charakterze inwestycyjnym powyższe koszty mogą obejmować: koszty związane z zawieraniem i odnawianiem umów ubezpieczenia, w tym prowizje agentów lub brokerów ubezpieczeniowych, wynagrodzenia wraz z narzutami pracowników zajmujących się akwizycją, koszty badań lekarskich, koszty wystawienia polis, koszty włączenia umowy ubezpieczenia do portfela ubezpieczeń oraz koszty reklamy i promocji produktów ubezpieczeniowych o charakterze inwestycyjnym i koszty ogólne związane z badaniem wniosków i wystawianiem polis.

Zobowiązanie dystrybutorów ubezpieczeń do przedstawiania klientom informacji o wysokości kosztów prowizji związanych z umowami ubezpieczenia o charakterze inwestycyjnym ma na celu zwiększenie transparentności sprzedaży takich produktów ubezpieczeniowych oraz zapobieganie zjawisku tzw. misselingu, tj. niewłaściwej sprzedaży. Zgodnie z proponowaną definicją zawartą w słowniczku do ustawy, wskaźnik kosztów prowizji będzie stanowił wyrażony procentowo z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku iloraz przyjętych przy tworzeniu produktu kosztów prowizji agenta ubezpieczeniowego, brokera ubezpieczeniowego albo osoby wykonującej czynności dystrybucyjne zakładu ubezpieczeń z tytułu danej umowy ubezpieczenia oraz sumy należnych składek ubezpieczeniowych z tytułu danej umowy ubezpieczenia w rekomendowanym minimalnym okresie trwania umowy ubezpieczenia.

Informacja obejmująca zarówno wysokość wskaźnika kosztów dystrybucji ubezpieczeń, jak i wysokość wskaźnika kosztów prowizji będzie stanowiła dla poszukującego ochrony ubezpieczeniowej całościowy obraz dotyczący kosztów związanych z dystrybucją umów ubezpieczenia o charakterze inwestycyjnym, z uwzględnieniem najbardziej istotnej pozycji, jaką stanowi prowizja pośrednika ubezpieczeniowego. Taki zakres informacji będzie adekwatny również w przypadku, gdy umowa ubezpieczenia będzie zawierana bezpośrednio przez zakład ubezpieczeń i nie będzie wypłacana prowizja pośrednika ubezpieczeniowego.

Kolejnym ważnym elementem systemowym ustanowionym w interesie klientów jest odpowiednie zachowanie podmiotowego podziału pośredników ubezpieczeniowych na brokerów i agentów ubezpieczeniowych, z zastrzeżeniem niedopuszczalności łączenia

obu funkcji. Proponowana regulacja wskazująca kategorie osób objętych zakazem łączenia działalności agencyjnej z działalnością brokerską powinna być możliwie kompletna, tzn. powinna eliminować wszelkie możliwe stany faktyczne i prawne prowadzące do konfliktu interesów.

Odpowiednio przeprowadzona usługa doradztwa jeszcze przed zawarciem umowy ubezpieczenia skutecznie zabezpiecza przed przypadkami missellingu. Zgodnie z art. 20 ust. 1 dyrektywy, przed zawarciem umowy ubezpieczenia dystrybutor ma obowiązek określenia, na podstawie otrzymanych informacji, wymagań i potrzeb klienta oraz podania mu w zrozumiałej formie obiektywnych informacji na temat produktu. W celu implementacji art. 20 ust. 1 i 2 dyrektywy proponuje się, aby przed zawarciem umowy ubezpieczenia dystrybutor ubezpieczeń określał, na podstawie uzyskanych od klienta informacji, jego wymagania i potrzeby oraz podawał mu w zrozumiałej formie obiektywne informacje o produkcie ubezpieczeniowym w celu umożliwienia mu podjęcia świadomej decyzji, uwzględniając złożoność tego produktu oraz rodzaj poszukującego ochrony ubezpieczeniowej. Oferowana umowa ubezpieczenia powinna być zgodna z wymaganiami i potrzebami poszukującego ochrony ubezpieczeniowej w zakresie ochrony ubezpieczeniowej. Z kolei art. 20 ust. 3 dyrektywy, odnoszący się do działalności doradczej na podstawie wystarczającej liczby umów ubezpieczeń dostępnych na rynku i sformułowania rekomendacji, w polskich warunkach jest właściwy dla działalności brokerskiej i nie wymaga dodatkowej implementacji.

Projekt ustawy implementuje również art. 23 dyrektywy, określający warunki dotyczące przekazywania informacji. W konsekwencji dystrybutor ubezpieczeń będzie przekazywał informacje dotyczące dystrybutora oraz informacje o umowie ubezpieczenia lub umowie gwarancji ubezpieczeniowej w postaci papierowej lub za pomocą innego trwałego nośnika, nieodpłatnie, w sposób jasny, dokładny i zrozumiały oraz w języku urzędowym państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w którym umowa ubezpieczenia jest zawierana, lub innym języku, na który wyrażą zgodę strony umowy. Definiując trwały nośnik, projektodawca oparł się na art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 30 maja 2014 r. o prawach konsumenta (Dz. U. z 2017 r. poz. 683), który stanowi, iż jest nim każdy materiał lub narzędzie, pod warunkiem że umożliwi konsumentowi lub przedsiębiorcy:

- 1) przechowywanie informacji kierowanych do niego,

- 2) dostęp do tych informacji w przyszłości, przez czas odpowiedni do celów, jakim te informacje służą, oraz
- 3) odtworzenie przechowywanych informacji w niezmienionej formie.

Mając powyższe na uwadze, projektodawca szczegółowo określa warunki przekazywania informacji za pomocą trwałego nośnika innego niż papier. Informacje dotyczące dystrybutora oraz informacje o umowie ubezpieczenia lub umowie gwarancji ubezpieczeniowej będą mogły być więc przekazane klientowi lub poszukującemu ochrony ubezpieczeniowej na jego żądanie, pod warunkiem że zapewniono mu wybór między informacjami w postaci papierowej a informacjami na innym trwałym nośniku. W przypadku przekazania informacji na trwałym nośniku, do użycia którego niezbędny jest dostęp do Internetu, wymagane będzie posiadanie przez klienta lub poszukującego ochrony ubezpieczeniowej regularnego dostępu do Internetu.

Dyrektywa przewiduje również, że powyższe informacje mogą być przekazane za pośrednictwem strony internetowej, jeżeli są skierowane bezpośrednio do poszukującego ochrony ubezpieczeniowej lub klienta lub po spełnieniu określonych warunków, tj. m.in. wyrażenia przez klienta lub poszukującego ochrony ubezpieczeniowej zgody na przekazanie informacji przez stronę internetową, posiadanie regularnego dostępu do Internetu czy powiadomienie o adresie strony internetowej oraz miejscu na tej stronie, gdzie zostały udostępnione te informacje.

Niezależnie od powyższego, na żądanie poszukującego ochrony ubezpieczeniowej albo klienta, dystrybutor ubezpieczeń będzie zobowiązany do przekazania mu nieodpłatnie informacji w postaci papierowej.

Celem implementacji art. 23 ust. 7 zdania pierwszego dyrektywy, do przekazywania informacji dotyczących dystrybutora oraz informacji o umowie ubezpieczenia lub umowie gwarancji ubezpieczeniowej przy dystrybucji ubezpieczeń za pomocą środków porozumiewania się na odległość przewiduje się zastosowanie rozwiązań ustawy z dnia 30 maja 2014 r. o prawach konsumenta. Natomiast w kontekście art. 23 ust. 7 zdanie drugie dyrektywy, nie zachodzi potrzeba implementacji z uwagi na funkcjonowanie w polskim porządku prawnym art. 39 ust. 3 ustawy o prawach konsumenta. Zgodnie z jego treścią, przedsiębiorca jest obowiązany do przekazania konsumentowi określonych informacji utrwalonych na papierze lub innym trwałym nośniku dostępnym dla konsumenta, przed zawarciem umowy, a gdy umowa jest na życzenie konsumenta

zawierana z zastosowaniem środka porozumiewania się na odległość, który na to nie pozwala, niezwłocznie po jej zawarciu.

Podstawowa różnica między agentem a brokerem ubezpieczeniowym to obowiązek udzielenia przez brokera porady przed zawarciem umowy ubezpieczenia lub umowy gwarancji ubezpieczeniowej w oparciu o rzetelną analizę dostępnych na rynku umów w liczbie wystarczającej do opracowania rekomendacji najwłaściwszej umowy oraz wyjaśnienia podstawy, na których opiera się rekomendacja, uwzględniająca złożoność umowy i rodzaj klienta. Ponadto w związku z jednoznacznym rozróżnieniem postaci papierowej jako nośnika informacji (na papierze), będącej podstawowym sposobem przekazywania przez pośrednika informacji klientowi, a formą pisemną (która w świetle art. 78 Kodeksu cywilnego wymaga złożenia własnoręcznego podpisu na dokumencie obejmującym treść oświadczenia woli) proponuje się, aby broker ubezpieczeniowy, którego działalność koncentruje się na opracowaniu i przedstawieniu klientowi właściwej rekomendacji, był, w dalszym ciągu, zobowiązany do przedstawienia tej informacji w formie pisemnej (a nie w postaci papierowej). Inne przepisy w zakresie warunków przekazywania informacji byłyby podobne, tzn. broker ubezpieczeniowy miałby również możliwość, za zgodą klienta, przekazywania informacji na innym niż papier nośniku i za pośrednictwem strony internetowej.

Projekt wprowadza nowe regulacje dotyczące sprzedaży krzyżowej w celu implementacji art. 24 dyrektywy. Zgodnie z dyrektywą proponuje się wyróżnić dwa przypadki:

- 1) gdy produkt ubezpieczeniowy oferowany jest w pakiecie wraz z towarem lub usługą uzupełniającą, które nie są ubezpieczeniem. W takiej sytuacji pośrednik ubezpieczeniowy informuje klienta, czy istnieje możliwość odrębnego zakupu poszczególnych składników, a jeżeli tak, przekazuje odpowiedni opis poszczególnych elementów pakietu, a także osobne zestawienie kosztów i opłat dla każdego składnika. Gdy ryzyko lub zakres ubezpieczenia oferowanego w pakiecie różnią się od ryzyka lub zakresu związanych z poszczególnymi składnikami oddzielnie, dystrybutor ubezpieczeń przekazuje odpowiedni opis poszczególnych składników pakietu i wskazuje, w jaki sposób ich wzajemne związki wpływają na ryzyko lub zakres ubezpieczenia;

- 2) gdy produkt ubezpieczeniowy oferowany jest w pakiecie jako uzupełnienie towaru lub usługi, które nie są ubezpieczeniem. W takiej sytuacji pośrednik ubezpieczeniowy lub agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające oferuje klientowi możliwość odrębnego zakupu tego towaru lub usługi.

Dyrektywa, godząc różne rozwiązania w państwach członkowskich, jako podmioty tworzące produkty ubezpieczeniowe obok zakładów ubezpieczeń wskazuje również pośredników ubezpieczeniowych. Takie rozwiązanie jest spójne ze stanowiskiem EIOPA. W polskim systemie prawnym produkty ubezpieczeniowe tworzone są z reguły przez zakłady ubezpieczeń, jednakże pośrednik ubezpieczeniowy w trakcie negocjacji umowy może mieć, w określonych okolicznościach, wpływ na kształt produktu, jak również na warunki ubezpieczenia. W związku z powyższym zasadnym wydaje się uznanie za twórcę produktu ubezpieczeniowego nie tylko zakład ubezpieczeń, ale również brokera ubezpieczeniowego oraz agenta ubezpieczeniowego.

Dyrektywa zobowiązuje podmiot tworzący produkt ubezpieczeniowy przeznaczony do sprzedaży klientom do stosowania określonych procedur zatwierdzania oraz zarządzania nim (art. 25 dyrektywy). Proces zatwierdzania produktu powinien być proporcjonalny i uwzględniać charakter danego produktu. Ze względu na szczegółowy zakres uregulowania tej kwestii, zasadne jest oparcie się na wymogach określonych w dyrektywie. Proponuje się zatem przyjąć regulację, zgodnie z którą zakład ubezpieczeń, broker ubezpieczeniowy oraz agent ubezpieczeniowy stosują odpowiedni proces zatwierdzania produktu ubezpieczeniowego i jego istotnych dostosowań. Jednym z kolejnych postanowień byłby również obowiązek twórcy produktu udostępniania dystrybutorom ubezpieczeń dystrybuującym dany produkt odpowiednich informacji o produkcie ubezpieczeniowym oraz o procesie jego zatwierdzania, w tym informacji na temat określonego rynku docelowego danego produktu. Twórca produktu byłby również zobowiązany do dokonywania regularnego przeglądu funkcjonowania produktu ubezpieczeniowego, z uwzględnieniem istotnych zdarzeń mających wpływ na ryzyko dla określonego rynku docelowego. Po stronie dystrybutora ubezpieczeń dystrybuującego dany produkt byłoby posiadanie odpowiednich rozwiązań umożliwiających otrzymywanie tych informacji. Dystrybutor ubezpieczeń byłby także zobowiązany do posiadania wiedzy o produkcie ubezpieczeniowym oraz określonym rynku docelowym danego produktu.

Projekt ustawy implementuje również przepisy dyrektywy w odniesieniu do dystrybucji ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie, które nakładają obowiązek przekazania klientowi w zrozumiałej formie stosownych informacji na temat danego produktu w postaci ustandaryzowanego dokumentu w postaci papierowej lub innej dogodnej dla klienta (art. 20 ust. 5–8). Dyrektywa szczegółowo określa zakres umieszczanych w dokumencie informacji oraz jego parametry techniczne. Dokument ten jest sporządzany przez twórcę produktu ubezpieczeniowego, którym – jak to zostało wyjaśnione powyżej – jest przede wszystkim zakład ubezpieczeń, a w określonych okolicznościach także pośrednik ubezpieczeniowy.

WYMOGI ORGANIZACYJNE

Odpowiedni poziom kompetencji osób odpowiedzialnych za dystrybucję ubezpieczeń stanowi istotny czynnik wpływający na właściwą realizację obowiązków służbowych. W związku z tym dyrektywa wprowadza obowiązek spełniania przez konkretne osoby pracujące u pośrednika ubezpieczeniowego, w zakładzie ubezpieczeń lub zakładzie reasekuracji określonych standardów w zakresie wiedzy i umiejętności, a także dobrej reputacji. Posiadane kompetencje powinny odpowiadać zakresowi świadczonych usług biorąc pod uwagę m.in. rodzaj oferowanych produktów ubezpieczeniowych. Dotychczasowe regulacje przewidywały takie wymogi wyłącznie dla pośredników ubezpieczeniowych, w związku z czym w projekcie ustawy proponuje się odniesienie wymogów stawianych osobom wykonującym czynności agencyjne również do osób wykonujących czynności dystrybucyjne zakładu ubezpieczeń oraz czynności dystrybucyjne zakładu reasekuracji. W konsekwencji osoby wykonujące w zakładzie ubezpieczeń czynności związane z dystrybucją ubezpieczeń oraz osoby wykonujące w zakładzie ubezpieczeń i zakładzie reasekuracji czynności związane z dystrybucją reasekuracji powinny spełniać warunki dotyczące posiadania pełnej zdolności do czynności prawnych, niebycia prawomocnie skazanym za niektóre umyślne przestępstwa, dawania rękojmi należytego wykonywania czynności, posiadania co najmniej wykształcenia średniego lub średniego branżowego, a także zdania egzaminu przeprowadzonego przez zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji.

Ponadto dyrektywa nakłada obowiązki w zakresie ustawicznego szkolenia pośredników ubezpieczeniowych, a także ich pracowników oraz pracowników zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji. Projekt ustawy wprowadza obowiązek odbycia co najmniej

15 godzin rocznie szkoleń, odpowiadających charakterowi sprzedawanych produktów, rodzajowi dystrybutora oraz stanowiska danego pracownika w instytucji. Zakresy tematyczne szkoleń określone zostały w załączniku do ustawy. Proponuje się podzielenie tematów szkoleń na cztery grupy mając na uwadze rodzaj sprzedawanych produktów. W związku z tym przewidziano grupę tematów dotyczących umów ubezpieczenia na życie, o których mowa w dziale I załącznika do ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, pozostałych ubezpieczeń osobowych oraz ubezpieczeń majątkowych, o których mowa w dziale II załącznika do ww. ustawy, umów ubezpieczenia na życie, o których mowa w grupie 3 działu I załącznika do ww. ustawy, a także dotyczących reasekuracji ubezpieczeń. Przy czym tematy dotyczące reasekuracji nie wynikają bezpośrednio z dyrektywy.

Zakres przynajmniej 15 godzin obowiązkowych szkoleń w przeciągu roku wydaje się odpowiedni i niebudzący zastrzeżeń, mając na uwadze możliwość zorganizowania ich w różnych formach, jak choćby e-learning. W przypadku szkoleń przeprowadzanych w postaci e-learningu, celem zapewnienia rzetelności ich przeprowadzania, proponuje się wprowadzenie obowiązku zaliczenia testu obejmującego treści prezentowane w szkoleniu.

Szkolenia powinny być również prowadzone przez osoby profesjonalnie przygotowane, posiadające odpowiednie wykształcenie lub doświadczenie do prowadzenia specjalistycznych szkoleń. Zapewnienie efektywnego nadzoru nad obowiązkiem odbywania szkoleń wymaga wprowadzenia mechanizmów kontrolowania faktu ich odbycia. Służyć ma temu wydawanie dokumentów poświadczających odbycie szkolenia, zawierających w swojej treści dane niezbędne do weryfikacji m.in. zakresu tematycznego czy wymiaru godzinowego szkolenia.

Projektowana ustawa zakłada, że obowiązek odbycia szkolenia zawodowego będzie powstawał z pierwszym dniem roku kalendarzowego następującego po roku, w którym osoba, której dotyczy obowiązek odbycia szkolenia, rozpoczęła wykonywanie czynności związanych z dystrybucją ubezpieczeń lub dystrybucją reasekuracji (osoby wykonujące czynności dystrybucyjne zakładu ubezpieczeń oraz osoby wykonujące czynności dystrybucyjne zakładu reasekuracji) lub została wpisana do rejestru pośredników ubezpieczeniowych (osoba wykonująca czynności agencyjne lub osoba wykonująca czynności brokerskie). Rozliczanie odbycia szkolenia zawodowego

w okresie roku kalendarzowego znacząco ułatwi planowanie i organizację szkoleń niezależnie od momentu rozpoczęcia wykonywania czynności. Takie rozwiązanie jest możliwe, ze względu na fakt, iż przed rozpoczęciem wykonywania ww. czynności agent ubezpieczeniowy jest zobowiązany do zdania egzaminu przeprowadzonego przez zakład ubezpieczeń. Z kolei w przypadku brokera ubezpieczeniowego wydanie zezwolenia jest uzależnione, co do zasady, od zdania egzaminu brokerskiego.

Dodatkowo proponuje się wprowadzić zastrzeżenie, aby pierwsze szkolenie zawodowe w pełnym wymiarze musiało się odbyć nie później niż w ciągu 18 miesięcy od dnia wpisu do rejestru pośredników ubezpieczeniowych osoby wykonującej czynności agencyjne, osoby wykonującej czynności brokerskie w zakresie ubezpieczeń lub osoby wykonującej czynności brokerskie w zakresie reasekuracji albo od dnia rozpoczęcia wykonywania czynności dystrybucyjnych zakładu ubezpieczeń lub czynności dystrybucyjnych zakładu reasekuracji przez osoby wykonujące takie czynności.

Takie rozwiązanie ma ograniczyć okres od faktycznego rozpoczęcia wykonywania czynności do odbycia pierwszego szkolenia zawodowego.

Zgodnie z art. 10 ust. 8 akapit 1 i 2 dyrektywy, w celu zapewnienia zgodności z wymogami odnoszącymi się do wiedzy i umiejętności dystrybutorów ubezpieczeń i reasekuracji (w tym szkoleń zawodowych), a także dobrej reputacji, zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji zatwierdzają i wprowadzają w życie politykę wewnętrzną i odpowiednie procedury wewnętrzne oraz regularnie dokonują ich przeglądu. Proponuje się spełnienie tego wymogu przez uwzględnienie przez zakład ubezpieczeń tych wymogów w sporządzanych na piśmie zasadach odnoszących się do systemu zarządzania, o których mowa w art. 46 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej. Zasady te określałyby również stanowisko odpowiedzialne za wprowadzenie tych zasad w życie, co odpowiadałoby wymogowi art. 10 ust. 1 akapit 2 dyrektywy. Ze względu m.in. na regulację art. 335 ww. ustawy, gwarantującej organowi nadzoru otrzymywanie od zakładu ubezpieczeń informacji i wyjaśnień koniecznych do celów nadzoru, nie ma potrzeby implementacji art. 10 ust. 1 akapit 3 dyrektywy ustanawiającego obowiązek utrzymywania dokumentów i przekazywania informacji o osobie odpowiedzialnej za wprowadzenie zasad w życie.

Ponadto wymogi zawodowe osób wchodzących w skład struktur zarządzania dystrybutorów w zakresie wiedzy i umiejętności oraz dobrej reputacji dyrektywa odnosi wyłącznie do osób odpowiedzialnych za dystrybucję ubezpieczeń i reasekuracji (art. 10 ust. 2 akapit 5 i ust. 3 akapit 3 dyrektywy). Jednakże, mając na uwadze mogące wystąpić w praktyce trudności ze stosowaniem powyższego rozwiązania, proponuje się określone wymogi odnieść, tak jak dotychczas, do co najmniej połowy członków zarządu.

Projekt ustawy, podobnie jak ustawa o pośrednictwie ubezpieczeniowym, zakłada ponoszenie przez zakład ubezpieczeń odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez agenta ubezpieczeniowego wyłącznego, tj. agenta wykonującego czynności agencyjne na rzecz jednego zakładu ubezpieczeń. Projekt ustawy wprowadza również taką zasadę w odniesieniu do agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające. W przypadku wykonywania czynności agencyjnych na rzecz więcej niż jednego zakładu ubezpieczeń w zakresie tego samego działu ubezpieczeń, zarówno agent ubezpieczeniowy, jak i agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające będą odpowiadać za szkody powstałe w związku z wykonywaniem tych czynności. W związku z powyższym agent ubezpieczeniowy wykonujący czynności na rzecz więcej niż jednego zakładu ubezpieczeń podlegać będzie obowiązkowemu ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej. Natomiast agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające wykonujący czynności na rzecz więcej niż jednego zakładu ubezpieczeń będzie obowiązany do zawarcia umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej lub umowy gwarancji ubezpieczeniowej.

Broker ubezpieczeniowy i broker reasekuracyjny, podobnie jak agent ubezpieczeniowy i agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające wykonujący czynności na rzecz więcej niż jednego zakładu ubezpieczeń, podlegają obowiązkowemu ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej z tytułu wykonywania działalności brokerskiej. Jednakże, zgodnie z postulatem środowiska brokerów, w odniesieniu do tych przedsiębiorców obowiązkowe ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej powinno obejmować również szkody wyrządzone zakładowi ubezpieczeń. Nie powinien mieć przy tym znaczenia fakt, iż broker ubezpieczeniowy, w ramach prowadzonej działalności brokerskiej, wykonuje czynności w imieniu lub na rzecz klienta, bowiem przy wykonywaniu działalności ściśle współpracuje z zakładem ubezpieczeń.

UBEZPIECZENIOWE PRODUKTY INWESTYCYJNE

Dyrektywa definiuje „ubezpieczeniowy produkt inwestycyjny” jako produkt ubezpieczeniowy oferujący pewną wartość w dniu zapadalności lub wartość wykupu, w przypadku gdy wartość ta w dniu zapadalności lub wartość wykupu jest całkowicie lub częściowo, pośrednio lub bezpośrednio narażona na wahania rynkowe. Odpowiednikami takich produktów w polskim systemie prawnym są ubezpieczenia na życie, jeżeli są związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym, a także ubezpieczenia na życie, w których świadczenie zakładu ubezpieczeń jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, o których mowa w grupie 3 działu I załącznika do ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej. Ubezpieczenia te mają charakter ochronno-inwestycyjny i są zawierane na ryzyko ubezpieczającego (a nie zakładu ubezpieczeń), co oznacza, że wartość wykupu w tych produktach jest narażona na wahania rynkowe.

Zgodnie z dyrektywą dystrybucję ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych może prowadzić pośrednik ubezpieczeniowy i zakład ubezpieczeń (takiej możliwości nie posiada agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające). Dyrektywa w rozdziale VI określa dodatkowe wymogi dotyczące ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych w zakresie zapobiegania konfliktom interesów (art. 27 i art. 28), informacji przekazywanych klientom (art. 29) oraz oceny odpowiedności i stosowności oraz sprawozdawczości wobec klientów (art. 30). Większość wymogów związanych z przekazywaniem informacji, oceną odpowiedności i stosowności oraz sprawozdawczością wobec klientów została określona w ustawie z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, a w szczególności na skutek zmian, które weszły w życie z dniem 1 kwietnia 2016 r. (art. 21 tej ustawy). Przede wszystkim proponuje się utrzymać zasadę, że za prawidłową przeprowadzoną analizę potrzeb ubezpieczającego lub ubezpieczonego odpowiada zakład ubezpieczeń, a nie pośrednik ubezpieczeniowy, co w najpełniejszy sposób zabezpiecza interesy klientów.

W celu pełnej implementacji dyrektywy proponuje się bezpośrednią implementację postanowień dyrektywy odnoszących się do konfliktu interesów (art. 27 i art. 28 dyrektywy). Pośrednik ubezpieczeniowy lub zakład ubezpieczeń prowadzący dystrybucję ubezpieczeń, o których mowa w grupie 3 działu I załącznika do ustawy

z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, powinni posiadać odpowiednie rozwiązania organizacyjne służące zapobieganiu konfliktom interesów, tak aby nie miały one negatywnego wpływu na interesy klientów. Pośrednik ubezpieczeniowy i zakład ubezpieczeń powinni również identyfikować konflikt interesów między nimi a ich klientami, lub też między klientami, powstające w trakcie prowadzenia działalności w zakresie dystrybucji ubezpieczeń. Natomiast w przypadku gdy rozwiązania organizacyjne nie są wystarczające, aby zapewnić uniknięcie ryzyka naruszenia interesów klienta, pośrednik ubezpieczeniowy lub zakład ubezpieczeń przed zawarciem umowy ubezpieczenia powinni ujawniać klientowi ogólny charakter lub źródła konfliktu interesów.

Natomiast odnośnie do informacji przekazywanych klientom (art. 29) oraz oceny odpowiedniości i stosowności oraz sprawozdawczości wobec klientów (art. 30) proponuje się jedynie stosowne uzupełnienia ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (w szczególności art. 20 i art. 21) w zakresie:

- 1) przekazania przez zakład ubezpieczeń informacji, czy będzie przekazywał ubezpieczającemu lub ubezpieczonemu, w określonych okresach, ocenę odpowiedniości ubezpieczenia do jego potrzeb (co stanowi implementację art. 29 ust. 1 lit. a dyrektywy). Przepis ten będzie miał więc charakter fakultatywny. W takim przypadku roczna informacja przekazywana ubezpieczającemu lub ubezpieczonemu, w trybie art. 20 ustawy, powinna zawierać również ocenę odpowiedniości umowy ubezpieczenia do potrzeb ubezpieczającego lub ubezpieczonego (co stanowi implementację art. 30 ust. 5 akapit czwarty dyrektywy);
- 2) implementacji art. 30 ust. 5 akapit drugi i trzeci dyrektywy proponuje się, aby propozycje ubezpieczenia odpowiednie do potrzeb ubezpieczającego lub ubezpieczonego wraz z uzasadnieniem były przekazywane na piśmie lub na innym trwałym nośniku. Za przepisem dyrektywy proponuje się również uregulowanie przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia za pomocą środków porozumiewania się na odległość, przy jednoczesnym zagwarantowaniu możliwości odstąpienia od umowy na warunkach analogicznych do określonych w art. 40 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 30 maja 2014 r. o prawach konsumenta.

W przypadku gdy w pakiecie wraz z innym towarem lub usługą proponowana jest umowa ubezpieczenia, o której mowa w dziale I w grupie 3 załącznika do ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, proponuje się, aby cały pakiet był odpowiedni do potrzeb ubezpieczającego lub ubezpieczonego (co stanowi implementację art. 30 ust. 1 akapit drugi dyrektywy).

SWOBODA ŚWIADCZENIA USŁUG I SWOBODA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

W projekcie ustawy konieczne stało się rozbudowanie przepisów odnoszących się do usług wykonywanych transgranicznie. Dyrektywa poświęciła temu zagadnieniu rozdział III Swoboda świadczenia usług i swoboda przedsiębiorczości. Przede wszystkim dyrektywa ustanawia inne wymogi notyfikacyjne dla wykonywania działalności na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej w ramach swobody świadczenia usług oraz inne w ramach swobody przedsiębiorczości przez oddział lub stałą obecność (dla swobody przedsiębiorczości dyrektywa przewiduje wyższe wymogi). W przypadku swobody przedsiębiorczości aktywniejsza jest również rola organu nadzoru, który w ściśle określonych okolicznościach może nawet odmówić przekazania informacji właściwemu organowi przyjmującego państwa członkowskiego UE, co skutkuje brakiem możliwości wykonywania działalności na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej przez oddział. Przepisy powinny rozróżniać krajowych i zagranicznych pośredników, tj. pośredników mających siedzibę lub miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zamierzających wykonywać działalność na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej oraz pośredników mających siedzibę lub miejsce zamieszkania w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie członkowskim Unii Europejskiej zamierzających wykonywać działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Biorąc przy tym pod uwagę dwa rodzaje czynności (agencyjne lub brokerskie) konieczne stało się uregulowanie możliwości transgranicznego wykonywania działalności w ośmiu przypadkach.

W ramach tej działalności dyrektywa podzieliła również kompetencje nadzorcze poszczególnych zainteresowanych organów nadzoru oraz określiła procedurę działania organów nadzoru w przypadku naruszenia obowiązków w ramach korzystania ze swobody świadczenia usług oraz naruszenia obowiązków w ramach korzystania ze swobody przedsiębiorczości. Co do zasady działalność pośrednika ubezpieczeniowego i agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające podlega nadzorowi państwa

macierzystego, z wyjątkiem obowiązków określonych w rozdziałach V i VI dyrektywy – wymogi informacyjne, zasady prowadzenia działalności oraz dodatkowe wymogi dotyczące ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych (art. 7 ust. 2 i art. 8 ust. 1 dyrektywy) – w odniesieniu do działalności wykonywanej w ramach swobody przedsiębiorczości (przez oddział). W przypadku naruszenia obowiązków w ramach korzystania ze swobody świadczenia usług oraz naruszenia obowiązków w ramach korzystania ze swobody przedsiębiorczości pozostających w kompetencji państwa pochodzenia pośrednika, o których mowa w art. 5 i art. 8 dyrektywy, dyrektywa – określając uprawnienia organu nadzoru państwa przyjmującego – odwołuje się do bardzo szerokich i niedookreślonych przesłanek naruszenia, np. naruszenie obowiązków określonych w dyrektywie, działanie w sposób bardzo szkodliwy dla interesów konsumentów lub właściwego funkcjonowania rynków ubezpieczeń i reasekuracji czy naruszenie zasad dobra ogólnego. W tym zakresie proponuje się, żeby organ nadzoru podejmował działania, jeżeli pośrednik ubezpieczeniowy lub agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające wykonujący działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez oddział lub w inny sposób niż przez oddział, w ramach swobody świadczenia usług, nie przestrzega przepisów prawa polskiego. Regulacja odwołująca się do konieczności przestrzegania przepisów prawa polskiego obejmuje swoim zakresem również sytuacje, o których mowa w art. 9 dyrektywy, tj. podejmowania przez państwo członkowskie odpowiednich środków w przypadku wykonywania działalności sprzecznej z przepisami służących ochronie dobra ogólnego (ust. 1) oraz możliwość podejmowania przez państwo członkowskie odpowiednich środków w przypadku unikania przestrzegania przepisów prawa państwa macierzystego z jednoczesnym wykonywaniem działalności zagrażającej właściwemu funkcjonowaniu rynków ubezpieczeń i reasekuracji w przyjmującym państwie członkowskim w odniesieniu do ochrony konsumentów (ust. 2).

Ponadto, z uwagi na treść art. 6 ust. 1 dyrektywy, proponuje się zdefiniowanie w słowniczku ustawowym „oddziału” jako każdej formy stałej obecności na terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej pośrednika ubezpieczeniowego lub agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające mającego siedzibę lub miejsce zamieszkania w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, w tym oddział w rozumieniu ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1829, z późn. zm.).

WYMOGI REJESTRACYJNE

W zakresie rejestru pośredników ubezpieczeniowych proponuje się kilka istotnych zmian. Pierwsza polega na objęciu rejestrem agentów ubezpieczeniowych, również agentów oferujących ubezpieczenia uzupełniające, których rejestracji wymaga dyrektywa. Za objęciem jednym rejestrem agentów ubezpieczeniowych oraz agentów oferujących ubezpieczenia uzupełniające przemawia zbliżony zakres działalności oraz fakt, że zgodnie z założoną koncepcją ustawy podmioty te wykonują te same czynności agencyjne podejmowane w imieniu lub na rzecz zakładu ubezpieczeń. Poza tym objęcie jednym rejestrem tych dwóch rodzajów podmiotów ogranicza ryzyko niewłaściwego wnioskowania o udzielenie informacji z rejestru. Konieczne jest zamieszczenie w rejestrze również informacji o rodzaju podmiotu, tj. agent ubezpieczeniowy albo agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające.

Druga istotna zmiana polega na konieczności ustanowienia systemu rejestracji internetowej (art. 3 ust. 2 akapit 2 dyrektywy) w miejsce dotychczasowego systemu informatycznego. Według dyrektywy system rejestracji internetowej musi być łatwo dostępny i umożliwiać wypełnienie formularza rejestracji bezpośrednio w Internecie. Niemniej proponuje się utrzymanie dotychczasowej regulacji, zgodnie z którą organ nadzoru, z urzędu, dokonuje wpisu do rejestru brokerów ubezpieczeniowych z dniem wydania zezwolenia na wykonywanie działalności brokerskiej, jako że jest to rozwiązanie korzystniejsze dla brokerów, niemniej pozostałe wpisy w rejestrze brokerów, co do zasady, powinny być rejestrowane w Internecie.

Ponadto proponuje się, aby w przypadku wydania zezwolenia na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń lub reasekuracji organ nadzoru z urzędu wpisywał do rejestru brokerów jako osobę wykonującą czynności brokerskie w zakresie ubezpieczeń lub reasekuracji, osobę fizyczną, która uzyskała zezwolenie, oraz członków zarządu osoby prawnej, która uzyskała zezwolenie, spełniających odpowiednie wymogi w zakresie doświadczenia oraz zdania egzaminu brokerskiego. Rozwiązanie to ma zapewnić kompletność danych rejestrowych od momentu wydania zezwolenia.

Proponuje się także rozszerzenie katalogu danych dostępnych z rejestru przy jednoczesnej zmianie sposobu udostępniania tych danych. Obecnie funkcjonująca regulacja ustawowa umożliwia organowi nadzoru jedynie udzielanie informacji

potwierdzających niektóre dane rejestrowe. Zakres tych danych jest obecnie zbyt ograniczony względem potrzeb zgłaszanych przez zainteresowanych. Ponadto brak jest możliwości udostępniania danych historycznych, o które również wnoszą osoby zainteresowane. Proponuje się więc, aby rejestr agentów i rejestr brokerów był jawny w zakresie aktualnych danych, z wyłączeniem informacji dotyczących danych osobowych – numeru PESEL, paszportu, dowodu osobistego lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość, oraz miejsca zamieszkania. Informacje z rejestru dotyczące danych historycznych byłyby udzielane na wniosek podmiotu, których informacje dotyczą. Odpowiednie organy ścigania oraz sądy będą mogły wnioskować o udostępnienie wszystkich danych rejestrowych na podstawie przepisów ogólnych, np. art. 15 § 2 Kodeksu postępowania karnego czy art. 10 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze (Dz. U. poz. 177, z późn. zm.)

Przepis art. 3 ust. 4 dyrektywy zobowiązuje EIOPA do publikowania na swoich stronach internetowych rejestru elektronicznego zawierającego wykaz pośredników ubezpieczeniowych i agentów oferujących ubezpieczenia uzupełniające, którzy zgłosili zamiar prowadzenia działalności transgranicznej. Informacje te EIOPA powinna uzyskać od państw członkowskich. Rejestr ten zawiera także odesłania do stron internetowych właściwych organów każdego państwa członkowskiego, a strony internetowe tych właściwych organów zawierają odsyłacze prowadzące do tego rejestru. Ponadto ustanowiony punkt informacyjny państwa członkowskiego udostępnia również dane identyfikacyjne właściwych organów państwa członkowskiego pochodzenia (art. 3 ust. 3). W konsekwencji proponuje się zawrzeć w projekcie ustawy podstawę prawną umożliwiającą Komisji Nadzoru Finansowego przekazywanie EIOPA informacji z rejestru pośredników ubezpieczeniowych dotyczących pośredników ubezpieczeniowych i agentów oferujących ubezpieczenia uzupełniające wykonujących działalność na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej przez oddział lub w inny sposób niż przez oddział, w ramach swobody świadczenia usług. Ponadto organ nadzoru na swojej stronie internetowej powinien zamieścić odsyłacz do rejestru EIOPA zawierający wykaz pośredników ubezpieczeniowych oraz agentów oferujących ubezpieczenia uzupełniające wykonujących działalność transgranicznie.

Z uwagi na postanowienia art. 3 ust. 4 akapit 6 zdanie drugie dyrektywy (w stosownych przypadkach państwo członkowskie pochodzenia informuje przyjmujące państwo członkowskie o usunięciu pośrednika ubezpieczeniowego i agenta oferującego

ubezpieczenia uzupełniające z rejestru), w rozdziale dotyczącym prawa przedsiębiorczości i swobody świadczenia usług, proponuje się nałożyć na organ nadzoru obowiązek informowania właściwego organu przyjmującego państwa członkowskiego Unii Europejskiej o wykreśleniu z rejestru pośredników ubezpieczeniowych pośrednika ubezpieczeniowego wykonującego działalność na terytorium tego państwa członkowskiego Unii Europejskiej przez oddział lub w inny sposób niż przez oddział, w ramach swobody świadczenia usług. Proponuje się miesięczny termin na jego realizację analogicznie do informowania o innych zmianach.

Z uwagi na wymogi określone w art. 3 ust. 6 dyrektywy wśród danych i informacji zamieszczanych w rejestrze agentów ubezpieczeniowych i agentów oferujących ubezpieczenia uzupełniające w odniesieniu do agentów ubezpieczeniowych niebędących osobami fizycznymi oraz rejestrze brokerów ubezpieczeniowych konieczne jest zawarcie informacji dotyczących tożsamości akcjonariuszy lub udziałowców posiadających co najmniej 10% udziału w kapitale zakładowym oraz wysokości tych udziałów, tożsamości osób, które mają z nimi bliskie powiązania. Analogicznie jak w dyrektywie w zakresie rozumienia pojęcia „bliskich powiązań” projekt odsyła do ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej. Ponadto proponuje się przyjęcie dodatkowego warunku wykonywania działalności agencyjnej, w przypadku gdy udziały w kapitale zakładowym i bliskie powiązania pośredników uniemożliwiają organowi nadzoru skuteczne sprawowanie nadzoru, co obejmuje również przesłankę wyrażoną w art. 3 ust. 7 dyrektywy.

Z uwagi na wymogi dyrektywy, proponuje się również wyróżnienie działalności wykonywanej na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej przez oddział lub w inny sposób niż przez oddział, w ramach swobody świadczenia usług.

Projekt ustawy przewiduje również wydłużenie z 3 dni do 7 dni terminu, w którym zakład ubezpieczeń jest zobowiązany poinformować organ nadzoru, iż przedsiębiorca, z którym rozwiązano umowę agencyjną, wystąpił na drodze sądowej lub innej właściwej o stwierdzenie wadliwości rozwiązania umowy agencyjnej, a także o prawomocnym rozstrzygnięciu przez sąd lub inny właściwy organ w przedmiocie prawidłowości lub wadliwości rozwiązania umowy agencyjnej.

Proponuje się również, aby wpisowi do rejestru brokerów podlegały informacje o egzaminach przeprowadzanych przez Komisję, a także dane o osobach, które zdały

egzamin przed Komisją, o osobach, do których nie stosuje się warunku zdania takiego egzaminu, oraz o osobach, które zostały zwolnione z tego egzaminu. Informacje te są potrzebne organowi nadzoru do weryfikacji wniosków osób fizycznych i osób prawnych o zezwolenie na wykonywanie działalności brokerskiej oraz wniosków o wpis do rejestru osób fizycznych, przez które broker zamierza wykonywać czynności brokerskie. Informacje te organ nadzoru wpisywałby do rejestru brokerów z urzędu i mogłyby być udzielane na wniosek osoby fizycznej, której informacje dotyczą.

Zgodnie z art. 16 dyrektywy, państwa członkowskie zapewniają, aby korzystając z usług pośredników ubezpieczeniowych, reasekuracyjnych lub agentów oferujących ubezpieczenia uzupełniające, zakłady ubezpieczeń i reasekuracji oraz pośrednicy ubezpieczeniowi i reasekuracyjni korzystali z usług w zakresie dystrybucji ubezpieczeń i reasekuracji świadczonych wyłącznie przez zarejestrowanych pośredników ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych lub agentów oferujących ubezpieczenia uzupełniające, w tym również tych, o których mowa w art. 1 ust. 3. Realizację tego wymogu powinno zapewnić utrzymanie dotychczasowej zasady wyrażonej w art. 7 i art. 20 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o pośrednictwie ubezpieczeniowym, na podstawie których agentem ubezpieczeniowym i brokerem ubezpieczeniowym może być przedsiębiorca wpisany do rejestru pośredników ubezpieczeniowych. Takie ograniczenie w zakresie korzystania z usług pośredników czyni bezprzedmiotowym zgłaszany niekiedy przez rynek ubezpieczeniowy postulat wykonywania działalności agencyjnej jeszcze przed wpisaniem pośrednika do rejestru pośredników ubezpieczeniowych.

NADZÓR NAD DYSTRYBUCJĄ UBEZPIECZEŃ I DYSTRYBUCJĄ REASEKURACJI

W ustawie o pośrednictwie ubezpieczeniowym regulacje odnoszące się do sprawowania nadzoru nad działalnością pośredników ubezpieczeniowych znajdowały się w rozdziałach dotyczących działalności agentów ubezpieczeniowych (rozdział 2) i brokerów ubezpieczeniowych (rozdział 3). W projekcie ustawy proponuje się utworzenie osobnego rozdziału kompleksowo regulującego kwestie sprawowania nadzoru nad działalnością pośredników ubezpieczeniowych. Proponuje się ponadto zachowanie dotychczasowych regulacji, ze zmianami wynikającymi z dyrektywy.

W projekcie ustawy proponuje się utrzymanie zasady nadzoru zakładu ubezpieczeń nad agentem ubezpieczeniowym i agentem oferującym ubezpieczenia uzupełniające, na rzecz którego działa agent. Wynika to z faktu odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń za agenta, w tym również odpowiedzialności finansowej, i faktycznej możliwości zapewnienia przez zakład ubezpieczeń wykonywania działalności agencyjnej zgodnie z prawem. To zakład ubezpieczeń m.in. zawiera z agentem umowę agencyjną, udziela mu pełnomocnictwa do zawierania w jego imieniu umów ubezpieczenia i umów gwarancji ubezpieczeniowych, składa wnioski o wpis do rejestru agentów czy weryfikuje spełnienie przez agentów i osoby fizyczne zamierzające wykonywać czynności agencyjne warunków ustawowych (w tym organizuje egzaminy). Przy czym kompleksowy nadzór organu nadzoru nad agentami ubezpieczeniowymi, agentami oferującymi ubezpieczenia uzupełniające wydaje się niemożliwy. Niemniej w toku konsultacji społecznych (na konferencji uzgodnieniowej) uzgodniono, aby w ustawie wprost nałożyć na organ nadzoru obowiązek sprawowania nadzoru nad zakładami ubezpieczeń w zakresie korzystania z usług agentów ubezpieczeniowych i agentów oferujących ubezpieczenia uzupełniające (konsekwentnie proponuje się to odnieść również do przedsiębiorców wykonujących działalność w zakresie dystrybucji ubezpieczeń, wyłączonych spod reżimu ustawy, ale wobec których mają zastosowanie minimalne wymogi określone w art. 3 projektu ustawy), a także w ściśle określonych sytuacjach przyznać organowi nadzoru pewne uprawnienia bezpośrednio wobec agentów ubezpieczeniowych i agentów oferujących ubezpieczenia uzupełniające (kontrola działalności agenta w zakresie zgodności z przepisami prawa, prawo do żądania wyjaśnień i informacji oraz prawo do nałożenia sankcji).

W celu implementacji art. 1 ust. 5 dyrektywy proponuje się nałożyć na organ nadzoru obowiązek monitorowania rynku produktów ubezpieczeniowych, które są wprowadzane do obrotu, dystrybuowane lub sprzedawane na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Z kolei w celu implementacji art. 1 ust. 6 akapit 4 dyrektywy proponuje się nałożyć na organ nadzoru obowiązek informowania Komisji Europejskiej o istotnych trudnościach, jakie napotykają dystrybutorzy ubezpieczeń i dystrybutorzy reasekuracji przy wykonywaniu działalności agencyjnej lub działalności brokerskiej w państwach niebędących państwami UE.

W celu implementacji art. 11 ust. 1 dyrektywy proponuje się nałożenie na organ nadzoru obowiązku publikacji informacji o zasadach dobra ogólnego mających zastosowanie przy wykonywaniu dystrybucji ubezpieczeń i dystrybucji reasekuracji na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Generalnie przepisy służące ochronie dobra ogólnego powinny publikować właściwe organy we wszystkich państwach członkowskich UE. Jakkolwiek dyrektywa tego nie wymaga, w projekcie ustawy proponuje się zawrzeć definicję „zasad dobra ogólnego”, które oznaczałyby podstawowe normy prawne dotyczące wykonywania dystrybucji ubezpieczeń i dystrybucji reasekuracji na terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej przeznaczone dla podmiotów zainteresowanych wykonywaniem dystrybucji ubezpieczeń lub dystrybucji reasekuracji przez oddział lub w inny sposób niż przez oddział, w ramach swobody świadczenia usług, na terytorium tego państwa członkowskiego Unii Europejskiej oraz mających siedzibę lub miejsce zamieszkania w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej.

Dyrektywa w art. 35 zobowiązuje państwa członkowskie do ustanowienia skutecznych mechanizmów umożliwiających zgłaszanie właściwym organom ewentualnych lub faktycznych naruszeń przepisów prawa krajowego. Powyższy obowiązek należy uznać za uregulowany w polskim systemie prawnym, dzięki funkcjonującej ustawie z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2017 r. poz. 1123). Ustawa ta reguluje tryb składania i rozpatrywania petycji, sposób postępowania oraz określenie właściwości organów w sprawach dotyczących petycji. Celem petycji jest skłonienie władz do zajęcia określonego stanowiska we wskazanej sprawie lub podjęcia przez zainteresowanego działań. Podmiotem uprawnionym do wystąpienia do organu administracji publicznej lub instytucji społecznej z petycją, w świetle art. 2 ust. 1 ustawy o petycjach, jest osoba fizyczna, osoba prawna, jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną lub grupa tych podmiotów. Komisja Nadzoru Finansowego jest organem administracji publicznej. Z kolei przedmiotem petycji może być żądanie, w szczególności, zmiany przepisów prawa, podjęcia rozstrzygnięcia lub innego działania w sprawie dotyczącej podmiotu wnoszącego petycję, życia zbiorowego lub wartości wymagających szczególnej ochrony w imię dobra wspólnego, mieszczących się w zakresie zadań i kompetencji adresata petycji.

Jak wynika z art. 31 dyrektywy, państwa członkowskie są zobowiązane do zapewnienia właściwym organom możliwości nakładania sankcji administracyjnych oraz innych

środków w przypadku uchybienia obowiązkom określonym w przepisach wdrażających dyrektywę. W celu pełnej implementacji dyrektywy proponuje się bezpośrednią implementację postanowień dyrektywy odnoszących się do sankcji administracyjnych. W związku z tym proponuje się umożliwienie organowi nadzoru nałożenia na dystrybutora ubezpieczeń określonych w dyrektywie sankcji, w razie naruszenia obowiązków w zakresie dystrybucji umów ubezpieczenia, o których mowa w grupie 3 działu I załącznika do ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, tj. umów ubezpieczenia o charakterze inwestycyjnym. W razie takiego naruszenia organ nadzoru będzie uprawniony do m.in. wydania publicznego oświadczenia wskazującego odpowiedzialnego dystrybutora oraz charakter naruszenia, nałożenia wysokiej kary pieniężnej, zawieszenia w czynnościach członka zarządu odpowiedzialnego za dokonanie naruszenia czy wykreślenia z rejestru pośrednika ubezpieczeniowego dokonującego naruszenia prawa. Ten sam katalog sankcji proponuje się zastosować w razie naruszenia przez dystrybutora określonych w ustawie przepisów o charakterze prokonsumenckim. Takie rozwiązanie powinno wpłynąć pozytywnie na bezpieczeństwo obrotu na rynku, a także umożliwić ochronę praw osób poszukujących ochrony ubezpieczeniowej. W odniesieniu do pozostałych naruszeń określonych w projekcie ustawy proponuje się oparcie bezpośrednio na treści dyrektywy, przez umożliwienie organowi nadzoru nakazania zaprzestania naruszania prawa oraz cofnięcia zezwolenia na wykonywanie działalności brokerskiej lub wykreślenia z rejestru agentów agenta ubezpieczeniowego lub agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające.

Dyrektywa nakazuje również zapewnienie skuteczności, proporcjonalności i odstrasżającego charakteru stosowanych sankcji. Szczegółowe kryteria wskazane zostały w art. 34 dyrektywy. Celem implementacji powyższego obowiązku proponuje się przyjęcie kryteriów, o których mowa w tym przepisie. Organ nadzoru, wydając decyzję w przedmiocie nałożenia sankcji, przy wyborze rodzaju i wysokości sankcji bierze pod uwagę wszystkie istotne okoliczności z uwzględnieniem m.in. wagi naruszenia i czasu jego trwania, sytuacji finansowej odpowiedzialnego dystrybutora, strat poniesionych przez klientów i osoby trzecie w związku z naruszeniem czy też naruszeń dokonanych w przeszłości przez danego dystrybutora. Takie rozwiązanie zapewnia możliwość właściwego dobrania rodzaju i stopnia dolegliwości sankcji do poszczególnych dystrybutorów.

Projekt ustawy wdraża postanowienia art. 32 dyrektywy dotyczące obowiązku publikacji informacji o nałożonych sankcjach. Takie rozwiązanie ma na celu zapewnienie efektu odstrasżającego oraz poinformowanie uczestników rynku o zachowaniach uznawanych za szkodliwe dla klientów. Proponuje się, aby organ nadzoru niezwłocznie podawał do publicznej wiadomości na swojej stronie internetowej informację o wydaniu decyzji o nałożeniu na zakład ubezpieczeń, zakład reasekuracji i pośrednika ubezpieczeniowego sankcji administracyjnej. Informacja o takiej decyzji powinna zawierać wskazanie ukaranego dystrybutora, rodzaj nieprawidłowości oraz wysokość i rodzaj zastosowanego środka (z wyłączeniem określonych danych osobowych). Projekt ustawy przewiduje także możliwość odstąpienia od ogłoszenia takiej informacji, w przypadku gdy organ nadzoru uzna, iż taka publikacja może wpłynąć niekorzystnie na stabilność rynku finansowego, w razie toczącego się postępowania lub gdy organ nadzoru uzna to za nieproporcjonalne.

Ponadto proponuje się nałożenie na brokerów ubezpieczeniowych i brokerów reasekuracyjnych ustawowego (stałego) obowiązku przedstawiania organowi nadzoru sprawozdania z działalności brokerskiej. Sprawozdanie to obejmowałoby również podstawowe informacje finansowe w zakresie wykonywanej działalności brokerskiej. Szczegółowe regulacje byłyby określone w akcie wykonawczym. Informacje te byłyby przekazywane do celów nadzoru i sankcjonowałyby dotychczasową praktykę organu nadzoru, bowiem od 20 lat organ nadzoru co roku rozsyła do brokerów ankiety, które wykorzystuje w celach nadzorczych. Na podstawie otrzymywanych informacji organ nadzoru sporządza i publikuje również ogólny raport o rynku brokerskim w Polsce.

ZMIANY W PRZEPISACH OBOWIĄZUJĄCYCH

Projekt ustawy, realizując postanowienia dyrektywy, wyłącza spod swojego reżimu niektórych przedsiębiorców wykonujących działalność w zakresie dystrybucji ubezpieczeń. Mimo tego wyłączenia dyrektywa (ustawa) ustanawia pewne minimalne wymagania dla tych podmiotów. Zestawiając te standardy ze szczególnym statusem ubezpieczającego w umowach ubezpieczenia grupowego zawartych na rachunek pracowników (określonych w art. 18 ust. 3 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej), który w drodze wyjątku może otrzymywać wynagrodzenia w związku z oferowaniem możliwości skorzystania z ochrony ubezpieczeniowej, wydaje się zasadne objęcie tego ubezpieczającego co

najmniej analogicznymi wymogami. W związku z tym proponuje się, aby do tego ubezpieczającego miały zastosowanie ogólne zasady dystrybucji ubezpieczeń, o których mowa w art. 8 i art. 25 projektu ustawy, odnoszące się do sposobu postępowania (uczciwie, rzetelnie i profesjonalnie, zgodnie z najlepiej pojętym interesem klientów), sposobu wynagradzania, jakości kierowanych do klientów informacji, a także odnoszące się do minimalnych wymogów informacyjnych właściwych dla zakładów ubezpieczeń.

Zgodnie z art. 13 dyrektywy, państwa członkowskie współpracują ze sobą i wymieniają między sobą informacje dotyczące dystrybutorów ubezpieczeń i reasekuracji w celu zapewnienia prawidłowego stosowania przepisów implementujących dyrektywę, w szczególności na etapie rejestracji oraz w przedmiocie wiedzy, kompetencji i dobrej reputacji, a także nałożonych sankcji. Celem implementacji ww. obowiązku projekt ustawy zakłada nowelizację art. 17 ust. 3 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o nadzorze ubezpieczeniowym i emerytalnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 477). Powyższy przepis, w dotychczasowym brzmieniu, przyznawał organowi nadzoru uprawnienie do udzielania organom nadzoru innych państw członkowskich Unii Europejskiej oraz do występowania do nich o udzielenie informacji w sprawach pośrednictwa ubezpieczeniowego, w szczególności w sprawach dotyczących wykreślenia agenta lub brokera ubezpieczeniowego z właściwego rejestru. Projektowana regulacja dostosowuje ww. przepis do wymogów określonych w art. 13 dyrektywy przez rozszerzenie zakresu przedmiotowego udzielanych informacji do spraw dotyczących dystrybucji ubezpieczeń, ze szczególnym uwzględnieniem informacji wskazanych w art. 13 dyrektywy.

Zgodnie z treścią art. 14 dyrektywy, państwa członkowskie zapewniają ustanowienie procedur umożliwiających klientom oraz innym zainteresowanym stronom składanie skarg dotyczących dystrybutorów ubezpieczeń i reasekuracji. Dyrektywa nakłada ponadto obowiązek udzielenia odpowiedzi na złożoną skargę. Natomiast na podstawie art. 15 dyrektywy, każde państwo członkowskie musi przewidzieć w swoim porządku prawnym odpowiednie, skuteczne, bezstronne i niezależne pozasądowe procedury reklamacyjne i odszkodowawcze, celem rozstrzygnięcia sporów między klientami a dystrybutorami ubezpieczeń. Powyższe obowiązki odnoszą się do klientów będących zarówno osobami fizycznymi, jak i osobami prawnymi.

W polskim systemie prawnym funkcjonuje ustawa z dnia 5 sierpnia 2015 r. o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym (Dz. U. z 2016 r. poz. 892, z późn. zm.), która określa zasady rozpatrywania reklamacji przez podmioty rynku finansowego, składanych przez będących osobami fizycznymi klientów tych podmiotów oraz zasady działania Rzecznika Finansowego.

W związku z powyższym proponuje się rozszerzenie zawartej w ustawie z dnia 5 sierpnia 2015 r. o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym definicji klienta podmiotu rynku finansowego o będącego osobą fizyczną klienta brokera ubezpieczeniowego, a także agenta ubezpieczeniowego oraz agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające wykonujących czynności agencyjne na rzecz więcej niż jednego zakładu ubezpieczeń w zakresie tego samego działu ubezpieczeń, zgodnie z załącznikiem do ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (tzw. multiagenci) w zakresie niezwiązanym z udzielaną ochroną ubezpieczeniową. Projekt zakłada także rozszerzenie o ww. przedsiębiorców katalogu podmiotów rynku finansowego wymienionych w powyższej ustawie.

Mając na uwadze proponowaną regulację ustawy zakładającą nałożenie na zakład ubezpieczeń odpowiedzialności za działalność agentów ubezpieczeniowych oraz agentów oferujących ubezpieczenia uzupełniające wykonujących czynności agencyjne na rzecz jednego zakładu ubezpieczeń w zakresie tego samego działu ubezpieczeń (tzw. agenci wyłączni), proponuje się nie włączać tych podmiotów do grona podmiotów rynku finansowego w rozumieniu ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym. Reklamacje na działalność tych podmiotów rozpatrywać będzie zatem zakład ubezpieczeń.

Proponowane rozwiązanie zapewnia także możliwość rozwiązywania przed Rzecznikiem Finansowym sporów w drodze pozasądowego postępowania w sprawie rozwiązywania sporów między klientem a podmiotem rynku finansowego zgodnie z procedurą określoną w tej ustawie. Niezależnie od powyższego, w polskim systemie prawnym funkcjonuje ustawa z dnia 23 września 2016 r. o pozasądowym rozwiązywaniu sporów konsumenckich (Dz. U. poz. 1823), która zapewnia konsumentom możliwość składania wniosków o rozstrzygnięcie sporów

z przedsiębiorcami do podmiotów oferujących niezależne, bezstronne, przejrzyste, skuteczne i szybkie metody ich alternatywnego rozwiązywania. Spory między podmiotami rynku finansowego a odbiorcami świadczonych przez nie usług rozwiązuje także Sąd Polubowny przy Komisji Nadzoru Finansowego na podstawie art. 18 ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 196, z późn. zm.). W ramach Sądu Polubownego działa Centrum Mediacji oraz Centrum Arbitrażu.

Proponuje się ponadto nadanie, w zakresie dystrybucji ubezpieczeń, organizacjom konsumenckim uprawnienia do złożenia wniosku o podjęcie przez Rzecznika Finansowego czynności uregulowanych w rozdziale 3 ustawy o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym. Takie rozwiązanie ma na celu zapewnienie możliwości ochrony przez organizacje konsumenckie interesów klientów.

W odniesieniu do klientów będących osobami prawnymi oraz spółkami nieposiadającymi osobowości prawnej proponuje się zawarcie w projekcie ustawy, w merytorycznym przepisie art. 18, regulacji, na wzór art. 7a ustawy z dnia 30 maja 2014 r. o prawach konsumenta, określającej obowiązek zakładu ubezpieczeń, a także brokera ubezpieczeniowego oraz agenta ubezpieczeniowego i agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające wykonujących czynności agencyjne na rzecz więcej niż jednego zakładu ubezpieczeń w zakresie tego samego działu ubezpieczeń, zgodnie z załącznikiem do ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (multiagenci), do udzielenia odpowiedzi na reklamację w terminie 30 dni od jej otrzymania. Proponuje się ponadto umożliwienie wydłużenia terminu rozpatrzenia reklamacji do 60 dni w szczególnie skomplikowanych przypadkach. Takie rozwiązanie ma na celu uspojnienie z regulacjami zawartymi w ustawie z dnia 5 sierpnia 2015 r. o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym.

Podobnie jak w przypadku rozpatrywania reklamacji zgodnie z procedurą określoną w ustawie z dnia 5 sierpnia 2015 r. o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym, w przypadku nieudzielenia odpowiedzi na reklamację w terminie uznaje się ją za uwzględnioną.

W kontekście procedur pozasądowego rozwiązywania sporów z udziałem klientów będących osobami prawnymi zastosowanie znajdują także regulacje art. 18 ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym dotyczące Sądu Polubownego przy Komisji Nadzoru Finansowego.

Niezależnie od rodzaju klienta opisany powyżej obowiązek rozpatrywania reklamacji, skarg oraz pozasądowego rozwiązywania sporów w stosunku do podmiotów będących pośrednikami ubezpieczeniowymi (brokerami ubezpieczeniowymi oraz multiagentami) dotyczy jedynie spraw pozostających w zakresie niezwiązanym z udzielaną ochroną ubezpieczeniową, tj. wyłącznie dotyczących wykonywanej przez nich działalności brokerskiej albo działalności agencyjnej. Skargi i reklamacje związane z udzielaną ochroną ubezpieczeniową powinien rozpatrywać wyłącznie zakład ubezpieczeń.

Pozostałe zmiany w przepisach obowiązujących mają charakter dostosowawczy.

PRZEPISY PRZEJŚCIOWE I KOŃCOWE

W projekcie ustawy proponuje się utrzymać w mocy dotychczasowe zezwolenia na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń albo w zakresie reasekuracji, ważność zdanego egzaminu przed Komisją Egzaminacyjną dla Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych (jeżeli osoba fizyczna nie zdążyła wystąpić o wydanie zezwolenia na wykonywanie działalności brokerskiej), dotychczasowy rejestr pośredników ubezpieczeniowych, funkcjonowanie Komisji Egzaminacyjnej dla Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych i jej skład, a także czasowo (nie dłużej niż przez 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy) przepisy wykonawcze wydane na podstawie dotychczasowej ustawy. Rozwiązania te przyczynią się do efektywniejszego wdrożenia przepisów nowej ustawy.

Do postępowań wszczętych na podstawie dotychczasowej ustawy i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy proponuje się stosować przepisy nowej ustawy, w zakresie, w jakim ustawa, w takich samych sprawach jak te, w których postępowania wszczęto, uprawnia organ nadzoru do wydawania decyzji lub aktów zawierających takie same rozstrzygnięcia jak decyzje lub akty, które mogłyby być wydane na podstawie przepisów ustawy uchylanej.

Dyrektywa wprowadza istotne zmiany w zakresie prowadzenia rejestru pośredników ubezpieczeniowych, w szczególności rejestr ten powinien być prowadzony w systemie

internetowym (a nie jak dotychczas w systemie informatycznym). Niemniej w celu stworzenia rejestru obejmującego pełną funkcjonalność określoną w projekcie ustawy, organ nadzoru powinien mieć zapewniony odpowiedni czas na jego realizację uwzględniający przyjęcie aktów wykonawczych odnoszących się do rejestru, uruchomienie procedur przetargowych wynikających z ustawy o zamówieniach publicznych, stworzenie rejestru i przeprowadzenie odpowiednich testów z udziałem uczestników rynku. Konieczne będą również zmiany w systemach informatycznych zakładów ubezpieczeń (lub wymiana tych systemów) oraz ewentualna budowa interfejsów z nowym systemem organu nadzoru. Minimalny czas niezbędny do zbudowania i zapewnienia funkcjonalności rejestru zgodnie z przepisami ustawy oraz zebranie wymaganych danych może wynosić 12 miesięcy od dnia wejścia w życie aktów wykonawczych do ustawy. W tym czasie dotychczasowe rejestry powinny zapewniać spełnianie wymogów koniecznych do realizacji zadań nałożonych na organ nadzoru i prawidłowego funkcjonowania podmiotów uczestniczących w dystrybucji ubezpieczeń i reasekuracji. Biorąc to pod uwagę, proponuje się m.in., aby:

- 1) rejestr pośredników ubezpieczeniowych prowadzony na podstawie przepisów dotychczasowych stał się rejestrem pośredników ubezpieczeniowych w rozumieniu ustawy;
- 2) organ nadzoru mógł prowadzić rejestr pośredników ubezpieczeniowych w systemie informatycznym nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2019 r.;
- 3) organ nadzoru zapewnił pełną funkcjonalność rejestru pośredników ubezpieczeniowych w zakresie nowych danych mających charakter uzupełniający, nie później niż do dnia 31 grudnia 2019 r.

W związku z tym, że osoby, które w zakładzie ubezpieczeń lub zakładzie reasekuracji miałyby wykonywać czynności związane z dystrybucją ubezpieczeń lub dystrybucją reasekuracji, powinny spełniać warunki przewidziane dotychczas dla osób wykonujących czynności agencyjne, proponuje się zapewnić zakładom ubezpieczeń i zakładom reasekuracji niezbędny czas na przeprowadzenie egzaminu oraz umożliwienie tym osobom zdanie tego egzaminu (w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy), uzupełnienie przez te osoby średniego wykształcenia (w terminie 4 lat od dnia wejścia w życie ustawy) oraz spełnienie wszystkich pozostałych warunków (3 miesiące od dnia wejścia w życie ustawy).

Proponuje się również, aby osoby objęte obowiązkiem doskonalenia zawodowego, w tym osoby wykonujące czynności agencyjne, osoby wykonujące czynności brokerskie w zakresie ubezpieczeń lub reasekuracji, osoby wykonujące czynności dystrybucyjne zakładu ubezpieczeń oraz osoby wykonujące czynności dystrybucyjne zakładu reasekuracji, były obowiązane odbyć pierwsze szkolenie zawodowe w pełnym wymiarze nie później niż do dnia 31 grudnia 2018 r. Pozwoli to, wraz z normą określoną w art. 14, aby zarówno osoby wykonujące czynności dystrybucyjne w dniu wejścia w życie ustawy, jak i osoby, które rozpoczną wykonywanie tych czynności po tym dniu, miały identyczny termin powstania obowiązku na odbycie szkoleń zawodowych rozpoczynający się z pierwszym dniem roku kalendarzowego.

Proponuje się, aby ustawa weszła w życie z dniem 23 lutego 2018 r., tj. z ostatnim możliwym dniem wprowadzenia w życie przepisów niezbędnych do wykonania dyrektywy w sprawie dystrybucji ubezpieczeń. Wcześniej, tj. z dniem 3 stycznia 2018 r., powinny wejść w życie przepisy zapewniające implementację art. 91 dyrektywy 2014/65/UE, odnoszące się do dodatkowych wymogów w zakresie ochrony klientów dotyczące produktów inwestycyjnych opartych na ubezpieczeniu, tj. odpowiednie zmiany w dotychczasowej ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o pośrednictwie ubezpieczeniowym (art. 6b i art. 6c) oraz przepisy epizodyczne odnoszące się do zakładu ubezpieczeń. Proponuje się, aby zmiany te funkcjonowały w okresie do 22 lutego 2018 r., do czasu wejścia w życie proponowanej ustawy o dystrybucji ubezpieczeń (w tym art. 8 ust. 1 i 4 i art. 18), która w sposób spójny z innymi przepisami tej ustawy ureguluje kwestie określone w art. 91 dyrektywy 2014/65/UE. Podobne rozwiązanie zastosował również ustawodawca unijny przez nowelizację dyrektywy 2014/65/UE. Powyższe uzasadnia, zgodnie z § 1 ust. 2 uchwały nr 20 Rady Ministrów z dnia 18 lutego 2014 r. w sprawie zaleceń ujednoczenia terminów wejścia w życie niektórych aktów normatywnych (M. P. poz. 205), odstąpienie od zasady określonej w § 1 ust. 1 tej uchwały, w świetle której, jeżeli akt normatywny zawiera przepisy określające warunki wykonywania działalności gospodarczej, termin wejścia w życie tego aktu normatywnego powinien być wyznaczony na dzień 1 stycznia albo 1 czerwca.

Projekt nie wymaga przedstawiania go organom i instytucjom Unii Europejskiej w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia. W szczególności, zgodnie z art. 2 ust. 1 decyzji Rady 98/415/WE z dnia 29 czerwca

1998 r. w sprawie konsultacji Europejskiego Banku Centralnego udzielanych władzom krajowym w sprawie projektów przepisów prawnych (Dz. Urz. WE L 189 z 03.07.1998, str. 42; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 1, t. 1, str. 446), projekt ustawy nie będzie przedmiotem konsultacji z Europejskim Bankiem Centralnym.

Projekt ustawy nie zawiera przepisów technicznych i nie podlega notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w przepisach dotyczących sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych, tj. rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Projektowana ustawa będzie miała nieznaczny wpływ na działalność mikro-, małych i średnich przedsiębiorców w zakresie wynikającym z przepisów dyrektywy 2016/97 o dystrybucji ubezpieczeń. Dotyczy to w szczególności analizy potrzeb klienta, doskonalenia zawodowego (15 godzin rocznie), dodatkowych obowiązków informacyjnych (np. ujawnianie charakteru wynagrodzenia) oraz procedur reklamacyjnych w zakresie niezwiązanym z udzielaną ochroną ubezpieczeniową.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz na podstawie § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.) projekt ustawy został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny. W trybie ww. ustawy wpłynęły uwagi zgłoszone przez Concordia Polska Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych i WTUŻiR Concordia Capital S.A. (zakłady ubezpieczeń wchodzące w skład grupy Concordia Ubezpieczenia) oraz Fundację – Instytut Badań i Edukacji Pośrednictwa Finansowego.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.